Leto LXIV Poštnina plačana v gotovini Ljubljani, v torek, dne 29. septembra 1936. Štev. 223 a Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7565, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Polom franka je polom ljudske fronte

Trenutno največji mednarodnogospodarski in mednarodnopolitični dogodek je nepričakovani zlom francoskega denarja, ki prihaja kot najnovejše darilo, ki ga socialistična vlada ljudske fronte po 4 mesecih vladanja poklanja francoskemu narodu, ki ga je ob nastopu oblasti zasula s samimi blestečimi obljubami o vstajanju novega blagostanja. Sicer vlada g. Bluma ta svoj korak, s katerim izgubijo predvsem mali ljudje — kajti veliki kapital je svoje težke milijarde pravočasno prenesel čez mejo — tretjino svojega premoženja, ovila z mehkimi izjavami, češ, da je trenutna izguba premoženja le začetek novih bogastev v novem, zdravem gospodarstvu. Sicer se je vlada g. Bluma pravočasno dogovorila z angleško in ameriško vlado ter ž njima sklenila valutni sporazum, na podlagi katerega so si tri velike svetovne sile svoj denar in njegovo vrednost prilagodile druga drugi in bodo novo vrednostno razmerje skupno branile z ogromnimi denarnimi sredstvi, ki so si jih medsebojno stavile na razpolago. Sicer gre sedaj po svetu skrbno uglašena propagandna muzika, da je »izenačenje denarne vrednosti neobhodni predpogoj za ohranitev miru, ker bo mednarodni blagovni promet oživilo, ohromela gospodarstva postavilo na zdrave noge, narode pa, ki sedaj trpijo v gospodarski stiski, dvignilo iz mrtvila in jim nudilo izboljšane življenjske pogoje, kar bo tudi vplivalo na njihovo politično zagrenjenost in bo blažilo mednarodne idejne spore«. Sicer je morda to vse ne samo za uho lepo, marveč ogovarja vsaj deloma dejanskemu položaju, toda trpka, gola, brutalna resnica tega dogodka pa je le in ostane, da je nastopu tolikani opevane marksistične ljudske fronte, ki je z vihrajočimi zastavami pred 4 meseci zasedla ministrske sedeže v Franciji, po kratkem presledku sledil gospodarski polom, kot ga težjega Francija v povojni zgodovini še ni doživela in ki ga bo moral sedaj rodoljubni francoski narod celiti z novimi žrtvami, medtem ko se bodo sunki marksistične gospodarske nesposobnosti čutili še dolgo časa po vsem svetovnem gospodarstvu. To je osnovna resnica o razvrednotenju francoskega franka. Treba jo je bilo povedati v vsej njeni goli brutalnosti, predno pristopimo k nepristranski oceni tega usodnega dogodka.

Francija preživlja težko gospodarsko krizo. Široka reka zlata, ki je začela lik hudourniku dreti iz francoskih zlatih zakladnic čez mejo v inozemstvo, je dokaz za to, ki ga vsakdo razume. Samo v zadnjih 3 tednih je iz francoske narodne banke zbežalo nad 2 milijardi frankov (6 milijard dinarjev) zlata čez mejo neznano kam, brž kone največ v ameriške banke. Vzroki tega prestrašenega bega zlata iz Francije v tujino so različnega izvora. Treba jih je iskati na političnem, na socialnem in na gospodarskem polju. Oglejmo si jih poglavitnejše med njimi.

Ko je socialistična ljudska fronta v letošnjem poletju prevzela oblast, se ji je mudilo, da izpolni vsaj glavne obljube, ki jih je med volivnim bojem sipala na volivce. Izdala je celo vrsto ukrepov, ki so uvedli nekaj temeljitih socialnih reform, ki jim njihove upravičenosti nikdo ni oporekal, tako so se vsem zdele potrebne. Toda te reforme, ki so imele namen, položaj delavstva izboljšati, so prišle z veliko brzino v času, ko gospodarstvo na nje ni bilo pripravljeno in so bile tudi državne finance v dobi velike napetosti. Francoski industriji se je dolga leta dobro godilo. Obnovitvena dela v med vojno porušenih pokrajinah so jo razvadila. Ko je torej izbruhnila svetovna gospodarska stiska, ki je takoj pritisnila na cene in jih pognala navzdol, se francoska industrija ni mogla takoj odločiti, da bi temu gibanju sledila, svoje proizvodne stroške prilagodila nizkim cenam na svetovnem trgu in se tako usposobila, da se tam udejstvuje. Vsled tega je francosko blago postajalo vedno dražje. Tujina je v Franciji čedalje manj kupovala. Nastopila je brezposelnost, trgovinska bilanca se je katastrofalno poslabšala. Francija je s svojimi visokimi cenami ostala nekako izločena iz svetovnega gospodarstva. Sporedno s temi neprilikami, ki nosi za nje odgovornost industrija sama, pa je treba omeniti tudi vedno hujše razmere v državnem gospodarstvu. Laval se je še trudil, da bi varčeval na vseh koncih in krajih. A tudi njega so težave skoraj že zalile. Kaj ne bi bile zlomile vratu vladi ljudske fronte, ki je iz propagandnih razlogov izdajala nove zakone, za katere pa v državni blagajni ni znala pripraviti denarnih osnov. Nova socialna zakonodaja, ki bi se bila dala lahko izvesti brez velikih pretresljajev, če bi se uresničila postopoma in pametno, pa je v danih razmerah okolščinah imela za posledico, da je veliki denarni kapital začel drveti čez mejo, mesto, da bi kaj žrtvoval za socialne reforme — saj so izračunali, da je pobegnilo v treh mesecih vsega okrog 30 milijard frankov (90 milijard Din) čez mejo. Druga posledica je bila, da so se srednjim stanovom, malim obrtnikom in manjšim obratom, ki bežati niso mogli, zašibila kolena in da so morali v veliki meri zapirati svoje delavnice. Tretja posledica je bila izredno hiter dvig cen vseh živil in drugih potrebščin, tako, da je trenutno izboljšanje delavskih plač takoj zopet pogoltnila draginja, ki je še v hitrejšem tempu naraščala. Mesto, da bi bili prinesli pomiritev, so novi zakoni zasejali nov nemir in danes stoji Francija zopet pred nevarnostjo novih, še bolj radikalnih delavskih gibanj, ki upravičeno zahtevajo novo prilagoditev svojih prejemkov z naraščajočo draginjo, ki je ni mogoče zaustaviti.

K tem več ali manj gospodarskim razlogom, med katere se vpletajo tudi socialni, je treba dodati še tudi politične. Francoski narod je na tem, da odreče vladi ljudske fronte svoje zaupanje. Z njegovim premoženjem ni znala gospodariti. Bogataši so odnesli svoje vreče čez mejo. Srednji stanovi so bremenom podlegli in način življenja še bolj skrčili. Delavstvo je sredi novega vrelca in vpije po revolucionarnih ukrepih proti draginji. Francoska industrija in poljedelstvo delata na prazno, ker inozemec ne more na dragoceni francoski trg. Državna blagajna je prazna in finančni minister, ki je upal, da bo s svojim posojilom dobil vsaj 12 milijard frankov, je moral s stisnjenimi ustmi vtakniti v žepe bore 4 milijarde in še te je narod le prisiljeno posodil. Kriza nezaupanja med narodom. Ni čuda torej, če so gospodarske težave marksistom zrasle čez glavo, da se pod njimi potapljajo, da so končno dvignili obe roki in se predali valovom angleške in ameriške finance, ki je že dolgo časa zahtevala, da se francoski frank razvrednoti, ker pričakuje od ponovne vključitve Francije v svetovni trgovinski obtok tudi poživelja svoje lastne delavnosti.

Groteskni uspeh štirimesečne vlade rdeče ljudske fronte pa ostane, da bodo sedaj milijoni in milijoni francoskih pripadnikov srednjih stanov, torej v ogromni večini sami mali ljudje, ki so marksiste nesli na prestol, izgubili eno tretjino svojega premoženja, ki so ga s trdotami privarčevali, med tem ko je večinoma internacionalni veliki kapital, ki mu je ljudska fronta napovedala vojno, odnesel zdrave pete onstran meje in se bo sedaj od tam na svoj svojstven način maščeval nad »ljudsko fronto«, ki ji bo v zgodovini ostal pečat, da je ravno malega človeka ugonobila.

Zmagoslaven pohod JRZ pri občinskih volitvah

Zgled moravske banovine:

Od 740 občin: JRZ dobila 605

Hodžera 32, JNS 15, Aca Stanojevič 3, združena opozicija 58, drugi 21

Belgrad, 28. septembra. Včeraj so se vršile volitve v moravski banovini v 740 občinah. — **JRZ je dobila 605 občin, združena opozicija 58, Hodžerova stranka 32, Jugoslovanska nacionalna stranka 15, meščanske stranke in neopredeljeni 21, glavni odbor Ace Stanojevića pa 3.** — V petih občinah se bodo vršile naknadne volitve.

Po srezih je pregled ta-le:

Mlavski srez skupaj 19 mandatov, **JRZ 10**, združena opozicija 1, Hodžera 5, JNS 3; Aleksinac 15, **JRZ 14**, Aca Stanojević 1; Caribrod 9, **JRZ 9**; poreški 11, **JRZ 11**; župski 9, **JRZ 8**, neopredeljeni 1; prokupski 19, **JRZ 19**; timoški 15, **JRZ 14**, JNS 1; lužniški 12, **JRZ 10**, opozicija 2; Bela Palanka 16, **JRZ 14**, opozicija 2; Zaječar 27, **JRZ 22**, opozicija 5; krajinski 19, **JRZ 17**, JNS 1, neopredeljeni 1; Boljevac 21, **JRZ 19**, neopredeljeni 2; moravski 19, **JRZ 15**, opozicija 1, JNS 2, neopredeljeni 1; Niš 31, **JRZ 30**, opozicija 1; Paračin 18, **JRZ 16**, opozicija 2; zaglavski 36, **JRZ 35**, neopredeljeni 1; Ključ 17, **JRZ 16**, opozicija 1; svrljiški 22, **JRZ 18**, opozicija 2, JNS 1, neopredeljeni 1; lovaški 17, **JRZ 11**, opozicija 4, neopredeljeni 2; kopaniški 8, **JRZ 8**; rasinski 37, **JRZ 31**, opozicija 4, neopredljeni 2; Vučitrn 9, **JRZ 9**; rasovski 26, **JRZ 2**, opozicija 3, Hodžera 21; timoški 15, **JRZ 14**, opozicija 1; zviški 14, **JRZ 10**, opozicija 1, JNS 2, neopredeljeni 1; labski 9, **JRZ 9**; Negotin 26, **JRZ 19**, JNS 2, neopredeljeni 5; Brzapalanka 11, **JRZ 11**; Dobrič 14, **JRZ 9**, opozicija 5; Despotovac 23, **JRZ 21**, Hodžera 2; beliški 25, **JRZ 20**, opozicija 5; nišavski 32, **JRZ 27**, opozicija 5; kopaoniški 9, **JRZ 8**, opozicija 1; trsteniški 20, **JRZ 19**, neopredeljeni 1; radžarski 11, **JRZ 10**, opozicija 1; Žica 30, **JRZ 19**, opozicija 7, JNS 1, neopredeljeni 1, Aca Stanojević 2; Homolj 15, **JRZ 12**, opozicija 1, JNS 2; Golubovac 19, **JRZ 16**, opozicija 3; banjski 18, **JRZ 16**, opozicija 2.

JRZ je odrezal glavni odbor bivše radikalne stranke. Ves njihov štab z g. Aco Stanojevičem na čelu je delal za zmago v Knjaževcu. Žal je tamkaj njihov kandidat propadel. V vsej banovini je glavni odbor postavil samo 7 list, in od teh ni niti ena zmagala. K temu ni treba nobenega komentarja in je ta okolnost najboljši odgovor na vse klevete zoper vlado dr. Stojadinoviča, ki jih je ta gospoda trosila med ljudstvo na svojih shodih.

Združena opozicija je pokazala pri tem boju, da ni kompaktna, in da ni organizirana. Njihovi kandidati so malone povsod propadli. — **Jugoslovanska nacionalna stranka** se pri teh volitvah ni pojavila kot idejna organizacija. Tistih nekaj občin, ki jih je dobila, je treba pripisati osebnemu uspehu posameznih kandidatov, ki nimajo nič skupnega z idejami Jugoslovanske nacionalne stranke. Ti ljudje se bodo po izvolitvi vsekakor izrekli za Jugoslovansko radikalno zajednico ali za opozicijo. **Jugoslovanska nacionalna stranka bo pri teh volitvah imela komaj 1 ali 2% skupnega števila občin moravske banovine.**

Kot predsednik banovinskega odbora Jugoslovanske radikalne zajednice sem z doseženimi izidi popolnoma zadovoljen. Delali smo vsi, borili smo se kakor nekoč. Vsi naši možje so bili pri tem volivnem delu zelo delavni in le na ta način, je končal minister Cvetković svojo izjavo, smo dosegli zmago.

Izjava ministra Cvetkoviča

„Popolnoma zadovoljen" — „JNS dobila komaj 2%"

Niš, 28. septembra. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković je sprejel v kabinet bana novinarje in jim dal o izidu občinskih volitev v moravski banovini to-le izjavo:

To so prve volitve po šestem januarju, pri katerih se je uveljavilo veliko politično delovanje vseh političnih skupin moravske banovine. Medtem ko pri zadnjih občinskih volitvah ni bilo mogoče postaviti liste, če njen nosilec ni pripadal ali ni dal izjave za Jugoslovansko nacionalno stranko (JNS), je bilo to pot dano vsem političnim organizacijam, da so lahko postavile svoje liste. Vsaka je po svojih sposobnostih in delavnosti priglasila svoje liste za občinske volitve v posameznih srezih. Za 576 občin se je borilo 1853 kandidatov, in sicer za Jugoslovansko radikalno zajednico (JRZ) 1323 kandidatov, za združeno opozicijo 260 kandidatov, za Jugoslovansko nacionalno stranko 62 kandidatov, za borbaše 117 kandidatov, za glavni odbor bivše radikalne stranke pa 7 kandidatov. (V 154 občinah pa je JRZ sploh edina postavila listo.)

Vse politične skupine so kar moči živahno posegle v volivno delo in vsem je bilo omogočeno, da so prišle do izraza. Boj je bil zelo živ.

Ko sem potoval po banovini na svoji agitaciji, sem zapazil, da se prebivalstva polašča nekdanje politično zanimanje. To je bilo opaziti posebno v mestih in v srezkih krajih. Jugoslovanska radikalna zajednica ima v moravski banovini med ljudstvom veliko število pristašev in razpolaga z izvrstnimi organizacijami. Vse naše organizacije so delovale dobro in so storile vse, da bo zmaga čim veličastnejša. **Tej borbenosti se je treba zahvaliti, da smo si priborili, kakor pravijo že prva poročila veliko zmago. Posebno lepa je zmaga v malone vseh srezkih krajih in mestih. Občinske volitve imajo v mestih predvsem politično obeležje, v vaseh poleg političnega pa ponekod tudi osebne črte. To pot je tudi po vaseh prevladovalo politično obeležje. Vsa borba je šla v glavnem v to smer.**

Pri vsem tem volivnem delu se je najslabše odrezal glavni odbor bivše radikalne stranke. Ves njihov štab z g. Aco Stanojevičem na čelu je delal za zmago v Knjaževcu. Žal je tamkaj njihov kandidat propadel. V vsej banovini je glavni odbor postavil samo 7 list, in od teh ni niti ena zmagala. K temu ni treba nobenega komentarja in je ta okolnost najboljši odgovor na vse klevete zoper vlado dr. Stojadinoviča, ki jih je ta gospoda trosila med ljudstvo na svojih shodih.

Združena opozicija je pokazala pri tem boju, da ni kompaktna, in da ni organizirana. Njihovi kandidati so malone povsod propadli. — **Jugoslovanska nacionalna stranka** se pri teh volitvah ni pojavila kot idejna organizacija. Tistih nekaj občin, ki jih je dobila, je treba pripisati osebnemu uspehu posameznih kandidatov, ki nimajo nič skupnega z idejami Jugoslovanske nacionalne stranke. Ti ljudje se bodo po izvolitvi vsekakor izrekli za Jugoslovansko radikalno zajednico ali za opozicijo. **Jugoslovanska nacionalna stranka bo pri teh volitvah imela komaj 1 ali 2% skupnega števila občin moravske banovine.**

Kot predsednik banovinskega odbora Jugoslovanske radikalne zajednice sem z doseženimi izidi popolnoma zadovoljen. Delali smo vsi, borili smo se kakor nekoč. Vsi naši možje so bili pri tem volivnem delu zelo delavni in le na ta način, je končal minister Cvetković svojo izjavo, smo dosegli zmago.

Toledo zasedli beli

Strah rdečih za Madrid

San Sebastian, 28. septembra. b. Toledo je v rokah belih. Rdečim se kljub vsem žrtvam in trudu ni posrečilo ustaviti zmagoviti beli val, čeprav so vrgli v zrak vse mostove in zrušili na vstaše ogromne množine vode. Beli so se že v soboto popoldne popolnoma približali mestu. Ker pa so se bali iznenadenj vladnih čet v samem Toledu, so poslali naprej samo manjše oddelke, da ugotovijo, kakšen je položaj rdečih čet in kako močne so njih sile. Bele predhodnice so ugotovile, da so rdeči vojaki zelo slabo organizirani in da jih je tudi malo ter so takoj izvršile napad. Rdeči so se razbežali na vse strani. Ponoči je prispelo v mesto še nekaj močnejših belih oddelkov, ki so zasedli važne postojanke pred mestom. V zgodnjih jutranjih urah so beli pod varstvom močnega topniškega ognja prešli v naskok ter vrgli rdeče iz mesta. Borili so se le manjši oddelki rdečih čet, ki so imeli nalogo, da zagotovijo umik svojim tovarišem v smeri proti Madridu in sicer čez Ciudad Reala, ker je direktna zveza med Madridom in Toledom prekinjena po upornikih.

La Corugna, 28. septembra. AA. Havas: Tukajšnja radiopostaja poroča ob 21.45: Generalni štab 8. divizije je objavil, da je bilo mesto Toledo zavzeto in da so kadeti v Alcazarju osvobojeni. Sovražnik je imel 350 mrtvih in zaplenili smo mu mnogo vojnega materijala.

Predhodnice belih čet so včeraj popoldne prišle v Toledo skozi vrata Visakra in Cambron. Kmalu nato so predhodnice vkorakale v središče mesta. Kadeti, ki so še bili v ruševinah Alcazarja, so se prebili skozi vladne zadnje oddelke in prišli v stik z belimi oddelki. Rdeče topništvo je med tem še precej časa bombardiralo Alcazar in najbližjo okolico.

General Queipo de Llano je imel snoči po radiu kratek govor, v katerem je potrdil, da so beli zavzeli Toledo in Alcazar. Ob 22. uri so vse radiopostaje, ki so v rokah belih čet, prekinile svojo oddajo in sporočile to vest z vzklikom: Živela Španija!

Dunajska vremenska napoved: pojemajoča oblačnost, lahne nevihte, zelo mrzlo.

Predsednik vlade je Nanson, zunanji minister je Sandler. Agrarci imajo pravosodno, obrambno, kmetijsko in social. ministrstvo.

Mednarodni kongres katoliških časnikarjev

Mednarodni kongres katoliških časnikarjev v Rimu je popolnoma uspel. Najvažnejše delo je bilo posvečeno mednarodni pisarni katoliških žurnalistov pod predsedstvom glavnega urednika »Reichsposte«, dr. Funderja. Važen je bil sklep, ki je bil sprejet na predlog urednika »La Croix« Michelina, **da mora biti član mednarodne katoliške časnikarske organizacije samo pravi žurnalist, ki to delo opravlja kot poklic, ne pa kot diletant.** Zanimiv je bil v tem oziru referat madžarskega zastopnika, znanega dr. Totha, ki je opredelil žurnalista kot pravega kulturnega delavca, ki se bavi s problemi, za katere je treba pravega poklica, talenta in strokovne izobraženosti. Mora namreč tudi popolnoma obvladati časnikarsko tehniko. **Na noben način ne more biti priznan in sprejet kot član v mednarodno žurnalistično katoliško organizacijo tak, ki ni član časnikarskega združenja svojega naroda ali države doma.** Dosedanji predsednik katoliškega časnikarskega sekretarijata Ageorges je imenovan za generalnega tajnika, za člane odbora pa so bili imenovani sledeči: Manzini (Italija), Michelin in Ponset (Francija), Mullie, Arras in Forestier (Belgija), Pauchard in Carlier (Švica), Mathews in Greenwood (Anglija), Funder (Avstrija), Luis y Manent (Španija), Kuipers (Nizozemska), mons. Kaczinsky (Poljska), Toth (Ogrska), Origer (Luxemburg), Hall (USA), Sanguinetti Juž. Amerika) ter mons. Bouquin ter rev. de Sterke za misijone. Nemški katoliški žurnalisti niso bili zastopani in tudi niso dobili zastopnika, da bi ne meli težav. Portugalski zastopnik še ni bil določen, bo pa naknadno v sporazumu s portugalsko časnikarsko katoliško organizacijo.

Na drugi plenarni seji kongresa je govoril zastopnik **mednarodnega urada dela**, dr. Cortis, ki je pozdravil kongres v imenu urada in imel obširen referat o mednarodni organizaciji kulturnih delavcev Evrope, med katere spadajo tudi žurnalisti. Sporočil je tudi, da se je osnovala mednarodna organizacija podjetnikov in podjetij, ki izdajajo liste, in o paritetični komisiji, v kateri so trije člani žurnalisti in trije člani podjetniki. Stvar se bo razvijala naprej in bomo prišli do **mednarodne ureditve načel in socialnih ter materialnih pogojev časnikarskega dela v okviru organizacije kulturnih delavcev vsega sveta.**

Za njim je govoril Michelin o **duhovni vzgoji katoliškega časnikarja.** Katoliški časnikar mora imeti globoko religiozno kulturo in intenzivno duhovno življenje. Vsak dan naj bi eno uro posvetil meditaciji ali duhovnemu branju. Naj bi pogosto sprejemal sveto Evharistijo. Vsako leto naj bi se udeležil duhovnih vaj. Katoliški žurnalisti v posameznih deželah naj bi bili razen v splošni časnikarski organizaciji združeni tudi v katoliškem časnikarskem društvu. Direktor dnevnika »Italia«, dr. Maggi je sporočil, da ima njegovo uredništvo v Milanu svojo kapelico.

Nadaljnji referat je imel Pauchard, urednik »Freiburger Nachrichten« iz Švice, ki je govoril o **boju katoliškega časnikarstva zoper novo poganstvo.** Kot novo poganstvo je treba označiti mednarodni boljševizem in nemški nacionalni socializem. **Važno dejstvo zadnjega časa je to, da boljševiški tisk svoje brezboštvo zakriva pod demokratično in nacionalno krinko, da prevara katoliško ljudstvo.**

Za njim je govoril kardinal Salotti, ki je med drugim dejal, da mu je nek armadni general nedavno rekel, da na eni sami strani» Hoje za Kristusom« najde več gradiva za duševne borbe nego kjerkoli drugod. Dejal je tudi, **da moramo biti pogumni in optimistični**, ker bo cerkev premagala tudi novodobno poganstvo.

Na zadnji skupščini je govoril p. Ledit S. J. in je opozoril, kako je organiziran komunistični tisk, **kako je bogato financiran in strogo disciplinirano in kako se zna prilagoditi vsakemu stanu in okolišu.** To morajo katoliški žunalisti posnemati. Grof Della Torre je nato prebral čestitke in blagoslov sv. očeta, ki je bil sprejet z največjim spoštovanjem. P. Merklen je nato govoril o papeževih okrožnicah.

Kongres se je zaključil v soboto, 26. t. m., o čemer bomo še poročali.

Nova vlada na Švedskem

Stockholm, 28. sept. AA. Havas: Sestavljena je nova koalicijska vlada med socialisti, demokrati in agrarci. Predsednik vlade je Nanson, zunanji minister je Sandler. Agrarci imajo pravosodno, obrambno, kmetijsko in social. ministrstvo.

Po padcu franka

Radikali bijejo po Blumu

Vrhovna seja francoskega parlamenta

Pariz, 28. sept. c. Danes sta se francoski parlament in senat sestala na sejo, da obravnavata o sklepih vlade glede devalvacije franka. Včeraj se je že sestal finančni odbor, ki pa je svoje delo moral še danes nadaljevati in to tudi med sejami parlamenta. Položaj vlade je v tem odboru šibek in se vladni predlogi v tem odboru sprejemajo komaj z enim glasom večine.

V parlamentu se je danes začelo **izredno zasedanje** dopoldne ob 10, toda seja je trajala le malo časa, ker se je morala prekiniti za dve uri, da finančni odbor sprejme dodatne komentarje vlade k svoji uredbi. Ko se je seja zopet začela, sta finančni minister **Vincent Auriol** in poročevalec finančnega odbora **Jammy Schmidt** podala svoje poročilo. Nato je prvi govoril poslanec **Coulon**, ki je zahteval, da naj se debata o zakonih odloži, toda po pojasnilih finančnega ministra je ta svoj predlog umaknil. Pač pa je ostro nastopil proti vladi voditelj skrajne desnice **Louis Marin**, ki je tudi zahteval, **da naj se zasedanje odloži in da naj vlada predloži vse svoje sklepe rednim potom.** Vlada je ta predlog odbila in je zahtevala, da se mora takoj nadaljevati debata. Na to zahtevo je vlada postavila vprašanje zaupnice. To je bilo tudi obenem prvo glasovanje o vladnih predlogih. Marinov predlog je bil odbit s 365 proti 248 glasovom.

Toda sedaj so se težave šele začele. Po seji in že med sejo so se sestajali vodilni poslanski klubi. Najvažnejša je bila seja kluba radikalnih socialistov, ki menijo, da je sedaj prišel čas zanje, da prevzamejo vodstvo državne politike v svoje roke. Na seji radikalnega kluba so nekateri poslanci zelo ostro napadli vlado ljudske fronte in posebno zamerili vladi, da hoče obenem s padcem franka urejati tudi delavske plače in to proti ostalim stanovom francoskega naroda. **Debata je bila tako vroča, da je predsednik kluba moral dati na glasovanje vse določbe vlade, ki se nanašajo na socialne posledice devalvacije franka. Klub je z 38 proti 32 glasovom** glasoval proti vladnim nameram. Takoj nato se je pa razvila splošna debata o tem, ali naj radikali sploh glasujejo v teh vprašanjih za vlado. Klub je s 55 proti 13 glasovom glasoval zato, da naj klub glasuje za vlado. Štirje poslanci so se vzdržali glasovanja.

Popoldne so zasedali tudi **komunisti**, ki so sklenili, da morajo debato v parlamentu zaobrniti v to smer, **da se bo videlo, da le oni hočejo braniti interese delavstva. Neosocialisti in socialna unija sta se tudi sestala k seji. Oba kluba sta sklenila predlagati v parlamentu, da naj se debata pospeši. Važna pa je bila seja strank levičarske večine, ki je sklenila poslati k Blumu delegacijo, ki bo zahtevala, da naj se vladne odredbe izglasujejo že tekom te noči.**

V tem razpoloženju se je začela popoldanska seja ob 16. Na tej seji se je pokazalo, da so **radikali** odločeni izrabiti možnost, ki se jim sedaj nudi, **da vržejo Bluma. To se jasno vidi iz tega, da je radikalni klub poslal na tribuno tako ugledn ega radikalnega politika kakor je Bonnet, ki je bil v radikalnih vladah večkrat finančni minister. Bonnet je z zgočo ironijo izpraševal Blumu gest. Rekel je, da ga veseli, da so se tri demokracije sporazumele, da izvedejo devalvacijo francoskega franka, dasi Anglija in USA ničesar ne marata slišati o tem, da bi se sklenila kakšna stabilizacijska pogodba, da bi Francija lahko videla, kako globok je prepad, kamor drvi. Vlada pravi, da se je zelo dolgo pogajala z Anglijo in USA. Toda junija je prišla vlada na oblast še z zagotovilom, da ni misliti na to, da bi se izvedla devalvacija franka. Ljudska fronta je odnesla pri volitvah zmago, ker so stranke ljudske fronte obljubile, da se nikdo ne bo dotaknil stabilizacije franka. Meseca julija je finančni minister Vincent Auriol razpisal notranje posojilo in najbrž ni hotel biti tako iskren, da bi bil takrat že rekel, da se pogaja z Anglijo in USA za devalvacijo franka. Bonnet pa opozarja tudi, da pomeni devalvacija kršitev pogodbe med strankami ljudske fronte, v kateri so tudi radikali. Vendar pravi Bonnet, da se je Francija že spustila na pot in sedaj je treba gledati na to, kam gremo. Najprej je nujno, da se ugotovi, da bo devalvacija uspela samo tedaj, če bi v Franciji vladal socialni in politični red in mir. Bonnet pa iz vsega tega jasno ugotavlja, da je sedaj Blum prisiljen, da brani zasebno lastnino, dvigne ugled bančnemu kreditu in da v notranji politiki vodi mirno in konservativno politiko.**

Za njim je govoril ugledni voditelj desnice in večkratni finančni minister **Paul Reynaud**. Reynaud je bil že več let zagovornik devalvacije franka. Pravi, da se je pri zadnjih volitvah suvereni narod izjavil za ljudsko fronto, ki je obljubila, da se ne bo dotaknila franka. Toda sedaj se je pokazalo, da je realnost tudi nad suverenostjo naroda. Ta resnica nas je v nekaj dneh stala trideset milijard frankov. Francija igra danes svojo zadnjo karto in Paul Reynaud želi, da bi bila ta igra srečna. Na žalost je v tem oziru Francija zopet odvisna od angleškega funta. Lep je sporazum med Anglijo, Francijo in USA, toda vprašati se moramo, če vlada v Franciji isto ozračje na polju socialnega in političnega oblikovanja. Ob zaključku pravi Reynaud, da želi, da bi se poskus posrečil in bo zato glasoval za devalvacijo.

Nato je bila prva seja prekinjena in se je nadaljevala ob 18.20, ko je začel govoriti finančni minister **Vincent Auriol**, ki še govori, ko to poročamo. Seja parlamenta se bo zavlekla vso noč in bodo zakoni izglasovani najbrž šele ob zori.

Senat se je sestal dopoldne h kratki otvoritveni seji. Nato je sklenil, da se bo sestal k seji ob 19. Mislilo se je, da bo do tedaj že izglasovana vsa uredba. Toda o tem ni govora in bo senat šele jutri popoldne obravnaval vladne predloge.

Odmevi

Ohromele borze

Dunaj, 28. sept. b. V današnji efektni borzi je bil promet precej omejen. Avstrijski dolarski papirji so v glavnem zadržali svoje tečaje, medtem ko so funtni papirji nekoliko padli, kljub temu, da je bilo zanje precej zanimanja. Zlasti veliko zanimanje je vladalo za vrednostne papirje v švicarskih frankih. Obligacije insbruškega komunalnega posojila so padle od 109.5 na 100 šilingov, obligacije dunajskega akordnega posojila pa od 117 na 105. Francoski papirji, ki se glasijo na zlate franke, so padli za 3 do 6 točk. Jugoslovansko stabilizacijsko posojilo, ki se glasi na francoske franke, je padlo od 19.75 na 16.05. Pozneje so se tečaji za avstrijsko dolarsko posojilo zelo okrepili. Do večjega prometa pa ni prišlo.

Praška borza je bila danes zaradi praznika zaprta.

V Italiji so vsled sklepa vlade zaprte vse borze, ki do 30. septembra ne bodo delale.

Avstrija

Dunaj, 28. sept. b. Kakor se čuje iz poučenih krogov, zaenkrat ni nobene možnosti, da bi Avstrija znižala vrednost svoje valute, pouderja se pa, da se Avstrija kot država, ki je navezana predvsem na tujski promet, ne bo mogla dolgo upirati temu in se že spomladi lahko pričakuje prilagoditev avstrijske valute švicar. franku.

Dunaj, 28. sept. c. Vesti iz Italije glede valutne krize so izzvale na Dunaju veliko razburjenje. Menijo, da bo valutna kriza zajela tudi šiling.

V Grčiji

Atene, 28. sept. c. Grška Narodna banka je sklenila, da naveže drahmo na angleški funt.

Rusija

London, 28. sept. b. »Exchange Telegraph« poroča iz Moskve, da bo sovjetska vlada brzkone stabilizirala rubelj na zlati podlagi z ozirom na valutno zvezo med Francijo, Anglijo in Združenimi državami. V uradnih sovjetskih krogih so prepričani, da valutni sporazum treh zapadnih velesil predstavlja težak poraz Italije in tudi Nemčije. V Moskvi so zaradi tega zelo zadovoljni, ker se kontrola svetovnega kredita nahaja sedaj v rokah demokratskih držav.

Italija

London, 28. sept. b. »Daily Mail« čuje, da bi bila tudi Italija pripravljena priključiti se valutnemu sporazumu Francije, Anglije in Združenih držav. Z omejitvijo deviznega prometa in z razvojem italijanske finančne politike je vrednost italijanske lire napram prejšnji zlati pariteti že itak padla za 25%. Italija bi bila pripravljena izvršiti delno devalvacijo lire v odnosu napram franku.

V Jugoslaviji
Letica: Blagodejen vpliv

Belgrad, 28. sept. m. Povodom devalvacije francoskega in švicarskega franka je finančni minister Letica na vprašanje, kakšne posledice bo imela ta devalvacija na naš dinar in na naše gospodarstvo, dal dopisniku »Jutarnjega lista« sledečo izjavo: **Dinar bo zaradi devalvacije francoskega stranka ostal nedotaknjen. Prav tako nanj ne bo imela nobenega vpliva devalvacija holandskega goldinarja in švicarskega franka. Morda bo imela majhen vpliv devalvacija na naše izvozniške interese v smeri onih držav, ki so devalvirale svojo valuto. Ker pa so naši trgovski odnosi s temi državami že itak relativno zelo majhni, sem mnenja, da ne bo niti tukaj znatne škode za naše gospodarstvo. Nasprotno lahko še pričakujemo, da bo ta ukrep blagodejno vplival na splošne mednarodne gospodarske odnose in nam naši finančni odnosi z omenjenimi državami lahko prinesejo samo gotovo korist.**

Litvinov odgovarja Hitlerju

Ženeva, 28. sept. TG. Najvažnejši dogodek na današnji seji Zveze narodov je bil govor sovjetskega komisarja Litvinova, ki je odgovarjal na Hitlerjeve izzivalne izjave v Nürnbergu. Litvinov je med drugim dejal, da **popolnoma razume, da voditelji držav, ki hladnokrvno naštevajo velika tuja ozemlja, ki jih hočejo zavojevati, ne morejo iskreno sprejeti čl. 10 pakta ZN. On tudi razume, da države, ki javno zagovarjajo zakonitost tako imenovanih lokaliziranih vojn, ne morejo dobro sprejeti čl. 16 istega pakta. Napadalec, ki postavlja svojo politiko na osnovo gole brutalne nadmoči, je dostopen samo za ravno take dokaze gole protisile. Litvinov pa je mnenja, da je skupna moč miroljubnih držav danes tako velika, da mnogo presega moč brutalnih napadalnih držav in da je zaradi tega skupnim naporom miroljubnih držav danes prav lahko s pomočjo skupne obrambe medsebojne varnosti, ohladiti glave še tako vročekrvnemu napadalcu. Rusija je pripravljena tudi z napadalnimi državami skleniti nenapadalne pogodbe, toda nikdar ni voljna sprejeti od njih pogojev, na podlagi katerih naj se te pogodbe sklepajo. Ravno tako tudi noče vnaprej plačevati istim državam neke nagrade zato, ker so se ponižale, da nam ponudijo mir. S takimi državami je treba drugače obračunati in miroljubne države v Evropi imajo vsa sredstva na razpolago, da za učinkovite obračune tudi poskrbijo.**

Svetovna razstava v Parizu l. 1937

Ustanovitev posebnega pododbora v Ljubljani

Zanimanje za svetovno razstavo v Parizu prihodnje leto 1937 raste tako močno, da se je francoski konzul v Ljubljani g. Remerand odločil, da ustanovi poseben pokrajinski odbor za dravsko banovino, ki bo imel nalogo voditi vse posle, ki se tičejo razstave, odgovarjati na vsa vprašanja, ki od različnih strani že prihajajo ter podpirati z nasveti in tudi drugače vse one, ki bi se razstave radi udeležili.

Pretekli teden je g. konzul okrog sebe zbral člane odbora, v katerem se nahajajo pod njegovim predsedstvom še naslednje osebnosti: podpredsednika dr. Sušnik, kot zastopnik banovine ter ing. Juliard, pomočnik generalnega ravnatelja TPD, tajnik in blagajnik g. Lacroix, profesor francoščine na ljubljanski univerzi, pomožni tajnik profesor Jaklič ter po eden zastopnik vseh gospodarskih in kulturnih ustanov v Sloveniji kakor tudi zastopniki slovenskega tiska. G. Remerand je odbornikom tolmačil veliko veselje francoske vlade, da so se hoteli staviti na razpolago vrhovnemu razstavitvenemu odboru v Parizu, ker hoče francoska vlada iz razstave napraviti veliko mednarodno kulturno in gospodarsko shodišče, na katerem se bodo sklepale trajne mednarodne prijateljske vezi, ki bodo svoje prispevale k mednarodnemu mirnemu sožitju. Posebej je naprosil zastopnike tiska, naj radevolje prispevajo svoje k čim večjemu uspehu te velike prireditve. Tudi francoska vlada bo storila svoje, je dejal, da bo obisk razstave vsestransko olajšala. Že sedaj je znano na primer, da bodo obiskovalci vživali po vseh francoskih progah ugodnost polovične voznine, kar bodo slovenski obiskovalci, tako upa konzul Remerand, brez dvoma z velikim veseljem pozdravili, saj ve, da radi potujejo in da francosko zemljo ljubijo. Razširjale so se vesti, da vsled raznih vzrokov razstava ne bo otvorjena prihodnje leto. On ima zagotovila, da ostane vse pri starem in da je otvoritev neodložljivo določena za **prvo nedeljo v majniku l. 1937.** Ljubljanski pokrajinski odbor bo odslej vsakemu na razpolago in bo storil vse, kar bo v njegovi moči, da zanese zanimanje za razstavo v Parizu v sleherno slovensko vas.

Naša javnost bo morda rada zvedela, da se pripravljajo že sedaj širokopotezni izleti v Francijo na to razstavo, izleti, ki bodo velikemu številu naših ukaželjnih ljudi omogočili, da za skromne denarje vidijo versko razstavo, obiščejo tudi slovite francoske romarske kraje in se seznanijo s prilikami v zavezniški in prijateljski državi. Naslov pokrajinskega odbora je: Francoski konzulat, Bethovenova ulica, Ljubljana.

Skrb dr. Stojadinoviča za časnikarje

Pred zakonom o socialnem zavarovanju časnikarjev

Belgrad, 28. sept. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Stojadinovič je danes predpoldne sprejel člane osrednje uprave Jugosl. novinarskega združenja. Pri tem sprejemu so člani Osrednje uprave predložili predsednika vlade resolucijo s poslednje glavne skupščine Jugoslovanskega novinarskega združenja in sklepe plenarne seje o nujni potrebi, **da se po 10-letnem zastoju zavaruje novinarski stan po uzakonjeni uredbi o novinarjih z dne 25. sept. 1926 z izpremembami in dopolnitvami z dne 28. marca 1928 gede pokojninskega in drugega zavarovanja. Ker 30. sept. t. leta poteče rok pooblastil kraljevske vlade za sprejetje novega tiskovnega zakona, in je časovno nemogoče izrabiti ta pooblastila, so člani Osrednje uprave zaprosili predsednika kr. vlade, da skupaj s člani vlade prouči predloge za načrt novega zakona o tisku, predložen predsedniku vlade 3. sept. 1935, in da jih čim prej pošlje v obdelavo narodnemu predstavništvu, da se čim prej omogoči nov tiskovni režim.**

Med sprejemom so člani Osrednje uprave obrazložili predsedniku vlade tudi druga stanovska vprašanja, ki čakajo ureditve.

Predsednik kr. vlade in zunanji minister dr. Stojadinovič je poslušal predložene mu predloge in **obljubil članom Osrednje uprave, da bo kralj. vlada po zakonski poti izvedla socialno zavarovanje novinarjev. Tudi novi tiskovni zakon je predmet proučevanja kraljevske vlade.**

Člani Osrednje uprave novinarskega združenja so prejeli to izjavo predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinoviča z zadovoljstvom in so se mu zahvalili za ljubeznivost, da bo to važno vprašanje novinarskega stanu čim prej urejeno tako, kakor je urejeno v drugih naprednih državah.

Domači odmevi

Trgovinski sporazum z Italijo

Belgrad, 29. septembra. m. Naša trgovinska delegacija, ki se je udeležila pogajanj za sklenitev trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Italijo v Rimu, se je danes dopoldne vrnila v Belgrad. V kolikor smo zvedeli, je bil v Rimu dosežen sporazum, da Italija kupi pri nas za 52 milijonov lir blaga, Jugoslavija pa kupi v Italiji za 10% več. Teh 10% bo služilo za izplačilo starih terjatev, ki jih imamo od Italije.

Blagoslovitev vodovoda v Gornjem Suhadolu

V nedeljo je bila slovesna blagoslovitev novega vodovoda, ki ga je zgradil Higijenski zavod v Ljubljani s pomočjo banovine v vasi **Gornji Suhadol** v občini Brusnice pri Novem mestu. Slovesne blagoslovitve se je udeležil tudi g. ban dr. M. Natlačen. G. banu je bil pripravljen krasen sprejem z nagovori, obenem so mu bili v čast postavljudi lepi mlaji, obenem so se blagoslovitve udeležili tudi ravnatelj higijenskega zavoda g. dr. Pirc in drugi odličniki. Novi vodovod je blagoslovil domači župnik g. Lunder. Nato je spregovoril ban dr. Natlačen, ki je v glavnem poudarjal, da je prišel v to gorsko vasico v glavnem zaradi tega, da pokaže, kako polaga ne samo on, ampak tudi sedanja vlada važnost na blagostanje zadnje gorske vasice, in pa da izreče zahvalo naši vasi in našemu kmetskemu človeku, ki je že od nekdaj bil steber našega naroda in iz katerega je naš narod črpal vso vojo zdravo silo. Zdrava kmetska vas je temelj močnega slovenskega naroda in pa čvrste jugoslovanske države. — Po blagoslovitvi se je ban, toplo pozdravljen od ljudstva, vrnil v Ljubljano.

Na čast Sv. Vaclava

Ljubljana, 28. septembra.

Danes smo poslušali v radiu lepo akademijo na čast svetniku sv. Vaclavu, ki so jo priredili na Rakovniku Ustredi československeho studentstva in Dijaška zveza s sodelovanjem Zbora češkoslovaških bogoslovcev-salezijancev pod vodstvom Jožefa Strečanskega. Predavatelj g. Ložar, cand. iur., nam je predstavil veličino sv. Vaclava in pomen njegovega češčenja v češkem narodu skozi tisoč let. Zbor bogoslovcev je ubrano zapel razen častitljivega korala in kantate sv. Vaclava tudi par venčkov lepih slovaških narodnih pesmi. Želeti bi bilo, da se še kdaj oglasijo v radiu s tako ubranim petjem ter nas seznanijo z bogatimi zakladi slovaških in češkili narodnih pesmi.

Prvi dan balkanskih iger
Jugoslavija na drugem mestu

Atene, 28. septembra. AA. Atenska agencija poroča tele izide prvega dne balkanskih iger:

Tek na 100 m: Frangudis, Grčija 11; Sakelariu, Grčija 11.3; Liesa, Romunija 11.5; **Bauer, Jugoslavija 11.6.**

Tek na 800 m: Georgakopulos, Grčija 1.59.9; Orse, Turčija 2.1; Lapusan, Romunija 2.3.3.

110 m z zaprekami: Mandikas, Grčija 15.5; **Buratović, Jugoslavija 16;** Skiadas, 16.1, Grčija; Dojčev, Bolgarska 16.2.

Skok v višino: Pantazis, Grčija 185; Pular, Turčija 180; Mor, Jugoslavija 175; **Buratović, Jugoslavija 175;** Spanajotov, Bolgarska 175.

Met krogle: Kovačević, Jugoslavija 14,3; Stefanakis, Grčija 13.90; Irfan, Turčija 13.75; Guro, Romunija 13.61; Vajsi, Turčija 13.22; Dojčev, Bolgarska 13.04.

Dosedanje stanje: Grčija 41 točk; **Jugoslavija 22;** Romunija 12; Turčija 12; Bolgarska 3.

Atene, 28. sept. m. Drugi dan balkanskih iger se je vršila samo štafeta 4 × 400 m. Naša štafeta je nastopila v postavi: Bocak, Stefanovič, Pleteršek in Goršek. Jugoslovani so vodili skoraj do konca, vendar pa so jih Grki premagali. Rezultat je sledeč: 1. Grčija 3.31.6, 2. **Jugoslavija 3.33.2,** 3. Romunija 3.35. Stanje točk po današnji štafeti je sledeče: Grčija 46 točk, 2. Jugoslavija 26 točk, 3. Romunija 15 točk, 4. Turčija 14 točk, 5. Bolgarija 4 točke.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. septembra. m. Za sredo 30. t. m. je sklicana za ob 5 popoldne seja finančnega odbora ministrov, na kateri se bo med drugim razpravljalo o uredbi o **razrešitvi električnih central v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani.** Na seji bo tudi govora o uredbi za oprostitev taks za prenos premičnin, ki pripadejo potom javnih dražb v posest denarnih zavodov; dalje o predlogu za znižanje banovinske in občinske trošarine na vino, da se na ta način pospeši vinogradništvo in slednjič o ozdravitvi splošnih razmer v kmetskem zadružništvu v zvezi z resolucijo glavne zadružne zveze.

Belgrad, 29. septembra. m. Danes dopoldne so se pripeljali z brzovlakom iz Subotice francoski parlamentarci, ki so jih na železniški postaji pozdravili poslanci Milivoj Sokić, Žarko Tomašević in Bora Djurić. Dopoldne so se gostje vpisali v dvorno knjigo, nato pa so obiskali predsednika narodne skupščine Stevana Čirića, s katerim so se 20 minut razgovarjali. Ob 13 jim je g. Čirić priredil v hotelu »Srbski kralj« svečano kosilo, ki se ga je udeležil tudi francoski poslanik na našem dvoru Danpierre z vsem osobjem poslaništva. Pri kosilu je imel g. Čirić krajši govor, v katerem je zaželel gostom prijetno bivanje v Jugoslaviji.

Belgrad, 29. sept. m. Predsednik bolgarske vlade Kjuseivanov, ki se trenutno nahaja v Ženevi, se bo na svoji poti domov ustavil tudi v Belgradu, kjer bo obiskal našega predsednika vlade dr. Milana Stojadinoviča.

Hmelj

Celje, 28. sept.

Uradno poročilo banovinske hmeljske komisije za Slovenijo z dne 28. septembra 1936. Položaj pri hmeljski kupčiji je nespremerjen. Pravtako so ostale neizpremenjene tudi cene. Največ zanimanja in povpraševanja je posebno za boljše in najboljše blago.

Francoski rdeči šef obupan

Jouhaux jadikuje nad kaosom, ki ga je sam povzročil

Pariz, 28. sept. b. Na občnem zboru vrhovnega odbora marksistične delavske strokovne zveze, ki je prav za prav odgovorna za vso notranjo politiko sedanje vlade ljudske fronte, je imel generalni tajnik te strokovne zveze Jouhaux, ki ga imenujejo zakulisnega diktatorja Francije, velik govor, ki ni nič drugega nego prvo javno priznanje, da je vlada ljudske fronte dovedla Francijo v popolen notranjepolitični in gospodarski kaos. Leon Jouhaux, ki je vodil vse stavke zadnjih mesecev, ki je organiziral vsa delavska gibanja, ki je diktiral vladi svoje nazore, je moral sedaj priznati, da mu je gibanje, ki ga je sam sprožil, zraslo čez glavo.

»V Franciji imamo, je dejal, dva vzroka za notranje nemire. Prvi vzrok je nepotrpežljivost in nevčakanost delovnih množic, ki so postale slepe in gluhe za vse pametne nasvete in zahtevajo takojšnjo izvedbo vseh svojih želja. Poleg tega vzroka pa imamo še enega. To so tajinstveni agenti, ki se plazijo okrog med delovnimi množicami in njihovo nerazpoloženje izkoriščajo v svoje lastne temne namene. Tako ne more več naprej. Mi moramo na vsak način obnoviti disciplino med delovnim ljudstvom. V današnjem kaosu ne moremo, ne smemo več ostati. Dolžnost naših delavcev je, da se ne vdajajo kar na slepo nepotrpežljivosti množic in da ne nasedajo agitacijam temnih elementov.«

Na koncu je Jouhaux dejal: **»Prišla je ura, ko bodo morali voditelji delavstva opustiti vso demagogijo. Voditelji bodo morali stopiti pred delavce, ne pa capljati za njimi. Le tako se bomo iz sedanjega kaosa rešili. Le tako bomo preprečili, da se ne razširi razkroj na vse naše gospodarsko življenje.«**

Besede voditelja Jouhauxa, ki mu je delavski pokret zrasel čez glavo in ki je obupal nad možnostjo, da bo mogel ukrotiti stroj, ki ga je sam sprožil, se slišijo silno smešno. V poučenih krogih pa zatrjujejo, da so to prvi znaki tudi notranjepolitičnega zloma ljudske fronte, ki mora nujno slediti polomu njene gospodarske politike.

Francosko ljudstvo beži od Bluma

Pariz, 28. sept. b. Včeraj so bile v dveh okrajih naknadne volitve za parlament, ki so najboljši dokaz za stališče in mišljenje najširših krogov in slojev naroda. Naknadne volitve so bile v okraju Bordeaux in pa v Vogezih. V obeh okrajih so bili desničarski kandidati izvoljeni z ogromno večino glasov proti kandidatom ljudske fronte. Nihče ni pričakoval takšne zmage desničarjev, najmanj pa so jo bili veseli v krogih ljudske fronte. Desničarski narodni poslanec Henriot, katerega mandat zbornica ni verificirala, je bil včeraj zopet izvoljen z 6229 glasovi, medtem ko je njegov levičarski protikandidat, ki je dobil v maju 6739 glasov, včeraj propadel s 3400 glasovi. V drugem volivnem okraju je bil izvoljen desničarski kandidat Fixier z 8133 proti 6626 glasovi.

Veličasten zbor JRZ v Belgradu

40.000 Belgrajčanov manifestira za ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinoviča in njegovo notranjo in zunanjo politiko

Preteklo nedeljo je bila v Belgradu ogromna manifestacija, ki jo bodo Belgrajčani pomnili še dolgo. Belgrad je spregovoril v imenu vse države in naroda ter je izrazil priznanje ministrskemu predsedniku in zunanjemu ministru dr. Milanu Stojadinoviču, predstavniku države in možu velikih državniških sposobnosti. Belgrad, Šumadija in po njih vsa država so dr Stojadinoviču hvaležni za uspehe, ki jih je dosegel v zunanji in notranji politiki. Pred kneževim spomenikom so se zbrali pod zastavami pristaši JRZ, zastopniki vseh stanov in poklicev, mali trgovci in obrtniki, po veliki večini pa delavstvo in mali ljudje. Nad 40.000 ljudi se je zbralo v goste vrste in neprestano vzklikalo dr. Stojadinoviču. Ob 10. se je razvil ogromen sprevod, ki je krenil proti kneževemu spomeniku. Nepregledne množice naroda s konjeniki in zastavami ter godbami na čelu so korakale pod balkonom glavnega štaba mimo predsednika vlade ter vzklikale svojemu vodji in stvaritelju nove politične dobe v naši politični zgodovini dr. Milanu Stojadinoviču. Na balkonu so bili tudi vsi v Belgradu se nahajajoči ministri. Ogromni trg pred

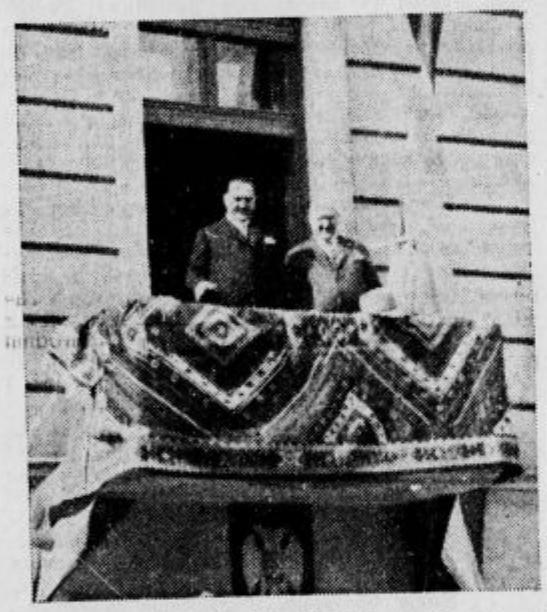

Predsednik vlade dr. M. Stojadinović in notranji minister dr. A. Korošec na balkonu narodnega gledališča med zborovanjem

kneževim spomenikom je bil do zadnjega kotička zaseden po ljudeh, tako da ni bilo nikjer opaziti prostega prostora. Nekoliko pred 12 se je pojavil dr. Stojadinovič z notranjim ministrom dr. Korošcem na balkonu narodnega gledališča, ponovno pozdravljen od nepopisno navdušene množice. Zborovanje je začel s pomembnim govorom minister za gozdove in rudnike Djura Jankovič. Takoj za njim je povzel besedo predsednik vlade dr. Stojadinovič, ki je v svojem velikem govoru med drugim izvajal:

Govor predsednika vlade

Dragi prijatelji, mladina in delovno ljudstvo! V hipu, ko prevzemam besedo na tem veličastnem shodu, velja moj prvi pozdrav vsem vam in potom vas našemu krasnemu Belgradu. Drugi pozdrav velja tebi, mladina! Junaštvo naše mladine je prešlo na pisane stranice naše zgodovine. Mladino čaka naloga, da povede naše ljudstvo mimo težav sedanjosti v lepšo in srečnejšo bodočnost. Tretji moj pozdrav je namenjen tebi, delovno ljudstvo v belgrajskih podjetjih in tovarnah. JRZ hoče postati v socialnih in delavskih vprašanjih najbolj napredna in najpopolnejša organizacija. Sprejeli bomo vsak sklep, ki bo mogel ustreči upravičenim zahtevam delavstva. Da je to resnično, da je to v našem programu, smo dokazali že z delom svojega prvega leta. Izvajamo javna dela, kakršnih še naša država ni poznala. Gradimo ceste, zidamo železnice, mostove, šole, gradimo industrijska podjetja, vodovode, gradimo razna poslopja in urade. Med ljudi prihaja počasi zopet denar. Brezposelnostno nevarnost smo odvrnili od naše države. Po uradnih podatkih osrednjega urada za zavarovanje delavcev je bilo junija 1934 zaposlenih pri nas 570.000 delavcev, v juniju 1936 pa 630.000, torej za 60.000 več. Toliko ljudi je našlo kruha in zaslužka. Samo v resoru ministrstva za gradnje so znašali delovni dnevi za javna dela l. 1934 vsega 650.000, letos do 1. septembra pa 3,800.000. Dočim smo torej na eni strani preprečili brezposelnost, smo na drugi strani povečali zaposlenost. Hkratu pa smo zvišali tudi mezde. Vršile so se tudi delavske stavke. Prvič v zgodovini stavk v naši državi so se državne oblasti vedle napram delavcem korektno. Policija ni aretirala stavkujočih delavcev, kakor se je dogajalo pod prejšnjimi režimi, in tudi ni nastopala sovražno proti delavstvu, kakor se je prej prakticiralo. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje in banske uprave so nastopale po mojih navodilih kot dobrohotni posredovalci in so uredile vse stavke v korist delavstva. Red in mir nista bila nikjer porušena. Socialni red in mir branimo in bomo branili proti vsakomur. Istočasno pa bomo branili koristi delavstva. Delali bomo s socialnim zavarovanjem in varstvom, tako da bo tudi delavski stan videl v nas svojega iskrenega prijatelja.

Ne zahtevamo, naj nam delavec verjame na besedo, cenijo naj nas po naših delih. V ta namen smo ustanovili delavsko sekcijo JRZ, ki naj postane naš svetovalec in naš pomočnik. Z njenim sodelovanjem upamo, da bomo lahko popravili stanje našega delavstva in s primernimi ustanovami varovali delavske interese, tako da bodo stavke odveč in bomo lahko ustvarili vse pogoje za delo in življenje našega delavstva.

Želimo organizirati delavstvo na zdravi osnovi, ker bo v tem primeru delavstvo postalo eden izmed najbolj zdravih stebrov naroda in države. Zato naj delavstvo živi! (Splošno odobravanje!). **Položaj našega delavstva se bo močno popravil, kakor hitro bomo popravili splošni položaj našega gospodarstva. V tem oziru lahko rečem, da smo imeli srečno roko. Po 7 suhih letih nas je letos doletelo zelo rodno leto. Upam, da bo to prvo izmed 7, ki naj mu slede. Lanskoletni pšenični pridelek je znašal 19 milijonov metrskih stotov, letošnji pa 29 milijonov, pridelek koruze je bil lani 30 milijonov, letos 50 milijonov metrskih stotov. Letošnje leto pa ni samo dobro obrodilo, tudi cene so višje. Kraljevska vlada je sicer pripravila rezervo v znesku 250 milijonov dinarjev za obrambo pšeničnih cen.**

Lahko s ponosom rečemo, da smo pri gospodarski krizi že nekako čez glavo. Pravkar smo dokončno uredili vprašanje kmetskih dolgov. Prepričan sem, da smo našli najboljšo rešitev tega vprašanja. Storili smo to, da rešimo kmeta, kajti kadar gre kmetu dobro, gre dobro tudi vsem ostalim gospodarskim krogom.

Tudi trgovina, obrt in industrija so nam pravtako na srcu, kakor kmetovalec. S splošnim zboljšanjem gospodarskih razmer v naši državi upamo, da bo napočil čas, ko bomo lahko ustregli tudi upravičenim željam našega državnega uradništva.

Upamo, da bo ljudstvo nagradilo naše delo pri današnjih občinskih volitvah. V JRZ smo zbrali nekdanjo narodno radikalno stranko in dober del bivše demokratske stranke. Obenem pa smo pritegnili v našo stranko tudi dr. Koroščevo Slovensko ljudsko stranko in Spahovo muslimansko organizacijo. Ta, kar je bila želja našega velikega učitelja in nesmrtnega voditelja Nikole Pašiča (Slava mu!), to se je posrečilo nam, njegovim učencem. V bratsko kolo, v enotno veliko in močno organizacijo, v skupno politično fronto smo združili ogromno večino Srbov, ogromno večino Slovencev in ogromno večino Muslimanov. Tako se je uresničila napoved podpreds. naše stranke dr. Korošca, ki je že l. 1920 v nekem svojem govoru izjavil, da veruje, da bodo mogli Slovenci stalno sodelovati z radikalno stranko. Pravtako se nam je prvič posrečilo po ustanovitvi naše nacionalne države pritegniti k sodelovanju bosanskohercegovsko Srbe in muslimane, potomce tistih Srbov in muslimanov, ki so nekoč s puško v rokah odbijali okupacijsko vojsko avstroogrske monarhije in ki so nato v slogi ustvarjali našo skupno nacionalno državo.

S takim delom bomo še bolj okrepili našo državo, da bo postala večna in strah vseh sovragov, da bo velika in nedeljiva kraljevina Jugoslavija.

Naša zemlja je velika, naše ljudstvo je zdravo, vojska je pripravljena, v dobri smo družbi prijateljev in zaveznikov. Ugled naše države je v tujini velik. Kot dokaz naj nam bodo pravkaršnje volitve v Ženevi. Jugoslavija je prišla na tretje mesto med 50. državami. Tudi l. 1934 smo dobili podpredsednika, toda tedaj na 6. mestu, dočim je sedaj naš podpredsednik na tretjem mestu. Tedaj je glasovalo za nas 31 držav, sedaj pa 44 držav. Prišli smo na tretje mesto, koj za Francijo in Veliko Britanijo. Vidite bratje, kako velik je svetovni sloves naše države v tej najvišji ustanovi države vsega sveta. Čeprav pa smo močni in pripravljeni, vendar ne želimo drugega kakor miru, miru z vsemi sosedi, miru na vseh naših mejah. Bratje, kdor bo spoštoval ta naš mir, mu bomo iskreni prijatelji in sodelavci pri splošnem mednarodnem sodelovanju.

Dragi Belgrajčani! Iz srca se vam zahvaljujem za vaš veličastni odziv. Belgrad je z današnjim shodom, ki mu ga ni enakega v njegovi preteklosti, pokazal, da je s svojim političnim prepričanjem v ogromni večini isto kar naša JRZ. Zahvaljujem se vam tudi za to, da ste me tako pozorno poslušali. Nisem napadel drugih političnih strank, ker želim, naj bi pošteni pristaši drugih strank in manjših političnih skupin postali naši iskreni politični prijatelji. Vsem poštenim Jugoslovanom so vrata naše stranke odprta.

Zahvaljujem se vam tudi za izkazane časti, vendar moram izjaviti, da jih nisem zaslužil, kajti vse, kar delam, delam iz dolžnosti do kralja, naroda in domovine!

Mašniško posvečenje pri frančiškanih

Prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman je podelil v nedeljo 27. septembra zakrament sv. mašniškega posvečenja dvema frančiškanskima novomašnikoma, in sicer p. Martinu Percu in p. Marijanu Valenčaku. Malo pred 9. zjutraj je bil slovesni sprejem prevzvišenega. Pri glavnih vratih je g škofa pričakovalo krdelo pestro uniformiranih križarjev sv. Frančiška z zastavami in cela samostanska družina. Navzoči o bili vsi kleriki in gojenci serafinskega kolegija. Prevzvišenega je sprejel po predpisih p. gvardijan Krizostom Šekovanič. Ves sprevod se je svečano premikal pred krasno ovenčani in bogato razsvetljeni glavni oltar. Medtem so na koru prepevali »Ecce sacerdos magnus«. Takoj nato je bil prebran nedeljski evangelij in izgovorjena je bila 10 minutna pridiga.

Nato se je začela škofova sv. maša, ki je med njo Prevzvišeni dostojanstveno in ljubeznivo vršil pomenljive obrede visokega zakramenta. Asistirali so prevzvišenemu: gg. kanonika Stroj in Zupan, gg. tajnika Mervec in Prešeren ter frančiškanski kleriki. Drugi kleriki in gojenci serafinskega kolegija pa so bili razvrščeni okoli oltarja. Misel vseh mladih src je bila samo ena: da bi kmalu tudi zanje prišel zlati dan, ko bodo ovenčani s krono novoposvečenca

Na častnem mestu pred obhajilno mizo so sedeli starši obeh novomašnikov. V sveti sreči so opazovali, kako je škof njih sinova oblekel v mašni plašč, kako jima je posvetil roke, kako jima je dal naročilo, da naj dostojno opravljata svete skrivnosti, in kako jima je dal oblast odpuščati grehe. Ob izpolnjenju dolgoletnega hrepenjenja in gorečih molitev so si starši veselja brisali oči, ki se kar niso mogle odtrgati od presrečnih sinov.

Takoj po sveti maši je vsa cerkev padla na kolena in novomaziljene roke so se prvikrat dvignile v blagoslov. Slovesnost je prišla do viška, ko je takoj po novomašniškem blagoslovu zadonela pod oboke mogočne frančiškanske cerkve ona stara, pa vedno nova, vedno lepa pesem: »Novi mašnik, bod' pozdravljen!« Med petjem novomašne himne se je pomikal sprevod s prevzvišenim, z obema novomašnikoma, z njunimi starši in samostansko družino po sredi cerkve do glavnih vrat in nato skozi porto v samostan, kjer smo novomašnikoma iskreno čestitali.

Požar v Beli Krajini

Črnomelj, 27. septembra.

Minuli teden je bilo po trtjih v Rodinah zelo živahno, kajti ljudje so že vsevprek trgali in spravljali letošnji pičli pridelek, najsi bodo potem domačini Rodinčani ali Črnomaljci ali Kočevarji. Vreme je bilo suho, toplo in rahlo vetrovno.

Sredi dela so v petek, 25. t. m. opoldne, pričeli biti podružniški zvonovi plat zvona. Res — vrh Rodin, blizu bukove rebri, se je vnela lesena in slamnata hišica, kjer je stanovala družina Furlič. Doma so bili sami otroci, hoteli so si peči krompir in kostanj, zakurili so menda kar v sobi. V trenutku je suho zgradbo zajel črn dim, ki so ga kmalu prebodli ognjeni zublji. Ljudje so stekli skup in reševali, kar se je pač dalo, gasiti itak ni bilo s čim, ker so bile redke kapnice v bližini prazne. Ogenj je imel svobodno pot in veter ga je gnal dalje.

Poleg omenjene hišice, ki je last Pavla Roma iz Rodin, sta istemu posestniku zgoreli še dve poslopji, izmed katerih je eno že pred časom kupila Štalcer Ana iz Naklega, da bi si iz starih delov na lastni zemlji niže napravila svoj domek. Pavlu Romu je šlo v nič tudi devet brent novega grozdja.

Nato se je ogenj prijel lepe zidanice Janeza Schmucka iz Lahine, jo upepelil in uničil dvajset brent grozdja, skoraj ves pridelek, in kakih osem voz sena.

Požar se še zmerom ni dal ustaviti, čeprav so prišli gasilci iz Talčjega vrha in kasneje iz Črnomlja — vode ni bilo. Plameni so švignili tudi iz suhe strehe zidanice Andreja Lužarja iz Topličic in še iz zdraven stoječega poslopja, tako da je danes tam **šest pustih pogorišč.** Lužar k sreči še ni potrgal.

Po cenitvi znaša skupna škoda (poslopja, seno, posodje, grozdje in drugo) 65.780 Din. Edini zavarovanec je Schmuck, pa še on je zamudil rok za en mesec.

Naša društva

Jesensko in zimsko prosvetno delo

Po lepo uspelih prireditvah v letošnjem poletju se pripravljajo naša društva za resno prosvetno delo v jesenskih in zimskih dnevih. Zunanje manifestacije, ki so nad vse pričakovanje lepo izpadle, so za nami in pred nami je zopet notranje delo. Čas, v katerem živimo, nam sam nalaga, česar naša društva najbolj potrebujejo. Vse to je skušalo vodstvo Prosvetne zveze spraviti v celoto in pripraviti prosvetne sodelavce na to nalogo s primernimi tečaji.

Socialno prosvetni tečaj bo 4. in 5. novembra ob priliki Zveznega občnega zbora v Ljubljani. **15. novembra je tečaj za voditeljice dekliških krožkov. 29., 30. novembra in 1. decembra bo tečaj za režiserje in maskerje** naših ljudskih odrov. **Kmetijsko gospodarski tečaji** se pričnо v nedeljo 4. oktobra in se končajo 28. februarja. Ti tečaji se vrše v 20 društvih in obsegajo do 400 predavalnih ur. Kmetijski tečaji bodo oktobra meseca: v Stični, na Blokah in na Ježici, novembra: Medija-Izlake, Boh. Bistrica, Dragatuš, Vrhnika (od 23. do 26. novembra) in Naklo; decembra: Semič, Mengeš, Begunje pri Cerknici in Čatež ob Savi; januarja v Kranju od 3. do 10. januarja, v Preski od 11. do 13., v Trebnjem od 18. do 23., Brdo pri Lukovici od 24. do 26., v februarju na Breznici od 3. do 5., in v Kranju 7., 14., 21. in 28.

Gospodinjski tečaji bodo v 8 društvih in so se že pričeli kot n. pr. v Metliki s 15. septembrom.

Vodstvo dekliških krožkov je sestavilo podroben program za tvarino, ki se bo obravnavala na dekliških večerih počenši s 1. oktobrom. Iz te tvarine se bodo vršile prosvetne tekme spomladi. Posebno se bodo obravnavala aktualna socialna vprašanja, kot boljševizem in mi.

Vodstvo fantovskih odsekov je izdelalo jesensko zimski program, ki bo predvsem posvečen aktualnim socialnim vprašanjem in nalogam naših občin. Vsi fantovski odseki bodo pravočasno dobili od svoje centrale podrobna navodila za delo in tudi tvarino, iz katere se bo vršila spomladi tekma.

Delavska prosvetna društva bodo imela priliko, da se v 7 predavanjih seznanijo podrobno o delovanju boljševizma, komunizma in o krščanskih načelih preureditve družbe.

Zdravstveni tečaji. Društva, ki želijo v jesensko zimski sezoni prirediti enodnevni ali večdnevni zdravstveni tečaj, naj to nemudoma javijo Prosvetni zvezi. Predavanja na teh tečajih bodo opremljena s slikami in s filmi.

Za protialkoholno akcijo, katero morajo društva izpeljati tekom leta, nudi Prosvetna zveza troje predavanj, opremljenih s skioptičnimi slikami.

Za versko poglobitev nudi centrala društvom nove serije diapozitivov, kot: Sv. Martin. Veliko župnij in cerkva v Sloveniji je posvečenih temu svetniku, zlasti v teh krajih bo predavanje s številnimi skioptičnimi slikami o sv. Martinu dobrodošlo. Verske organizacije, Marijanske kongregacije bodo z veseljem uporabile novo serijo diapozitivov: sv. Lucija in sv. Agata, dalje sv. Katarina Aleksandrijska in sv. Evharistija. Popolnoma novo je predavanje Preganjanje kristjanov z lepimi koloriranimi slikami. »Glas zvona« je naslov lepi zbirki diapozitivov, kjer bodo farani spoznali, kako tesno je spojeno njihovo življenje z verskim življenjem in z domačim zvonom. Kjerkoli bi dušni pastirji radi nabavili nove zvonove, jim bo to predavanje zelo dobro služilo v propagandne namene. Za šole, tako ljudske, meščanske in srednje, bo dobrodošla nova zbirka koloriranih diapozitivov o Palestini, ki šteje nad 100 slik. Slike so posnete v sedanjem času in so najbolj verni odsev današnje Palestine.

Imenik diapozitivov in filmov je na razpolago vsakemu društvu, kakor tudi privatnikom in šolskim vodstvom, ki se zanimajo za to gradivo.

Društva, ki so vělanjena v Prosvetni zvezi, dobivajo navodila za igranje v glasilu »Ljudski oder«. Izposojevalnica garderobe se je spopolnila z novimi kostumi, saj je bilo tekom letošnjega leta na novo nabavljenih 120 novih kostumov.

Na podlagi objavljenega programa naj društva takoj sestavijo delovni načrt za jesensko zimsko sezono in začno s prosvetnim delom.

Šei najlepše železniške postaje v Sloveniji

Marsikatero oko bo danes pri jutranjem dolenjskem vlaku na postaji Uršna sela — Toplice, ki je znana kot ena najlepših v Sloveniji, uprto na bohotni cvet številnih in raznobarvnih vrtnic, na vzhodni strani postaje na lepo urejen čebelnjak, pri vlaku pa na tihega in mirnega uslužbenca z rdečo čepico na glavi, ki sprejema in odpravlja vlake od ranega jutra do poznega večera. To je skrajno požrtvovalni in delavni, skromni in preprosti postajenačelnik gospod Miha Sušnik, ki praznuje danes ravno tako tiho in mirno v krogu svoje družine 50 letnico svojega rojstva. Prava gorenjska grča, iz Zg. Save pri Kranju doma, ni nikdar zatajil svoje vere, bil je vedno zaveden Slovenec in dober katoličan, moškega neomajnega značaja in visoke srčne kulture. Na današnji dan se ga spominjajo številni prijatelji in znanci. Tudi mi mu želimo še mnogo srečnih let!

Predsednik vlade dr. M. Stojadinovič je sprejel nemške časnikarje, ki so prišli v Belgrad.

Drobne novice

Akademsko katoliško društvo „Danica" v Zagrebu

Slovenski katoliški akademiki, ki študiramo na zagrebški univerzi, smo si zgradili v Zagrebu močno postojanko.

»Danica« nam je novo ognjišče, kjer se zbiramo in proučavamo aktualna svetovna in domača vprašanja.

Tovariš, abiturient, ki nameravaš študirati v Zagrebu, pridi med nas, da spoznaš naše delo in naš boj za Boga, narod in posameznika. »Danica« ti ne bo samo prijetno torišče, kjer boš v družbi slovenskih katoliških fantov koval načrte za bodočnost, temveč ti bo tudi idejna vodnica. V strokovnih odsekih »Danice« (agronomski, strojniški, medicinski itd.), si boš poglobil vse potrebno strokovno znanje. Lahko se boš udejstvoval tudi v dramatskem odseku, saj je zagrebška »Danica« prav znana po svojih sijajno uspelih dramatskih prireditvah. Pevski odsek te tudi vabi, da sodeluješ in pomagaš slaviti Boga pri naši sv. maši s slovensko pesmijo.

Lokal AKD »Danice« v Zagrebu je: Nikoličeva ulica 10/I.

Tovariši ti bodo radevolje dali vse nasvete za vpis na univerzo, ki je na zagrebški univerzi za novince od 25. septembra do 5. oktobra, za starejše slušatelje do 10. oktobra.

AKD »Danica« v Zagrebu.

Koledar

Torek, 29. septembra: Mihael, nadangel; Evtihij, mučenec.

Novi grobovi

† Na Visokem nad Kranjem je umrla v soboto, 26. septembra, Jera Pikš roj. Sajovic, sestra rajnega ljubljanskega stolnega prošta Janeza Sajovica. Dosegla je visoko starost 86 let, kakor njen brat prošt, ki je umrl l. 1917 star 87 let. Pokojna je bila blaga in vzorna žena. Od njenih sinov je bil eden na domu gospodar, pet pa jih je bilo v Ameriki in je eden tam umrl, eden pa se je preselil v Ljubljano. Trije so na dobrih položajih v Clevelandu — Pokopali so jo včeraj v Senčurju pr Kranju. — Naj pokojnici sveti večna luč!

KINO UNION Telef. 22-21
Danes nepreklicno poslednjič
Charlie Chaplin:
Ob 16, 19·15 in 21·15 uri **Moderni časi**

KINO SLOGA Telef. 27-30
Ob 16, 19·15 in 21·15 opereta - poslednjič
Noč na Donavi
Wolf Liebeneiner - Dorit Kreysler - Leo Slezak in Ida Wüst

ELITNI KINO MATICA Telef. 21-24
Danes Millöckerjeva opereta ob 16, 19·15 in 21·15 uri
Dijak prosjak
Carola Höhn - Marika Rökk - Johannes Heesters - Ida Wüst - Fritz Kampero

— **Pregrupacija občin.** Iz občine Vojnik-okolica v celjskem okraju se izloči cela bivša občina Šmartno v Rožni dolini in iz občine Velika Pirešica, istega okraja, del kraja Gorica (hišne številke 1—16, 48, 54—57 in 78), del kraja Sv. Jungert (hišne številke 36—40, 45—49, 54, 56, 74 in 75) in del kraja Zavrh (hišne številke 27—37), in da se iz tega ozemlja osnuje nova občina Šmartno v Rožni dolini s sedežem v Šmartnem; dalje se izločijo iz občine Vojnik-okolica cela bivša občina Nova cerkev in kraj Selce iz bivše občine Frankolovo in da se iz izločenega ozemlja osnuje nova občina Nova cerkev s sedežem v Novi cerkvi; iz občine Dramlje v celjskem okraju se izločijo kraji Bezovica, Gabrovec in Hrastnik, in priključijo občini Vojnik-okolica; iz občine Velika Loka, okraj novomeški, se izločijo cela kat. občina Štefan in kraji Iglenik, Mrzla Luža, Škovec in Pluska, to ozemlje pa priključi občini Trebnje v istem okraju, in iz občine Sv. Križ pri Litiji se izloči bivša občina Dole, iz občine Polšnik pa kraji Čeplje, Gornje Jelenje, Prežanjske njive, Mala Goba in Velika Goba z naseljkoma Gadne in Ljubež in da se iz tega ozemlja ustanovi nova občina Dole pri Litiji s sedežem na Dolih.

— **Volitve v Zbornico za TOI.** Za volilni okraj Ljubljana II., t. j. za ljubljansko okolico brez sodnega okraja Vrhnika, so volilni imeniki za volitev svetnikov trgovinskega, obrtnega in gostinskega odseka razgrnjeni v prostorih krajevnega volilnega odbora II. v Trgovskem domu, Gregorčičeva ul. 27 in pri posameznih združenjih. Vsak pripadnik zbornice sme v času od 29. sept. do 13. okt. vsak delavnik od 8 do 12 in od 2 do 6 razgrnjene imenike pregledati in prepisati. Reklamacije zoper volilne imenike se morajo vlagati pismeno pri krajevnem volilnem odboru v Trgovskem domu ali pa pri glavnem volilnem odboru: Beethovnova 10. Reklamacijski rok začne dne 29. septembra in poteče dne 13. oktobra. Vse vloge so takse proste.

— **Državni upokojenci** se opozarjajo, da po določilih čl. 30. Uredbe o osebni in rodbinski dokladi iz leta 1935 ni treba s »Prijavo« za prejemanje te doklade, ki jo morajo vsi državni upokojenci predložiti finančni direkciji v Ljubljani v prvi polovici meseca oktobra, prilagati **dokaze oblastev** glede dejstev, navedenih v prijavi. Vsak je sam odgovoren za podatke v prijavi s posledicami, navedenimi v členu 31. te uredbe. Odpadejo torej potrdila davčnih oblastev, kakor tudi podpisa dveh državnih uradnikov (upokojencev), ki jamčita za pravilnost nekaterih navedb, kar vse je bilo prej predpisano. Finančna direkcija je že v časopisih uradno razglasila, da lahko vsak poda prijavo v obliki navadne vloge, ker oblika prijave po čl. 29. ni predpisana, **mora pa odgovarjati predpisom členov 29 do 31 te uredbe.** V svrho olajšave je **Društvo drž. upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani** založilo obrazec take prijave, ki odgovarja vsem omenjenim predpisom s potrebnimi navodili vred, tako da je vsak obvarovan nadaljnjih neprilik in nevšečnih posledic, če se natančno ravna po navodilih in vsebini te tiskovine. Ker vsebuje prejšnja tiskovina določila, ki niso več veljavna, je stari obrazec neraben in **nepriporočljiv.**

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— **Vpisovanje na Dr. Krekovi gospodinjski šoli,** Ljubljana VII bo 29. in 30. sept. t. l. Redni pouk se začne 2. oktobra in traja do 28. junija. Sprejemajo se notranje in zunanje učenke. Prospekti se dobijo na zavodu brezplačno.

— **Telefonski promet.** Ministrstvo pošte, telegrafa in telefona je dovolilo, da se otvori telefonski promet na progah Apače—Hofgastein in Apače—Mallnitz. Pristojbina za triminutni pogovor je 3.45 zl. fr.

— **Za občinske volitve** priporoča Jugoslovanska knjigarna sledeče tiskovine: Kandidatna lista — komad 2 Din; Izjava (za odbornike in namestnike), komad 25 par. Ker je knjižica »Za občinske volitve«, ki je vsebovala: Občinski zakon, Zakon o sestavi kandidatnih list in Zakon o volilnih imenikih — razprodana — priporočamo sedaj: Zakon o volilnih imenikih z izpremembami in dodatki (1935), 10 Din — ter Uredba o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in glasovalnem postopku pri volitvah občinskih odborov v dravski banovini s spremembo uredbe o sestavi kandidatnih list iz leta 1936. 3 Din. — Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana.

— **Gospodinjski tečaji.** 4 mesečni dnevni gospodinjski tečaj se prične 1. oktobra t. l.; 3 mesečni pa 15. oktobra t. l. Pogoji zelo ugodni. Informacije in vpisovanje od 9 do 12 v pisarni »Železničarske menze«, Ljubljana, Pražakova 19.

— **Nedeljski eno- in dvodnevni avtoizleti: Trst, Gorica—Trst.** Belgrad—Oplenac, kraljev grob, brzovlak, 9. oktobra Rim—Neapelj, 12 dni po Italiji, brzovlak, 19. oktobra Benetke—Padova, avto 10. do 13. oktobra. Pojasnila pošlje zastonj uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova 1.

Benjamin Gigli kralj tenorjev v svojem najnovejšem velefilmu čarobnega petja **„Ave Marija"** **Osamljeno srce** Pride v **ELITNI KINO MATICA**

— **Materam in vzgojiteljicam** se toplo priporoča knjiga »Mati vzgojiteljica«. Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Masarykova cesta 12, palača Vzajemne zavarovalnice. — Cena 16 dinarjev.

— **V prilogi Službenih novin** št. 233 je objavljena »Uredba o likvidaciji kmetskih dolgov«.

— **Avtomat — robot za časopise.** Na izumiteljskem polju se težko dosegajo povoljni uspehi. Tudi Slovenci skušajo na tem polju pridobiti uspehe in mnogi so že prijavili več lepih izumov. Dva Slovenca gg. Fran Korenčin iz Stražišča pri Kranju in Ivan Renčelj iz Splita pa sta po dolgotrajnem trudu in študiju skonstruirala poseben praktičen avtomat za prodajo časopisov, revij in brošur. Ta avtomat — robot prekaša po svoji dovršenosti in z ozirom na nizke fabrikacijske stroške vse dosedanje avtomate v drugih prodajnih strokah. Novo izumljeni avtomat bo brez človeške pomoči prodajal noč in dan neprestano časopise in bo zaradi svoje rentabilnosti nedvomno prav naglo našel pot v vse kulturne države. Izumitelja bosta v kratkem dala svoj izum patentirati v naši državi, upati pa je, da bosta našla med jugoslovanskimi industrijci odnosno finančniki interesente, ki bi ta izum materielno podprli in ga uresničili.

— **Šivalni in prikrojevalni tečaji.** 4 mesečni dnevni in večerni tečaj za prikrojevanje in šivanje perila in oblek, ročna dela vseh vrst, strojno vezenje itd., se prične 1. oktobra t. l. Ukovina nizka. Informacije in vpisovanje od 9 do 12 v pisarni »Železničarske menze«, Ljubljana, Pražakova 19.

— **Mesarski pretep v Ribnici.** V nedeljo je nastal v Ribnici velik pretep med nekimi mesarji iz Ljubljane ter med bratoma Rusoma, delavcema iz Dolnjih Lazov pri Ribnici. Mesarji so z noži navalili na 37 letnega Jožeta Rusa ter ga obklali po vsem telesu. Njegov mlajši brat, 35 letni Janez, se je za brata zavzel, toda tudi on jih je skupil. Razsrjeni mesarji so mu med pretepom zlomili roko. Starejšega brata Jožeta so v ljubljansko bolnišnico pripeljali že v nedeljo, včeraj pa mu je sledil še Janez. Nasilne mesarje je ribniško orožništvo že prijelo.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno **»Franz-Josefovo«** grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehajo na želodcu in črevih, pa pijejo **»Franz-Josefovo«** vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— **Ogaben zločin.** V Grajski vasi, občina Tabor, so neznani pohotneži oskrunili in onečastili neko 12 letno deklico. Vsega pomilovanja vredna žrtev je znorela. Upanje je pa, da pridejo zločinci kmalu v roke pravice.

— **V Benetke—Padovo,** avto, 10.—13. okt. Nedeljski eno- in dvodnevni avtoizleti: Trst, Gorica—Trst. Beograd—Oplenac, kraljev grob, brzovlak, 9. okt. Rim—Neapelj, 12 dni po Italiji, brzovlak, 19. okt. Pojasnila pošlje zastonj uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova 1.

Slovenska Krajina

Po sklepu božje previdnosti je umrl v najlepši moški dobi Klekl Jožef jun., župnik v Velikih Dolencih. Rojen je bil 3 marca 1879 na Krajni, župnija Tišina. Po srednješolskih študijah je stopil v bogoslovje, bil l. 1902 posvečen v mašnika, nastopil kaplansko službo in postal l. 1911 župnik v Velikih Dolencih. — Pogreb pokojnega je bil 26. septembra ob 10. Naj počiva v miru!

Je že res — oblečeni ste,
toda za isti denar boste z **našim blagom boljše oblečeni!**
Cene našega blaga za obleke so od 120·— do 180·— dinarjev po metru
VLADA TEOKAROVIĆ i KOMP.
PARAĆIN
Tkanine za vsak žep in vsak okus
Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Gradišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije

Ljubljana

⊙ **Stanje žrtev tramvajske nesreče.** O tramvajski nesreči pred Figovcem je poročal že »Ponedeljski Slovenec«. Stanje ponesrečencev se je do včeraj že znatno zboljšalo. Dvorni svetnik g. dr. Marn, ki je pri nesreči padel na hrbet, je že zapustil posteljo. Razen prask in prestanega strahu se mu ni pripetilo nič hujšega. Enako je uradnik Gorjanec že v nedeljo zapustil bolnišnico, pač pa je v bolnišnici ostal najhuje ranjeni Jakob Lenarčič s Pohoria, ki je dobil pretres možgan, vendar se je njegovo stanje med tem znatno zboljšalo. Tudi gospa Osetova si je že opomogla od živčnega šoka. Pri tej priliki moramo ugotoviti tudi veliko odgovornost tramvajskih voznikov, ki so resnični reveži. Kdo je nesrečo pred Figovcem zakrivil, bo sicer ugotovila še sodnija, vendar je več kot gotovo, da je voznik ni. Voznik namreč ne more v delu sekunde naglo zavreti voza in v prometni gneči pred Figovcem je prav možno, da pride kdaj do nesreče.

⊙ **Šentpetrsko prosvetno društvo v Ljubljani** obvešča vse člane, da se vrši v sredo ob 8. zvečer redni občni zbor. Dolžnost slehernega člana je, da se udeleži občnega zbora, zlasti še, ker je na dnevnem redu vprašanje novega društvenega doma. Odbor

⊙ **Gobe na trgu.** Ker je bilo v nedeljo dopoldne še dokaj prijetno vreme, so mnogi ljudje hiteli v gozdove nabirat gobe. Računali so, da bodo gobe po sobotnem dežju prav dobro uspevale. Ponekod so jih ljudje nabrali prav lepe množine. Na ljubljanskem trgu je bil včeraj zato močno zaseden prostor za gobe. V treh vrstah so kmetice prodajale velike in lepe jurčke po 10 do 12 Din kilogram. Merica je bila 2 do 4 Din. Nekateri jurčki so bili zdravi in sveži, mnogi pa tudi zelo črvivi. Največ gob so prinesle na trg kmetice iz šmedniške, vodiške in cerkljanske okolice. Na trgu je vladalo drugače prav hladno vreme in so se prodajalke kar zavijale v dolge volnene rute.

⊙ **Združenje čevljarjev v Ljubljani** vabi gg. člane, da se polnoštevilno udeleže pogreba dolgoletnega člana g. Antona Breclja, ki bo v torek, dne 29. septembra 1936 ob 2 popoldne iz Vodovodne ceste 5. — Uprava.

⊙ **Hišni posestniki pozor.** »Moj dom« je prinesel tarifo mestnega poglavarstva za dimnikarska dela. Po ceniku, ki je naveden v »Službenem listu« z l. 1932 z dne 16. novembra, je določeno, da se plačajo samo ona dela, ki se dejansko izvrše. Zato opozarjamo vse dimnikarske mojstre, da izstavljajo samo take račune, iz katerih bo razvidno, katera dela so se izvršila, in bodo posestniki samo take račune sprejemali.

⊙ **»Če človek ne zna manire.«** Te besede so padle v soboto zvečer na Sv. Petra cesti. In zakaj? Nekdo je šel po pločniku z damo roko v roki proti Marijinemu trgu. Menda na najožjem mestu tega trotoarja sta prišla nasproti dva moška — oba Evropejca. Eden je šel po cesti tik ob pločniku, drugi pa po trotoarju in se je izognil paru proti hiši tako obzirno, da se je dotaknil s hrbtom zidu. Par se seveda ni izpustil in stopal krepko mimo, kakor da bi imel trotoar v zakupu. Namesto, da bi izrazil dotičnik, ki se je drgnil ob zidu, svojo nejevoljo, je moral slišati po nekaj trenutkih v svoje veliko začudenje gornje trpke besede, da se ne zna dostojno obnašati. Vprašava, kaj je pravzaprav hotel gospod. Najbrže brezkompromisno »Dol z njim na cesto«. Spremljevalcu dame je na razpolago pisec te notice, ki žal pojma nima, kdo je bil ta gospod, ki brez povoda za ljudmi na cesti kriči in ne pomisli, kako greši sam proti najbolj primitivnim pojmom dobrega tona in običajnih »manir«.

⊙ **Društvo upokojenega učiteljstva** ima v oktobru svoj mesečni sestanek pri Novem svetu šele v četrtek 15. oktobra ob 3 popoldne. Na tem sestanku proslavimo 80 letnico društvenega predsednika, viš. šol. nadzornika v p., g. Fr. Gabrška. Vabljeni vsi njegovi častilci (-ke).

⊙ **Enoletna drž. konces. trgovska šola,** znani »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15, **vpisuje redno** do 1. oktobra, ker se je zaradi mnogoštevilnih prijav otvoril **še en razred** (paralelka). **Šolsko leto se prične 1. oktobra.** Tega dne naj se učenke(-ci) zberejo ob 8. zjutraj v šolskih prostorih na Domobranski cesti 15. **Ponavljalni in dodatni izpiti** za lanskoletne dijake(-inje) se vrše, kot objavljeno. Razpored je na šolski deski v šoli. — Ker se je otvorila nova paralelka, je še prostora za nove učenke(-ce). Pojasnila daje in tudi brezplačna poročila pošilja ravnateljstvo. — Zaradi potrebe se je razširil učni zbor s profesorji drž. trgovske akademije. Zavod obstoja že 33 let, je oblastveno dovoljen in izdaja veljavna izpričevala. Šolnina je najnižja za popolni trgovski tečaj, ker je to edina šola te vrste v lastnem poslopju. Za one, ki imajo malo maturo in se žele posvetiti trgovini, velja zakon: Dovršena nižja srednja ali meščanska šola nadomešča učno dobo in eno leto zaposlitve.

⊙ **Na Mirno goro nad Semičem** in v belokranjske vinograde Vas popelje prihodnjo nedeljo (4. oktobra) Društvo »Bela Krajina«. Do Semiča se peljemo z vlakom ali avtobusom. Pri povratku z gore v Semiču obisk vinogradov, kjer bo izletnikom na razpolago proti nizki odškodnini vino, grozdje in pečena jagnjetina. Prijave sprejema za avtobus do 29. t. m. in za vlak do 2. oktobra tvrdka Novak na Kongresnem trgu, kjer se dobe vse podrobnejše informacije. Pri prijavi je navesti, ali se reflektira na kosilo v planinski koči in na grozdje ter malico v vinogradu. — Ob slabem vremenu izleta ne bo.

⊙ **Inštruktorje,** vestne in zanesljive, za vse predmete Vam preskrbi takoj »Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov« iz vrst svojih članov. Obenem opozarjamo starše, da bo društvo pričelo v novembru s pripravljalnim tečajem, kjer se bodo dijaki srednjih šol, kakor že lansko leto, uspešno pripravljali za šolo. V obeh slučajih se obrnite na naslov: Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov, Univerza, Ljubljana. Odbor DBPK.

⊙ **Osebno se morete okoristiti** z znanjem mednarodnega jezika. Esperanto vsebuje tudi izredne duhovne vrednote. Tečaj za začetnike bo otvoril »Klub esperantistov v Ljubljani« v svojem lokalu na Cankarjevem nabrežju 7-I. Začetek v petek, dne 2. oktobra t. l. ob 20.

⊙ **Stanovanje,** manjše, išče za november dvočlanska družina. Ponudbe na uredništvo »Slovenca« pod »Ceno in čisto«, Ljubljana.

Maribor

☐ **Bogoslovno učilišče** v Mariboru prične s šolskim letom 1. oktobra. Dne 2. oktobra bo vpisovanje, 3. oktobra rekolekcija, 4. oktobra otvoritvena služba božja, 5. oktobra pričetek predavanj.

☐ **Volilni imeniki za volitve v zbornico za TOI** so razgrnjeni od 29. sept. do 13. okt. v pisarni prisilnih združenj in na mestnem poglavarstvu na Slomškovem trgu 11, konskripcijski urad. Volilnih upravičencev je 1435 in sicer trgovinski odsek 547, gostinski odsek 131 in obrtni 757. Industrija voli neposredno pismeno v Ljubljano. Volilci z levega brega bodo volili na I. volišču, z desnega brega na II. in mariborski na III. volišču.

☐ **Mariborsko gledališče** otvori novo sezono v četrtek, dne 1. oktobra z znamenito Tolstojevo dramo »Živi mrtvec«. Delo je naštudiral gl. režiser J. Kovič, v glavnih vlogah pa nastopijo Kraljeva, Rasbergerjeva, Nakrst in Gorinšek. Nastopi tudi zbor z originalnimi ruskimi pesmimi. Gledališka blagajna sprejema abonente do četrtka. Odplačevanje abonmajev v mesečnih obrokih.

☐ **Smrt blagega moža.** V ponedeljek zjutraj je po dolgi in težki bolezni umrl 36 letni carinski kontrolor g. Joško Povalej. Pokojnik je bil sin g. finančnega ravnatelja v pok. dr. J. Povaleja in je zadnja leta služboval v Mariboru, kjer je bil med tovariši in znanci zelo priljubljen. Pogreb mladega moža bo v sredo, dne 30. septembra ob 3 popoldne na mestno pokopališče na Pobrežju. — Rajnkemu naj sveti večna luč, žalujočim naše globoko sožalje!

☐ **Mariborski srednješolci** priredijo v soboto popoldne in v nedeljo dopoldne lahkoatletski meeting za prvenstvo mariborskih srednjih šol v lahki atletiki.

☐ **Mariborski sadni sejem,** ki je lansko leto lepo uspel, se bo letos vršil v prostorih tovarne Union od 3. do 5. oktobra. Sadni sejem bo združen z vinsko razstavo, razstavo mlekarskih izdelkov, razstavo perutnine in kmetijskega orodja in strojev.

☐ **Novi grobovi.** V Tattenbachovi ulici je umrl g. Ivan Lubec, 76 letni upokojeni sodni nadoficial. Pogreb priljubljenega pokojnika bo v sredo ob 4 popoldne na pokopališče na Pobrežju. — V bolnišnici je umrl 14 letni Alfonz Veronik, sin najemnika. — Naj v miru počivata, svojcem naše sožalje!

☐ **Pri obiranju jabolk utonila.** Pri posestniku Francu Simiču v Sp. Hočah je bila zaposlena pri obiranju jabolk delavka Karmila Petelinc. Splezala je na drevo, pod katerim teče potok. Pri delu jo je napadla božjast in padla je v potok, v katerem je utonila.

☐ **Konje tihotapijo.** V Fikšincih je graničar zasačil 28 letnega Franca Hebenstreita, Franca Majca in nekega Šreinerja, ki so hoteli skrivaj spraviti konja čez mejo. Konja je graničar zaplenil, tihotapcem pa se je posrečilo pobegniti. Isto noč so dosedaj še neznani storilci oddali na graničarja nekaj strelov, ki, pa k sreči niso zadeli.

☐ **Modras ga je pičil.** 40 letni posestnik iz Rošpoha Jožef Raner je na travniku kosil in pri tem razdražil modrasa, ki ga je pičil v nogo. Raner se je zatekel k zdravniku.

☐ **Prepir v družini.** 39 letnega posestnika Jakoba Fredla v Rogoznici je njegov polbrat ustrelil s samokresom v desno nogo in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

☐ **Poper v oči.** V Št. Ilju v Slov. goricah je 25 letna delavka D. Š. pekovskemu pomočniku V. Kranerju v prepiru nasula v oči peščico popra. Delavko so razburile govorice, ki jih je Kraner baje širil o njej. Kraner je šel k zdravniku po pomoč in zahteva kazensko postopanje proti razburljivi ženski.

Celje

⊖ **Akademija Rdečega križa.** Okrajni odbor Rdečega križa v Celju je proslavil v soboto zvečer v mali dvorani Celjskega doma 60 letnico obstoja Rdečega križa z akademijo. Spored je otvoril godalni kvartet (ravn. Sancin K., Zalokar, Žumer in Ferdič) z državno himno. Ta godalni kvartet je nato nastopil še dvakrat. Predsednik okrajnega odbora RK g. r. Juro Hrašovec je govoril o zgodovini, ciljih in delu te humanitarne ustanove. Z ljubkimi točkami so nastopili tudi pomladkarji in pomladkarice drž. realne gimnazije, dekliške meščanske in dekliške osnovne šole. Ga. Golobičeva je zapela dva solospeva in arijo iz opere Traviata. Akademijo so počastili s svojim obiskom predstavniki civilnih in vojaških uradov in oblasti z županom g. Mihelčičem in okrajnim načelnikom g. dr. Zobcem na čelu.

⊖ **Francoski krožek v Celju** je imel v petek redni letni občni zbor, na katerem so bila podana poročila o delovanju krožka v preteklem letu. — Članom je na razpolago bogata, nad 1000 knjig obsegajoča knjižnica in društvena čitalnica. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor.

⊖ **Umrla je** v nedeljo v Gaberju zasebnica Seebacher Ana, stara 70 let. N. v m. p.!

⊖ **Kaj je s stanovanjem šolskega upravitelja v Petrovčah?** Stanovanje za šolskega upravitelja v Petrovčah je baje v tako nezdravem in nehigijenskem stanju, da se brani vseliti v to stanovanje vsak šolski upravitelj in ei je moral n. pr. sedanji šolski upravitelj v Petrovčah poiskati drugo stanovanje. Vprav zaradi teh neznosnih razmer je šolski upravitelj, ki je šele pred kratkim prišel v Petrovče, prosil že za drugo mesto. Prosimo krajevni šolski odbor in vse merodajne faktorje, da bi posvetili temu vprašanju nekoliko pozornosti in nedostatek odpravili.

⊖ **Dr. Emil Watzke zopet redno ordinira.**

⊖ **Kino Metropol.** Danes »Stenjka Rasin« in nov Merkurjev tednik.

Gospodarstvo

Gospodarske posledice razvred. franka

Skoraj nič manjša ni sedaj nervoznost, ki se je polotila denarnega trga zaradi razvrednotenja franka, kot pa je bila tista v septembru leta 1931, ko je nepričakovano Anglija znižala vrednost svojega funta. Razvrednotenje franka ni prišlo nepričakovano, saj je to vprašanje, kakor tudi razvrednotenje še drugih valut, ki so ostale na zlati podlagi, že leta držalo svet v razburjenosti.

O okolnostih, ki so spravile francoski frank v nevarnost, smo ponovno pisali na tem mestu, zaradi česar tega danes ne bomo ponavljali. Hočemo le, da se ob tej priliki ozremo na posledice, ki jih bo devalvacija franka za gospodarstvo imela, zlasti, kakšen vpliv bo to imelo za naše gospodarstvo. Po francoskem franku bo razvrednoten tudi švicarski frank in če so vesti, ki jih dosedaj imamo, točne, tudi holandski goldinar. Fronta zlatega bloka je torej v popolnem razsulu.

V mednarodnih gospodarskih odnošajih bo vsaj trenutno nastal zaradi razvrednotenja valut, ki so bile v prometu tolikega pomena, precejšen nered. Edina tolažba in svetla točka v tem kaosu je zagotovilo, da bo s tem konec dolgoletne valutne borbe med posameznimi državami in etapa k stabilizaciji svetovnih valut, kar je predpogoj za oživljenje svetovnega gospodarstva.

Razvrednotenje franka bo imelo dobre in pa tudi slabe posledice. Verjetno je, da bodo v Franciji sami prevladovale dobre posledice. Poživilo se bo gospodarstvo, napram drugim državam postane Francija bolj konkurenčna in bo mogla zvišati svoj izvoz. Seveda bo povišanje izvoza šlo v škodo enega ali drugega njenih konkurentov. Ta bo potem občutil slabo stran razvrednotenja. Francija s slabejšo valuto bo slabši kupec v inozemstvu, kar za njene dosedanje dobavitelje ni razveseljivo dejstvo. Isti slučaj bo s Švico, Holandijo ali katerokoli drugo državo, ki bi devalvirala svojo valuto. V mednarodni trgovini razvrednotenje franka ne bo torej ostalo brez posledic, ampak moramo vsaj za nekaj časa računati z razgibi težavami.

Za naše gospodarstvo, zlasti za državne finance, pomeni razvrednotenje franka celo znaten dobiček. Franciji je naša država veliko dolžna in ta dolg se z devalvacijo avtomatično zniža. Dobiček, ki ga bomo zaradi tega imeli, cenijo na 2 in pol milijarde dinarjev. Vendar je pa ta dobiček zaenkrat še v zraku in je odvisen tudi od našega dinarja samega.

Razvrednotenje francoskega in švicarskega franka ter holandskega goldinarja bo prineslo kakšno spremembo tudi v našo zunanjo trgovino.

Napram Franciji je naša trgovina pasivna, več uvozimo iz Francije kot pa tja izvozimo. Slabši frank bo učinkoval še bolj v tej smeri, torej bomo mogli še manj izvažati v Francijo, dočim bo tendenca za večji uvoz, ker bo francosko blago cenejše. Švica je naš dober odjemalec, dasi smo tudi pasivni napram njej; sedaj ji bomo najbrž predragi.

Vprašanje je tudi, kako bo devalvacija zlatih valut vplivala na naše največje kupce Nemčijo, Češkoslovaško, Avstrijo in Italijo. Če bo ena ali druga teh držav tudi prisiljena, da korigira svojo valuto, zna to v našo zunanjo trgovino prinesti precej zmede. Tudi mi bomo postavljeni v naši valutni politiki pred težko vprašanje. Zavedati se moramo, da smo držali dinar višje kot je njegova mednarodna vrednost in zato ni izključeno, da bomo tudi mi prisiljeni do kakšnih korektur.

Posvečaj večjo pažnjo svojim zobem: neguj jih

s Chlorodontom

izkušeno kakovostno zobno pasto

Jugoslovanski proizvod

Pride velefantastični film po romanu H. G. WELLSA — Režija A. Korda — Jutri kinu Unionu!

„Svet čez 100 let“ Konec in preporod sveta

Naša trgovina s Španijo

Naši gospodarski krogi so polagali znatne upe na novi trgovinski sporazum, ki je bil podpisan dne 15. maja v Madridu in ki je stopil v veljavo dne 1. junija. Ugodne posledice tega sporazuma so se kaj kmalu pokazale. Naša trgovina s Španijo se je razvijala sledeče (v milij. din):

	Uvoz	Izvoz
1935	15.24	59.74
1. polovica 1936	10.6	19.7
1. polovica 1036	10.6	19.7

Po mesecih se je gibala naša trgovina s Španijo (v milij. din):

	Uvoz	Izvoz
maj 1936	0.8	3.34
junij 1936	0.5	4.1
julij 1936	? ?	8.4
avgust 1936	0.16	0.05

Toda iz podatkov je razvidno, da je v avgustu nastopil velik padec in je trgovina skoro popolnoma ponehala. Edini predmet je še živina.

Poleg tega je spravljen z normalnega tira tudi plačilni promet. Tako se sedaj zaradi državljanske vojne razvija plačilni promet na tri načine. Prvo skupino tvori področje, ki je še v območju madridske vlade. Tu se menice lahko predlože v izplačilo, pač pa so še nadalje v veljavi razne omejitve dviganja vlog in tekočih računov tu moratorni ukrepi veljajo zaenkrat do 15. oktobra).

Posebno skupino tvori Katalonija. Tu je katalonska vlada že 19. julija izdala odredbo o splošnem moratoriju, ki je bila doslej že večkrat podaljšana. Dobroimetja pri bankah se lahko porabijo za plačilo mezd, davkov, nadalje za honoriranje menic itd. Vendar je vse poslovanje pod strogim nadzorstvom. Zasebnikom lahko španske banke izplačajo največ do 2000 pezet. Menično poslovanje je sedaj v toliko urejeno, da se lahko menice protestirajo. Posebne odredbe pa zopet veljajo za območje v rokah nacionalistov, kjer je merodajna vlada v Burgosu.

Madridska devizna centrala od izbruha državljanske vojne dne 18. julija dalje ne daje kritja niti ne daje dovoljen za transferiranje denarja v inozemstvo. Bankam je nemogoče dajati protivrednosti v pezetah plačanih menic inozemskim lastnikom. Po najnovejših vesteh je devizna centrala v Madridu pripravljena dajati kritje za države, s katerimi ima Španija plačilne dogovore. Že 14. t. m. bi se morale začeti tranferacije za celo vrsto držav. Seveda to še ne pomeni plačila terjatev. Upoštevati je tudi treba, da mnogi dolžniki ne bodo mogli plačati dolgov v pezetah.

Kar tiče območje nacionalne vlade v Burgosu, so prenehale vse zveze z devizno centralo v Madridu. Zato je vse poslovanje zastalo. Pač pa skuša nacionalna vlada ustanoviti novo devizno centralo za pokrajine, ki so v rokah nacionalistov. Seveda še niso znani niti obrisi rešitve teh vprašanj.

II. Mariborski sadni sejem

3., 4. in 5. oktobra 1936.

Zanimanje za mariborski sadni sejem raste iz dneva v dan. Krog sadjarskih in kmetijskih podružnic se je razširil še izven maribor. okrožja. Letos so se n. pr. odzvale razven lanskih podružnic še sadjarske podružnice Mozirje, Šmartno ob Paki, torej podružnice iz zgornje Savinjske doline, kakor tudi podružnice iz Spodnjega Podravja, kot n. pr. Središče ob Dravi in dr.

Žal so poročila od vseh podružnic zelo žalostna. Sadja je letos povsod zelo malo. V nekaterih krajih ga sploh nič ni, v drugih krajih bo letina zadostovala komaj lastni domači potrebi. Nekaj več sadja imajo podružnice Sv. Peter, Sv. Benedikt, Sv. Jurij ob Pesnici, Sv. Rupert, vse v Slov. goricah in Fram ter Spodnja Polskava pod jugovzhodnim Pohorjem. Od vseh vrst zimskega sadja bo še največ in najlepše sadje kanadka. Vodstvo mariborskega sadnega sejma je uspelo vso letošnjo letino kanadko prodati po najvišji dnevni ceni, ki bo začetkom meseca oktobra S tem so tudi cene sadju postale čvrste. Vse sadjarske podružnice, ki še niso priglasile svoje sadne letine vodstvu mariborskega sejma, naj to v lastnem interesu čimprej storijo.

Novost letošnjega sadnega sejma bo oddelek za malo-prodajo sadja in grozdja. V tem oddelku bo lahko vsak obiskovalec sadnega sejma kupil takoj poljubno množino sadja in grozdja.

Privlačna bo tudi vinska poskušnja s prigrizkom najfinejših vrst sira. Sodelujejo Združene mlekarne in sirarne s svojimi kakovostnimi pridelki.

Rejci čistokrvnih štajerskih kokoši, ki so dobile na letošnji svetovni razstavi v Leipzigu odlično oceno pa bodo nudili priliko, da si lahko vsi interesenti za to gospodinjsko panogo takoj na licu mesta nabavijo to izborno kokoš, ki je izvrstna jajčarka in ima zelo okusno meso.

*

Naš kliring s Francijo nikakor ne funkcionira. Pred nami je izkaz kompenzacijskega urada pariške trgovske zbornice z dne 22. septembra, po katerem je bilo do tega dne izvršeno zadnje plačilo na računu A. št. 5587 z dne 27. septembra 1934 in smo torej v zaostanku za skoro 2 leti. Zanimivo je primerjati naš kliring z drugimi francoskimi kliringi. Zadnje izvršeno plačilo je bilo v teh-le kliringih: Madžarska račun II. Na št. 31. 7. 1936 račun A 13. 10. 1932, Letonska 8. 6. 1934, Estonska 5. 9. 1936, Grčija 5. 7. 1934, Čile račun A. 27. 8. 1936, B. 16. 11. 1933, Turčija A. 14. 4. 1934, iz. 1. 4. 1936, Bolgarija 29 8. 1933 in Italija 4. 9. 1936.

Mizarski tečaj za mojstrske izpite. Opozarjamo mizarske pomočnike, ki nameravajo v dogledni dobi polagati mojstrski izpit, da se vrši v oktobru petdnevni večerni tečaj, na katerem se bo predavalo o nekaterih izpitnih predmetih in sicer o tehnologiji lesa, dovrševalnih delih, orodju in strojih. Tečaj se bo vršil v pritlični dvorani Zbornice TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica 10. Kdor se še ni prijavil, naj to nemudoma stori do 5. oktobra t. l. Tečaj je brezplačen.

Borza

Dne 28. septembra.

Denar

Devalvacija francoskega in švicarskega franka ter holandskega goldinarja je povzročila na denarnem trgu položaj, zaradi katerega so borze v prizadetih državah morale ostati zaprte. Tudi naše borze so poslovale, v kolikor se tiče deviznega prometa, le v omejenem obsegu. Narodna banka ni kupovala in ne prodajala nikakih deviz. V bančnih krogih vlada zaradi te situacije največja rezerviranost.

Na ljubljanski borzi sta notirala le nemška marka in avstrijski šiling v privatnem kliringu. Nemška marka je notirala 13.51—13.71, v Zagrebu 13.55—13.75 (13.65), za sredo oktobra 13.35—13.55 (13.45), za konec oktobra 13.30—13.50 (13.40), v Belgradu pa 13.3794—13.5794. Avstrijski šiling je na ljubljanski borzi notiral 8.49—8.59, v Zagrebu 8.46—8.56 (8.51) in v Belgradu 8.45—8.55.

V Belgradu in Zagrebu so notirali tudi grški boni, in sicer v Zagrebu 29.65—30.35 (30.—), v Belgradu pa 29.78—30.48.

Na tržišču efektov se zaznamuje znaten padec delnic Privilegirane agrarne banke, ki notirajo sedaj v Belgradu 186—190, dočim so prejšnji teden notirale še 241—242.50. Ta padec je v zvezi z določbo o novi uredbi za kmetsko zaščito, da država jamči le za minimalno 3% no divideno mesto dosedanje 6% ne.

Curih. London 21.40, Newyork 434, Stockholm 110.35, Oslo 107.55, Kopenhagen 95.55.

Vrednostni papirji

Belgrad. Državni papirji: 7% invest. posojilo 84.50 bl., agrarji 48.50 bl., vojna škoda promptna 363—364, 7% Blerovo posojilo 72.75 bl. — Delnice: Narodna banka 6500 den., Priv. agrarna banka 186 do 190 (190—195).

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 81—84, vojna škoda promptna 365—367, 8% Blerovo posojilo 82.50 bl., 7% Blerovo posojilo 71 do 72.50, 7% stab posojilo 82.50 bl. — Delnice: Priv. agrarna banka 185—220, Trboveljska 150—155, Isis 10 den., Osj. sladk. tov. 120 den.

Zitni trg

Novi Sad. P š e n i c a: bč., okolica Sombor, okolica Novi Sad, bč. gornja bč. in južna ban. 140 do 142, gornja ban. 141—143, bč. in srem. 140 do 142, srem., ladja Sava, 148—150, bač., ladja Tisa Begej 153—155, ultimo Dunav 149—151, bač., ban. ladja Dunav 150—152, bač. ladja kanal 150—152. — R ž: bač. 110—112. — K o r u z a: bač., srem. 93—95, ban. 91—93. — M o k a: bač., srem., ban., slav. 0g 0gg 225—235, št. 2 205—215, št. 5 185 do 195, št. 6 165—175 št. 7 140—150, št 8 100—105. — O t r o b i: bač., srem., ban., juta vreče 71—75, bač., juta vreče, ladja 75—77. — Tendenca neizpr. Promet srednji.

Pridobivajte novih naročnikov!

Naznanila

1 *Koncertni večer* priredi naša Glasbena Matica v petek, dne 2. oktobra ob 20 in z njim otvarja novo malo dvorano Filharmonične družbe na Kongresnem trgu. Vsi manjši večeri in intimni koncerti, ki so se v minulih sezonah vršili v Hubadovi pevski dvorani, bodo od sedaj naprej v mali Filharmoničnei dvorani. Dvorana je jako akustična, ima na 150 sedežev in preko 100 stojišč. Na petkovem koncertu se izvajajo izključno le slovenske točke za soli, klavir, violino in godalni oskester. Prijatelje glasbe vabimo k ovtvoritveni glasbeni prireditvi. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

1 *Liszt — Oratorij Kristus*, Ljubljana je slišala že najrazličnejše velike oratorijske koncerte. Letos bo prvič, da sliši delo velikega pianista in skladatelja Franca Liszta. Oratorij bosta izvajala pevski zbor Gl. Matice ljubljanske in ljubljanska Filharmonija z raznimi solisti. Koncert bo v ponedeljek, dne 5. oktobra ob 20 v prenovljeni veliki Filharmoničnei dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

1 *Še te dni vpisuje* Glasbena Matica v na novo otvorjeni glasbeni otroški vrtec na svoji glasbeni šoli. Podrobnosti daje pisarna, redni pouk začne 1. oktobra.

1 *Nočno službo imajo lekarne*: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič.

Celje

e *Glasbena Matica v Celju* naznanja, da bo občni zbor v petek, dne 2. oktobra t. l. ob 20. uri v učilnici Glasbene Matice na Slomškovem trgu. Odbor vabi k obilni udeležbi.

Poizvedovanja

Rokavice, volnene, so bile najdene v nedeljo, dne 27. sept. v stolni cerkvi. Dobijo se Sv. Petra nasip 49-I.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20.

Torek, 29. septembra: Zaprto.
Sreda, 30. septembra: »*Za narodov blagor*«. Red Sreda.
Četrtek, 1. oktobra: »*Kralj Lear*«. Red Četrtek.
Petek, 2. oktobra: Zaprto.
Sobota, 3. oktobra: »*Tudi Lela bo nosila klobuke*«. — Premierski abonma.

OPERA — Začetek ob 20.

Nedelja, 27. septembra. »*Pod to goro zeleno*...« Izven.
Torek, 29. septembra: Zaprto.
Sreda, 30. septembra: »*Matija Gubec*«. — Premierski abonma.
Četrtek, 1. oktobra: Zaprto.
Petek, 2. oktobra: ob 15. uri: »*Lucia di Lammermoor*«. Dijaška predstava po cenah od 5 do 16 Din.
Sobota, 3. oktobra: »*Traviata*«. Gostuje tenorist Anton Drmota. Izven. Cene od 36 Din navzdol.

Radio

Ljubljana

Torek, 29. sept. 12.00 Slavni tenoristi (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Vesel opoldanski koncert (Radio-orkester) — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Koncert radio-orkestra — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Naeura: Naši bolniki in vprašanje socialnega zavarovanja (dr. Milutin Zelič) Beograd — 19.50 Foersterjev venček narodnih na ploščah (poje pevski zbor »Ljubljana« s spremljev. Radio-orkestra) — 20.00 Glasbeni spored naše postaje v novi sezoni (glasb. referent g. dr. Anton Dolinar) — 20.10 Zmagovalci z letošnjega nagradnega tekmovanja harmonikarjev (nastopijo gg. Lokovšek Vili, Menard Rado, Goršič Edvard, Kovač Edvard in Mavrič Andrej) — 21.15 Koncert moškega zbora društva »Sloga« — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.20 Muzikalne malenkosti (Radio-orkester — Konec ob 23. uri.

Drugi krajl

Torek, 29. sept. Beograd I: 19.50 Narodne pesmi — 20.20 Ravelove skladbe — 20.40 Operne arije — 20.55 Čajkovskega skladbe — 21.25 Violina — 2.35 Lahka glasba — 22.00 Radijski orkester. — *Beograd II.* 20.00 Slatina Radenci (Djordjević). — *Zagreb:* 20.00 Sirolini igri »Stanac« in »Graničajaš«. — *Dunaj.* 20.00 Variete — 22.10 Orgle — 23.00 Jazz. — *Budimpešta:* 19.30 Operni orkester — 21.00 Ciganska gasba — 22.05 Salonski orkester — 23.20 Chopinove skladbe. — *Trst-Milan:* 17.15 Komorna glasba — 20.40 Wagnerjeva opera »Mojstri pevci«. — *Rim-Bari:* 17.15 Vokalni in instrumentalni koncert — 20.40 Igra — 22.30 Plesna glasba. — *Praga.* 19.45 Potpuri — 21.00 Radio-orkester — 22.15 Vokalni koncert — 23.00 Bachov prelugij. — *Varšava:* 19.00 Radio-orkester — 21.00 Komorni koncert — 22.15 Plesne plošče. — *Berlin:* 20.10 Orkester in zbor. — *Konigsberg:* 20.10 Pester večer. — *Hamburg-Stuttgart.* 20.10 Narodna glasba — *Vratislava:* 20.10 Večer glasbenih improvizacij. — *Lipsko:* 20.05 Wurmova igra »Saksonski maršal«. — *Köln:* 20.10 Plesna glasba. —

Kulturni obzornik

Nova slovenska igra za Vse svete

Janez Jalen: Grobovi.

Dramatik J a n e z J a l e n je po »Domu«, »Srenji« in »Bratih« napisal novo igro »G r o b o v i«, ter jo izdal v »Samozaložbi Janez Jalen, Ljubljana-Vič«. S to tridejanko je hotel Jalen izpodriniti s slovenskih odrov staro Raupachovo čitalniško igro »Mlinar in njegova hči«, ki se je do današnjega dne z neko neverjetno tradicijsko močjo vzdržala za Vse svete na naših, tako ljudskih kot tudi državnih odrih. »Grobovi«, ki imajo precej podobno situacijsko okolje, naj torej nadomeste to nemško uvoženo blago. Igra je tako namenoma pisana prav za Vse svete, ko se spominjamo mrtvih in je naša ljudska vera polna strahov in prividov, ki jih nujno za ta dan tudi l j u d s k a i g r a terja na odru.

Jalen je dogajanje postavil v našo vas, kjer je prvo dejanje lepo in dramatično močno eksponiral: Na bogatem posestvu Vrhovnikovini gospodari zdaj mladi Mohor z ženo Polono, ki ga v začetku ni bogve kaj ljubila, pa ga zdaj v drugem letu zakona, ko se čuti že mater, iskreno in resnično vzljubi, tako, da Mohorjev oče Gašper in njena mati Katra ne moreta prehvaliti zakona. V to idilo pride »popotni brezdomec« Aleš, ki je nekoč ljubil Katro, ter se je radi nje odpovedal posestvu in šel po svetu »pobirat resnic in povesti«. Ta tip »pravičnega romarja« po naključju odkrije Polonai usodo Vrhovnikovine in njenega bogastva: razbojnik Kleštra je nekoč ukral v cerkvi monštranco in kelih, na smrtni postelji pa ga je hotel vrniti, pove za mesto, kje je zakopal — toda ukradenih stvari niso dobili. Mežnar je prisluškoval in vzel zaklad ter si postavil Vrhovnikovino. Ta greh leži na posestvu, rokovnjač Kleštra se vrača kot strah nazaj, toda potomci nočejo popraviti krivice, dasi je Gašperja lepo prosila rajnka Marjeta. Tudi zdaj se Poloni prikažeta Kleštra in Marjeta ter jo prosita, naj vpliva na moža, kar tudi stori, toda zastonj. To in strah pred posmrtno pokoro spravi Polono iz ravnotežja, da omedli. — To je ekspozicija drame, ki je najboljša, kajti v drugem dejanju, ki predstavlja zgodnji porod Polone, smrt otroka in njeno umiranje, nekoliko moti njeno notranje omahovanje med možem in Andrejem, ki se ravno vrne z namenom, da pove, da ga nič več ne veže na njo. Ob njeni smrti jo tolaži zastopnik neizprosne krščanske etike Aleš ter jo obiskujeta duhova: rokovnjač Kleštra in Marjeta, kar da lepe odrske slike. — Tretje dejanje se po nujnosti tradicije godi na pokopališču v uri strahov. Andrej izpoveduje Alešu svojo ravnodušnost do Polone, prizor, ki je najmanj dramatičen, ter Poloninemu omahovanju v drugem dejanju izpodmakne vsako osnovo, pa tudi sicer ubije resnično človeško dramatično razmerje v igri. V polnočni uri sledi popolno pobotanje med vsemi prisotnimi, ki jih je nekdaj življenje razdružilo: med Alešom in Katro, ter med Andrejem in Mohorjem. Pa tudi Mohor sam se na grobu žene odloči, da izbriše družinski greh. V tem se utrne zvezda: znak, da so mrtvi dobili svoj mir.

»Grobovi« sicer niso prava drama z brutalnimi izbruhi človeških strasti in notranjimi trenji, ki so sicer nakazana, ne pa v vsej sili izpeljana, temveč so zaradi preveč pripovednih prvin ginljiva zgodba, kako duhovi pomagajo popraviti krivice prednikov, ter posegajo v potek zemskega življenja. Oba svetova — tu- in onostranski — se združita in vplivata medsebojno ter ustvarjata usodo, povzročita smrt, ki jo zahtevajo višje moči, da se zadosti objektivni pravičnosti. In tako ima tudi smrt svoj očiščujoči pomen za življenje. Dramo bi imenoval b a l a d o, ki živi v močnem dramatičnem dvogovoru in klenem odrskem jeziku, ter je postavljena v pravi ljudski svet, v katerem žive prividi izza groba.

Prepričani smo, da bodo »Grobovi« v celoti nadomestili »Mlinarja in njegovo hčer«, ter bodo naši odri odslej razpoloženje Vseh svetih in Vernih duš praznovali le s to slovensko igro, ki jo vsem priporočamo. Društvo, ki kupi pet izvodov, je za tri leta prosto tantijem, sicer pa daje dovolitev za uprizoritev pisatelj sam. Bibliofilska posebnost te izdaje je, da pisatelj na vse izvode da svoj lastnoročni podpis. td

★

Edvard Gregorin, član drame Narodnega gledališča v Ljubljani, pisatelj tako odlično uspele pasijonske drame »V času obiskanja«, je napisal novo božično igro »K r a l j z n e b a«. Sedem znamenj ob času rojstva Kristusa Kralja. Delo, ki je izredne pesniške lepote, pisano v krasnem jeziku, bogato globokih misli, silnih dramatičnih prizorov, bo obogatilo odrsko književnost z božično igro, kakršne nimamo v naši literaturi. Po zamisli, slogu in vrednosti je »Kralj z neba« kot prvi del »V času obiskanja«, po izrazu in zasnovi še boljši in lepši. Delo je odobreno od škofijskega ordinariata v Ljubljani in bo izšlo tekom oktobra v založbi **Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani.** Na to novo božično igro, odlične pesniške lepote, že danes opozarjamo. Gledališki odri jo bodo sprejeli gotovo nad vse dobrodošlo in jo uprizarjali v božičnih mesecih z največjim veseljem. Poslušalcem in gledalcem pa bo v opomin in tolažbo v današnjem času.

Naš glasbenik v tujini. Berlinski listi so pred kratkim poročali o velikem uspehu, ki ga je imel Slovenec Slavko S k o r p i k, član Schutz-Fürstenbergovega tria, na koncertu v Berlinu. O koncertu poroča »D e r W e s t e n«: »Sch. F. trio nam je nudil izreden muzikalični užitek. Vsi trije umetniki: Skorpik, Boračk in Schutz-Fürstenberg so pokazali v občuteni sogiri popolno celoto in so bili zato opravičeno angažirani za mnoge koncerte.

»D i e T o n k u n s t«: »Sijajen violinist je g. Slavko Skorpik. Imenitna tehnika, polnokrven glasbenik v tonih in v gorkoti. Bilo je razkošno muziciranje. Po posrečenem koncertnem večeru aplavz vseh.«

»S i g n a l e f. d i e m u s i k a l i s c h e W e l t«: Prvikrat je javno nastopilo novo komorno združenje z violinistom Slavkom Skorpikom in pianistom Kurtom Borackom v trio in nas razveselilo z najnovejšimi deli norveškega komponista Sommer Weggeja. Veselimo se že vnaprej novih nastopov tega tria.

»D e u t s c h e A l l g e m e i n e Z e i t u n g«: »Sch.-F. trio je pokazal izbrušeno celoto.«

Slavko Skorpik je študiral v Ljubljani na učiteljišču, ga absolviral in nato poučeval na šolah v Ljubljani in v Tržiču, dokler se ni popolnoma posvetil glasbi in se odšel izpopolnjevat v inozemstvo. V Berlinu se udejstvuje kot glasbenik že 14 let. Kritika je bila o njem vedno zelo pohvalna. Leta 1931 je bil pozvan, da koncertira na angleškem dvoru. Pred tremi leti je ustanovil v Berlinu lastno privatno šolo za absolvirane konservatoriste. Šolo so mu letos, ko je že dobro uspevala, zaprli, ker ni nemški državljan. Zdaj je skupaj z omenjenima virtuozoma ustanovil trio, o katerem pišejo nemški listi z velikim priznanjem. Skorpik nam piše, da pride prihodnje leto s svojim triom v Jugoslavijo in seveda tudi v Ljubljano.

France Mihelič slika v bežigrajski šoli. Zelo težko pride danes mlad človek do javne besede: on sam je ne more dati in drugi nimajo nobene zanj. Toda vsakemu človeku, ki se je poglobil v svoje delo, je treba od časa do časa malo zatrdila, da ni čisto brezkoristen družbi in da naj nikarl do kraja ne obupa, čeprav je včasih močno hudo. Posebno na tej dolgi poti slikanja od razstav do pozornosti, priznanja in naročil.

———

Na otokih Španije

Potovanje v srečnejših dneh

Posebni poročevalec »Kölnische Volkszeitung« opisuje potovanje krog španskih otokov. Omenja tudi otok Ibizo, ki smo zadnjič poročali o njem, da so ga bele čete zavzele in kako so rdeči ondi strahotno počenjali. — Iz pričujočega opisa je razvidno, da domače ljudstvo ni zmoglo vseh onih strahot in so povsod na zločinskem pohodu le tuji, komunistični priganjači, ki zastrupljajo ljudstvo.

»Doña Marequita, Marequ—i—ta«, se razlega glas iz zvočnika in se zadira v biserno jutranjo tišino. Odkar si je neki krčmar nabavil radioaparat, da bi se zabavali gostje, so se tudi druga gostišča »oborožila« z njim. Tako se je nekoč mirno pristanišče Ibize, kamor so le mimogrede prinašali veliki beli parniki iz Valencije in Alicanta, iz Barcelone in Palme de Mallorca kaj razburljivega, spremenilo v hrupno bivališče.

Ladjica, ki je danes zasidrana ob pomolu, je tako majhna, da niti svojega imena nima, marveč ima le številko kot kak avto. Le malo potnikov se izkrca. Točno ob devetih zadrdra motor, nato se zarije barka s svojo široko zadnjico v zaliv, se urno obrne in naglo zdrči krog dolgih pomolov. Domačinske muhe, ki dan na dan opazujejo to početje, se premislijo — saj, kdo se bo pa vozil iz Ibize v Formentero! — in se povrnejo v sončno pokrajino. Zdaj si človek kar oddahne, zakaj, za uro dolgo bo prost mušje nadlege in zvočnikov; človek bi kar zavriskal!

Ko obidemo vitki svetilnik s Torlamance, se vozimo vzdolž blesteče se belega predmestja Ibize. Dozdeva se, ko da se kar sproti dvigajo iz zelenkastega morja lesketajoče se gmote hiš. Ob straneh suhe zemlje počepajo hiše za trdnjavsko obzidje, ko da iščejo zavetja. Obzidje obdaja mogočen sedmerokotnik vrhnjega mesta. Grbaste kupole San Dominga so ko dragulji v kraljevski kroni, najlepša je katedrala, ki jo moremo videti še dolgo potem, ko se je že vse drugo potopilo v opalasti mrč.

Kmalu razvijejo mornarji stranska jadra in zdaj hitimo s podvojeno naglico. Poveljnik in lastnik je lagoden človek: na nosu barke si postavi zložljivi naslanjač, z nogo streže krmilu, z žilavo, tetovirano desnico pa naravnava jedro. Če barka plove naravnost, pa medtem še pobira voznino.

Lahen veter zapihlja. Platno šklopota in se nabuhne, barčica se za spoznanje nagne in že so vsi potniki bledi ko smrt. Kako se človek večkrat moti! Če bi si mislil, da so vsi otočani tudi hladnokrvni pomorščaki, bi se prav tako zmotil, kakor če si misliš, da so vsi alpski prebivalci izvrstni hribolazci.

Kmetje in kmetice se pobožno prekrižajo in se oprimejo ograje. Odslej prav vdano sedijo na ozkih klopeh, krog njih so košare in torbe in nepremično bolščijo v tla. Ženske si potisnejo ruto globok na čelo in moški, ki niso dobili drugega prostora, čepijo na krovu in so navzlic pekoči vročini zaviti v svoje debele, črne pahovke, da le ničesar ne bi videli ne slišali, karkoli se dogaja krog njih. Ko kamnite sohe ždijo drug poleg drugega, videti so ko črni krokarji. Le kadar jih pozove morska bolezen, planejo, kot bi s topom ustrelil vanje, k ograji — in ko je njih delo storjeno, se prizibljejo spet na svoje prostorčke in spet nepremično čepijo. Toda še nihče ni umrl zadi morske bolezni.

Ker ima vsaka reč svoj konec, je tudi naša vožnja v Formentero pri koncu. Vsi srečni stopijo kmetje na svoj otok, ki plava po morju tudi najoddaljenejši kraji zemlje spojeni z velikim svetom.

Formentera nima ničesar posebnega, vendar ima vsak kraj kaj prav zanimivega, svojskega in tako ima Formentera največja in najstarejša figova drevesa sveta. Nekateri pravijo, da so stara 1000 let, drugi, da 2000. Res pa je, da tvori sleherno drevo kar cel gozdič. Na stotine kolov podpira vodoravne krošnje in sive, zvite veje se plazijo ko velikanske kače skozi gosto, veliko, usnjato listje. — Še nekaj svojega ima Formentera, a o tem brškone niti Formenterci sami ničesar ne vedo, marveč le metereologi in tisti, ki »delajo vreme«: kakor so dognala novejša raziskavanja, ima ta otok najmanj padavin in je torej najbolj suha krajina Evrope, celo še bolj suha ko južnoruske pustinje ob Kaspiškem morju. Kljub temu je otok ves obdelan in prebivalstvo ni revno. Že sredi junija je žito zrelo. Srpov ne poznajo, kos pa sploh ne. Kmetice v širokih slamnikih pulijo le do kolen segajoče žito mukoma iz zemlje in če jih vprašaš, čemu si tako otežkočujejo delo, ti smehljaje odvrnejo: »Pri nas je taka navada!« Navada je tudi, da žito še tako mlatijo ko v pradavnih časih. Razprostrejo ga po okroglem prostoru, kmet se postavi v sredo in drži dvoje ali troje konj ali mezgov za konopec, ki toliko časa tekajo okrog, dokler vsega žita ne zmanejo. Nato zrnje vejajo z vevnico, da ga očistijo plev in slednjič ga odnesejo v mlin na veter, ki povsod stojijo na najvišjih holmih otoka.

Ena samcata cesta vodi kar naravnost navkreber in nizdol od pristanišča do drugega konca otoka. Po njej vozi eno samo vozilo na motor, avtobus, ki se ti dozdeva, da je še prvi zastopnik avtomobilske industrije. Pričakuje barčice iz Ibize, ki znači že daljni svet, natoviriti se dá ko kamela, puha in odpuha po cesti in kadar se povrne z vožnje po otoku, je že čas za barčico, da se spet odpelje.

Medtem so segnali skupaj čredico ovac, ki naj bi se odpeljala z barko. Ni videti, da se ovce vesele vožnje. Ovna zgrabijo za zadnje noge in ga tako, kakor bi hodil po rokah, spravijo na barko. Druge ovce mu pokorno sledijo. Vso čredo spravijo na zadnji konec in jo ogradijo z zaboji. Neko veliko ribo, za meter dolgo, skrbno položijo na zeljnato listje in jo varno pokrijejo z vlažnimi vrečami.

Na tej vožnji se ti prav za prav nikoli ne zdi, da si samo na morju, ker so povsod, kamorkoli se ozreš, sami otoki in otočki.

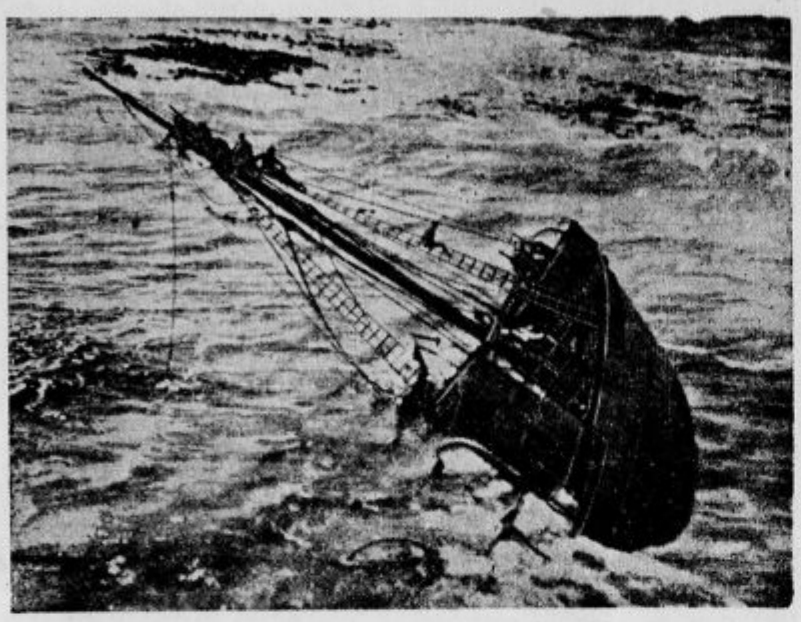

Parnik se potaplja. Nedavno so bili hudi viharji na Severnem morju in norveški kitolovec »Solhagen« je pri Islandiji treščil na pečine. Dvanajst norveških mornarjev je izginilo v valovih.

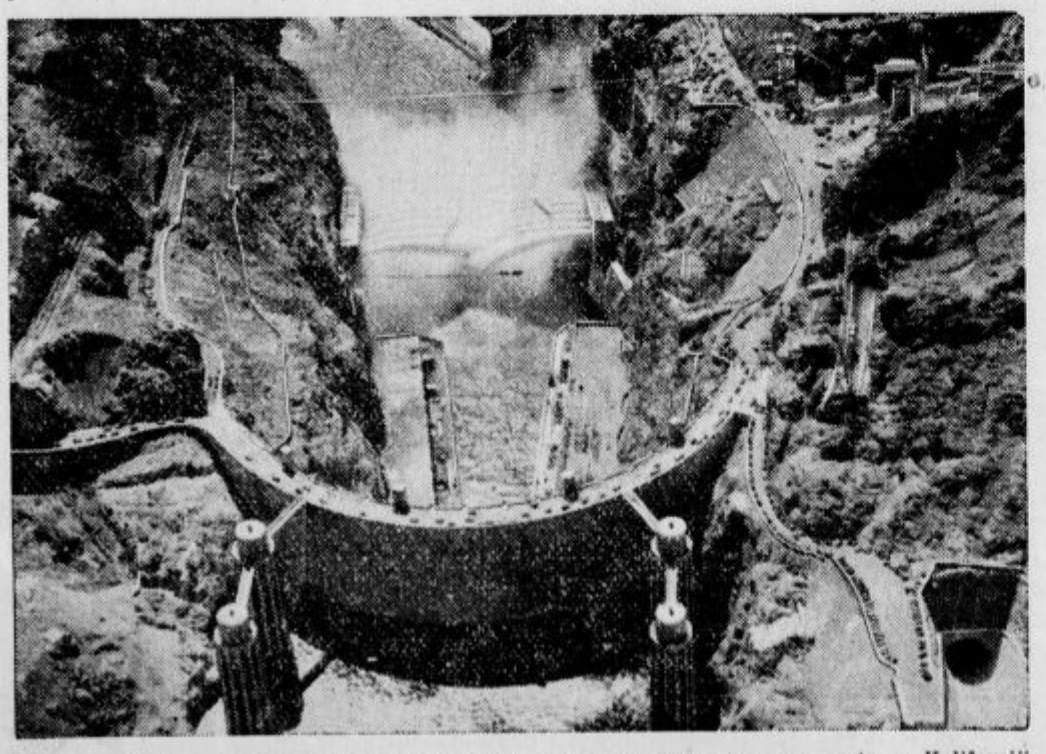

Človek spremeni lice prirode. Prav svojska je tale slika največjega jezu na svetu v Kaliforniji. Tako velikansko je to zidovje, da so vrhu obzidja videti avtomobili ko mušice.

Poslednja pot rajnega bivšega grškega ministrskega predsednika Zaimisa na atenskih cestah.

Demantna puščava Namib

Namib, afriška puščava, ki se razteza koj za sipinami obrežja nekdanje nemške južno-vzhodne Afrike, je pač najbolj žalosten kraj na svetu. V puščavi Namib ne rastejo ne drevesa ne grmičja, niti ne kaka travica in zdi se, da je tu tudi živalstvo popolnoma izumrlo. V neskončno daljo se raztezajo rdeče in rumene peščene sipine, ki se v vetru dvigajo in padajo ko valovi morja. Tu je nekako pred 50 leti trgovec Lüderitz iz Bremena prvikrat stopil na ozemlje kasnejše nemške kolonije. Ob neodvisnega poglavarja te pokrajine je Lüderitz kupil pristanišče Angra Pequena, ki je pozneje dobilo ime obrežje Lüderitz.

Podnebje tega obrežja in vse pokrajine v bližini je neprijazno in večinoma megleno. Saj je Lüderitzevo obrežje najsevernejša točka južne polovice zemlje, do kamor segajo polarni vremenski vplivi, ki prihajajo iz Antarktika z mrzlim benguelskim tokom. Mrzli morski tok povzroča, da se mokre zračne plasti zgostijo in padejo na zemljo v obliki deževnih kapelj ali pa megle, tako da ozemlje v notranjosti ne dobiva nobenega dežja in se je zato moralo spremeniti v puščavo.

In vendar je v tej odurni pokrajini mnogo zakladov, ki so po njih več desetletij stopale noge inozemcev, ne da bi le kaj slutili o zakladih. Šele l. 1908 je neki nemški železničar, Stauch, slučajno našel v pesku lesketajoči se kamenček, ki ga je neki domačin, ki je nekoč delal v kimberlejskih rudnikih, takoj spoznal, rekoč, da je demant. Iz vsega sveta so prihajali iskalci demantov in so se ko povodenj razkropili po pokrajini. Lüderitzovo obrežje se je po ameriško razvilo in prvi iskalci so si že v prvih mesecih pridobili neizmerno premoženje.

V pasu, ki je bil 20 km širok, so se raztezala demantna zemljišča: Bogenfels, Pamona, Aleksandrova obala in Kolmanskop, koder so ležali dragoceni kamenčki kar zunaj v pesku. Ob izlivu reke Oranje so našli demant, ki je tehtal 180 karatov. Leta 1928 so odkrili najdišča demantov v Kolmanskopu in tu je bilo vprav bajno veliko demantov. Ko so jih do globine dveh čevljev temeljito pobrali in izbrskali, so najdišče za dve leti pustili počivati. Medtem so se demanti nabirali na pesku in čez dve leti so jih spet veliko dobili. Niso še dognali, na kakšen način so se ondi demanti nanovo pokazali. Domnevajo pa, da jih je zemlja vrgla iz globine. Ker se pa pesek vedno premika, so se demanti porazdelili po vsej pokrajini.

Že pred leti so oblasti razglasile, da so demantna najdišča državna last in l. 1930 niso pustili nobenega iskalca demantov več tjakaj, ker se je bilo bati, da bodo cene demantom preveč padle.

V teh letih še zmeraj dobivajo demante, a po natančnem načrtu, da se cene zanje ne bi znižale. Zemljišča blizu Lüderitzove obale so obdana z bodičasto žico. Povsod so napisne table, ki opozarjajo ljudi, da je pod kaznijo 10.000 funtov šterlingov prepovedano iskati demante. Policij. stražniki imajo pravico, da vsakogar, ki se jim dozdeva sumljiv, preiščejo z električnimi žarki x. Tako niti ne pomaga, če bi kdo demante pogoltnil ali si jih skril pod kožo, kar so včasih delali, ko so se nalašč urezali in skrili pod kožo demante.

Delo na demantnih najdiščih je silno naporno in predvsem drago, saj je treba od daleč prinesti živila in sleherno kapljico vode. Naravnost pretresljiva, na vso moč žalostna je osamljenost in puščoba te pokrajine, ki vsebuje mogoče še pravljične zaklade. Med razdrapanimi pečinami in v potujočih sipinah, ki njih pesek vedno iznova zakrije sledove človeškega dela, je večkrat najti okostja, ki so bila nekoč ljudje iz mesa in krvi, ki so drzno prodirali vedno dalje v strahotno puščavo, strastno hlepeč po zakladih življenja, dokler niso bili primorani plačati neizprosni puščavi njen delež.

Smrt in pokop na Novi Gvineji

Če na Novi Gvineji, na tem otoku, ki je Evropcu tako neizrečeno tuj in oddaljen njegovemu pojmovanju, kak Papuanec, ki še ni star, nenadoma umrje, pravijo, da je bil »uročen«. Saj splošno verujejo, da moreš človeka narediti bolnega, če začaraš, zarečeš s hudobnimi besedami kamenje, jedila, odpadke, ki jih položiš sovražniku v čoln, v skledo ali ribiško mrežo. Papuanci verujejo v posebne bolezenske duhove »poiluje«. Pravijo, da bivajo ti duhovi po gozdovih in da bi jih pregnali, jim nastavljajo strašila ko pri nas na njive. Vsaka hiša ima pri vhodu tako strašilo, ki je oboroženo z lokom in s strelico, da odganja bolezen.

Če kdo resno zboli, pokličejo vrača. Pa je ob jezeru Sentani skoraj vsak Papuanec tudi »zdravnik« ali vrač. Bolnika vsega pretiplje in mu gnete ude in dele telesa, kjer bolnik čuti bolečine. Nato mu utira telo z listi krotonovega grmičja ali drugimi zelišči. Da mu tudi piti uročeno vodo, a najvažnejše je, da bolnika pokadi s tlečim kokosovim ličjem in govori pri tem posebne besede, da bi izginili bolezenski besi.

Nenadna smrt kake mlade osebe med Papuanci je najstrašnejše, kar ga more zadeti; niti, če bi ga umoril kak tujec ali domač človek, bi se mu ne zdelo tako strašno. Vsa vas kar znori od strahote takega udarca. Vse se gnete v dotično kočo, nekateri ploskajo z rokami nad mrličem, kakor da bi hoteli preplašiti smrt, da bi odšla iz rajnega, drugi plešejo krog njega, ječijo, besnijo; ženske si pulijo lase, se tolčejo po prsih in se ko blazne valjajo po tleh. Tem prirodnim ljudem se zdi taka nenadna smrt tako nekaj krivičnega, neutemeljenega, da so ko omamljeni. Nekateri stopajo pred »hišo smrti«, mrmrajo in ihtijo; drugi si z vejicami pahljajo, ko da hočejo nekaj nadležnega prepoditi. Tako je po več ur, tudi po pol dneva, medtem pa drugi že pripravljajo grob.

Iz listov palme areka sešijejo nekakšen omot. Vanj položijo mriča, ki ga prej ovijejo s kožami. Štirje moški odnesejo težki omot z mrličem, za mrličem pa nesejo vdovo rajnika. Vsa vas gre za pogrebom, vse toži, vpije, ječi. Ko dospo pogrebci do grobnice, stečejo z mrličem in vdovo nazaj k domači hiši in nato spet nazaj do groba. In vsa množica se zaganja, tuli, besni. Slednjič položijo mrliča v grobnico. Ena izmed žena plane z glasnim krikom nanj v plitvi grob. Le z največjim naporom jo potegnejo iz groba. Nato pa moški zasujejo jamo.

Ves dan in pozno v noč pa še jadikujejo in žalujejo ob grobu. Nihče se ne zmeri ne za jed ne za spanec in marsikdo prebije do jutra na grobu. Čez nekaj dni postavijo nad grobom majhno kočico, da ima duh svoj dom. Kočico pa morajo postaviti trije možje; če bi jo postavili svojci, bi jih mogoče vzel duh rajnega s seboj. — Moški grobovi so okrašeni z rezbarijami, orožjem; ženski pa s pisanimi krpami. Grobove mladih ljudi pa okrasijo z rdečimi rezbarijami ali s sadeži.

Če hočete vedeti

Oko dosti manj občuti zeleno barvo ko druge.

Sedanja množica domačih živali v Avstraliji izhaja od 7 glav goveje živine, 29 ovac in 7 konj, ki jih je bil prvi guverner Phillip pripeljal s seboj v Avstralijo.

V Angliji ima 100.000 ljudi golobe. Vsega skupaj je ondi 4 milijone golobov.

Kajenje je bilo v Avstriji do leta 1820 sploh prepovedano. Do leta 1830 je bilo v Franciji dovoljeno kaditi v zasebnih, a ne v javnih prostorih.

Izmed vseh živali utripa srce slonu najbolj počasi in sicer 25 krat v minuti. Srce kanarčka pa utripa 100 krat v minuti.

Pod tlakom 180 ton teže je moči narediti led, ki se niti tedaj ne raztaja, če ga segrejemo do vrelišča.

»Oh, oprostite, sem mislil, da je moj prijatelj!«

Stanje krog Madrida. Zemljevid sedanjih vojaških postojank krog Madrida. Od severa prihaja general Mola, od zahoda general Jague in general Franco. Narisan je tudi jez reke Alberče pri ustju pri Talaveri, ki so z njim preplavili ozemlje, da bi zadržali bele čete, dokaz, kako je rdeča zmeda v Madridu že sredi obupa.

Medtem so pa bele čete zavzele tudi že mesto **Toledo** in osvobodile junake v Alcazarju.

Cerkev v Petrovčah izropana

Petrovče, 28. septembra.

Kronika božjepotne cerkve v Petrovčah je zabeležila težek dogodek, ki po svoji kakovosti sicer ni osamljen v njeni zgodovini. Pred 11 leti so neznanci v noči od 30. aprila do 1. maja odnesli dragoceno monštranco in ciborij. Približno 30 let prej so zlikovci oropali petrovško Mater božjo in odnesli mnogo dragocenosti.

V noči od nedelje na ponedeljek 27. na 28. september je petrovški cerkovnik zaprl cerkev že ob četrt na 5 zvečer. Ker se je nenadoma hitro zmračilo, je pregledal vse prostore v cerkvi, če se morda v njej ne nahaja še kak romar. Nato pa je cerkev izročil Marijinemu varstvu. Ko jo je hotel v ponedeljekk zjutraj odpreti, je opazil, da so vrata, ki vodijo iz presbiterija v zakristijo, narahlo priprta, čeprav jih je prejšnji večer dobro zaklenil. Ves zaskrbljen je poklical ženo. Oba sta nato ugotovila, da so vlomilci vdrli v zakristijo in v cerkev. Na oknu zakristije so vlomilci požagali železo, da so mogli priti v notranjost. Pravijo, da so potrebno žago vzeli pri kovaču Koširju, ki jo dejansko pogreša. Kljub temu, da so vlomilci pobili dve šipi na zakristijskem oknu, ni nihče ničesar slišal. Ponoči pa je Tržanov pek opazil nekako ob 2 dva sumljiva človeka, ki sta hodila okoli cerkve. Tudi luč je videl v zakristiji, toda ni niti malo slutil, da so v cerkvi vlomilci. Poleg tega so videli ob pol 3 avtomobil, ki se je pripeljal v Petrovče in odšel proti Ljubljani. Gre najbrže za dejstvo, ki je v tesni zvezi z vlomom. V zakristiji so našli vse v neredu. Kolikor je vratc na omarici, toliko je bilo odprtih oziroma vlomljenih. Vlomilci so odnesli lep srebrni kelih, ki je vreden 8000 Din. Zanimivo je tudi, da vlomilci niso odnesli tudi ostalih dveh kelihov, ki sta bila izpostavljena. Toda lepo drago žensko uric, ki jo je nekdo daroval za cerkev, so odnesli s seboj. Zmaknili so tudi dva talarja, v katere so verjetno zavili ukradene predmete. Očividno jim je šlo za denar, ki ga pa niso našli, razen če izvzamemo malo vsoto, ki so jo shranili v nabiralniku v cerkvi. Iz zakristije so pošli v cerkev, do koder so morali vdreti preko dveh vrat. Tu se jim je obetalo najdražje, kar cerkev premore. Z bogoskrunskimi rokami so se približali Najsvetejšemu v tabernaklju, kjer sta bili dve monštranci in ciborij. Čudno je, da niso odnesli ciborija, v katerega so sicer pogledali. Obremenili so se samo z dragoceno monštranco, katero so romarji šele pred šestimi leti kupili za 34.000 Din kot nadomestilo za prej ukradeno. Najsvetejše so odnesli neznanokam.

Celotna škoda, ki so jo vlomilci povzročili, znaša okrog 50.000 Din in jo bo cerkev težko utrpela v današnjem težkem času. Omembe vredno je tudi to, da so pustili vlomilci tudi pismeni pozdrav. V oznanilno knjigo so napisali: »Krava je skotila tele popa. — Zdrebe.« Zelo verjetno je, da so bili vlomilci iz južnih krajev.

Sport

Balkanske igre v Atenah

V nedeljo 28. t. m. popoldne ob 15.30 so se pričele na Marmornem stadionu v Atenah sedme balkanske igre. Otvoritvi je prisostvovalo 60.000 gledalcev, med navzočimi so bili tudi razne odlične državne osebnosti kakor predsednik grške vlade Metaxas z ostalimi ministri, nemški minister za propagando Göbbels in vsi tuji diplomatski zastopniki. Tekmovanje je bilo otvorjeno s petnajstimi topovskimi streli. Na stadionu so se pojavile z državnimi zastavami reprezentance Bolgarije, Jugoslavije, Romunije, Turčije in Grčije. Pozdravni govor sta imela predsednik grških športnih združenj in grški prosvetni minister. Nato je predsednik vlade Metaxas slovesno otvoril sedme balkanske igre, grški atlet Zakudis pa je v imenu vseh tekmovalcev položil olimpijsko prisego.

Jugoslavija je zasedla prvo mesto v suvanju krogle, tretje in četrto v skoku v višino, drugo mesto v teku na 110 m z zaprekami, v teku na 10.000 m pa je naš favorit Bručan popolnoma odpovedal in zasedel šele peto mesto. Po skupnem številu točk stoji Jugoslavija na drugem mestu za Grčijo.

Rezultati v posameznih disciplinah so naslednji:

Suvanje krogle: 1. Kovačič (J) 14.13, 2. Stepanaki (G) 13.90, Irfan (T) 13.45.

Skok v višino: 1. Pantavis (G) 1,85, 2. Bular (T) 1,80, 3. Mor (J) 1,75, 4. Buratovič (J) 1,75.

110 m zapreke: 1. Mantikas (G) 15,5. 2. Buratovič (J) 16.

100 m: 1. Frangudis 11. 2. Sakelarin (oba Grčija) 11,3. 3. Lives (T) 11,5. 4. Bauer in Kovačič 11,8 (oba Jugoslavija).

10.000 metrov: 1. Kiriakides (G) 33.05,8. 2. Cristea (R) 33,40. 3. Varzakis (G) 34,02. 4. Rise (T) 34,55. Bručan (J) 35,19,04.

800 m: 1. Georgukopulos (G) 1,59,8. 2. Goršek (J) 2,02,1. 3. Lapusan (R) 2,03,3.

Skupno število točk: 1. Grčija 41. 2. **Jugoslavija 22.** 3. Romunija 12. 4. Turčija 12 in zadnja Bolgarija 3.

Štafeta 4×100 je bila preložena na ponedeljek.

Državno nogometno prvenstvo

Po nedeljskih tekmah se je tabela državnega prvenstva precej spremenila. Vodstvo si je s sigurno zmago nad Hajdukom osvojila sarajevska Slavija ter tako potisnila BSK, ki je tekmo proti Jugoslaviji izgubil, na četrto mesto. Najlepši uspeh pa je gotovo dosegla Ljubljana, ki je z nedeljsko zmago v nas vzbudila prepričanje, da od nje lahko še marsikaj pričakujemo in še mnogo več, kakor smo sami mislili. Z zmago nad osješko Slavijo si je Ljubljana ponovno priborila z voljo in požrtvovalnostjo dve novi točki in se plasirala na tretje mesto v tabeli državnega prvenstva. Zagrebški klubi, ki so z vikom in krikom hoteli preprečiti, da bi Ljubljana sodelovala v ligaških tekmah, zavzemajo prav zadnja mesta z izjemo Gradjanskega, ki stoji na petem mestu. Nedelja v Osjeku nam je pokazala, kaj vse se lahko doseže, če se le hoče. Mislimo, da bo Ljubljana tudi v naprej ohranila svojo trdno voljo, ki bo njej prinesla uspehe, slovenskemu nogometu pa častno mesto v državi.

Stanje po tretjem kolu državnega prvenstva izgleda takole:

Slavija	3	3	0	0	8:2 6
Bask	3	2	1	0	7:4 5
Ljubljana	2	2	0	0	5:1 4
BSK	3	2	0	1	7:2 4
Gradjanski	3	2	0	1	10:4 4
Jugoslavija	3	1	0	2	5:6 2
Slavija O.	3	1	0	2	4:8 2
Hašk	2	0	1	1	2:6 1
Hajduk	3	0	0	3	1:6 0
Concordia	3	0	0	3	1:11 0

Razpis

II. medklubske motociklistične hitrostne dirke na ljubljanski Grad: »Seunigov memorial«

Motoklub Hermes v Ljubljani razpisuje II. medklubsko motociklistično hitrostno dirko — »Seunigov memorial« — na dan 4. oktobra 1936 s prvim startom ob 14. uri. Tekmuje se po mednarodnem sportnem pravilniku FICM in nacionalnem sportnem pravilniku SMKJ. Prireditelj si pridržuje pravico prijavo odkloniti odnosno vozniku zabraniti start, če to najde za potrebno. Vsi tekmovalci imajo predvesti svoja vozila na dan tekmovanja tehnični komisiji, ki bo poslovala ob 9 na cilju (Grajska planota). — Nagrade so sledeče: prvi vsake kategorije prejme pokal, drugi in tretji plaketo. Za vozača, ki postavi najboljši čas dneva, je razpisan še poseben prehodni pokal »Seunigov memorial«. — Pismene prijave s prijavnino 10 Din — do 1. oktobra (zaradi uvrstitve v oficijelni program) pri blagajni kavarne »Zvezda«, kjer so na razpolago tudi detajlni razpisi. Informacije pri tajništvu: tel. 21—25 (Pollak) in 37—39 (Pipenbacher).

Razpis

Mariborski SSK Maraton razpisuje medklubske kolesarske dirke, ki se pričnejo v Mariboru dne 11. oktobra t. l. ob 10 dopoldne v Tomšičevem drevoredu.

Spored:

500 m (skupina A) predtekmovanje.
300 m (skupina B) predtekmovanje.
500 m (skupina A) finale. Nagrade: I. darilo, II. in III. kolajne.
300 m (skupina B) finale. Nagrade: I. darilo, II. in III. kolajne.
20 0m (skupina A in B) Nagrade: I. darilo, II. in III. kolajne
500 m teka, 500 m vožnje (skupna A in B). Nagrade: I. darilo, II. in III. kolajne
50.m polževa dirka. Nagrade: I. darilo. II. in III. kolajne.

Pod skupino A spadajo vsi dirkači rojeni leta 1917 in starejših letnikov, pod skupino B pa letnik 1918 ter mlajši. Vsi dirkači v skupini B se morajo na startu izkazati s krstnim listom ali drugo verodostojno listino, da spadajo res v isto skupino. Če starta v kateri skupini več kot 10 oziroma 15 dirkačev, dobi četrto plasirani oziroma peto plasirani diplomo. Pri 500 m in 300 m je start skupen, pri 200 m posamezen s polnim zaletom. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost. Vozi se po določilih Kolesarske zveze kraljevine Jugoslavije. Pravico do starta imajo vsi verificirani člani klubov, včlanjenih v kolesarski zvezi kraljevine Jugoslavije. Eventuelne proteste je predložiti vodstvu dirke najkasneje 10 minut po končani točki s kavcijo 30 Din, katera se vrne, če je protest utemeljen, sicer zapade v korist klubove blagajne. Žrebanje se vrši eno uro pred pričetkom dirk. Prijavnina znaša 5 Din za točko oziroma 10 Din za dve ali več točk. Prijave s prijavnino je poslati najkasneje do 10. oktobra t. l. do 18 na naslov: SK Maraton, Maribor, Koroška cesta 1. Za poznejše prijave je prijavnina dvojna. Dirke se vrše ob vsakem vremenu.

*

Louis toži Schmellinga. Iz Newyorka poročajo, da namerava Joe Louis tožiti svetovnega prvaka v boksu Schmellinga zaradi članka, ki ga je napisal Schmelling v nekem listu, v katerem »obrekuje« Louisa, da je ta imel že v naprej namero onesposobiti svojega tekmeca s težkim sunkom v trebuh. Louis zahteva skromno odškodnino 500.000 dolarjev, v resnici pa gre baje le za to, da s tem ostraši Schmellinga in mu prepreči prihod v Ameriko.

*

Odbor za izvedbo lahkoatletskih dvomatchev — (službeno). Važna odborova seja se vrši v torek, 29. t. m. ob 20.30 v restavraciji Slamič. Naproša se polnoštevilna udeležba.

ASK Primorje (centralni odbor). Odborova seja v sredo, 30. t. m. ob 20.30 v »Zvezdi«.

SMK »Ljubljana« opozarja ponovno celokupno članstvo, vse tekmovalce in prijatelje kluba, da se vrši občni zbor v sredo, dne 30. t. m. ob 20 v restavraciji »Zvezda« — z običajnim dnevnim redom. Dolžnost vsakega člana je, da se rednega občnega zbora zanesljivo udeleži. — Odbor.

JZSZ, Zbor smuških učiteljev. Redne seje, odbora ter sestanki članstva se vrše vsak četrtek ob 20.30 v zvezni pisarni, Tyrševa cesta 1-IV. Odbornike, kakor tudi člane, pozivamo, da se redno in točno udeležujejo sej. Prva seja in sestanek se vrši izjemoma v sredo, 30. septembra ob 20.30. ZSU. — Tajnik.

Sabljanje. Člane nadaljevalnega tečaja v floretu obveščamo, da se bo redni trening začel v ponedeljek ob pol 7 zvečer na učiteljišču. Tečaj bo vodil gosp. podpolkovnik Cvetko.

Grom, sneg in toča

Ljubljana, 28. septembra.

Od sobote dopoldne do davi so se vrstili hudi nalivi po celi Sloveniji. Mahoma je nastal nagel vremenski preobrat. Izvršila se je velika revolucija v atmosferi, ki je prinesla po toplih in sončnih dnevih mraz in sneg. Po podatkih meteorološkega zavoda so bili med deževjem štirje silni nalivi z nevihtami, spremljanimi z gromom in bliskom. Mrzli val, prihajajoč od severovzhoda, pa je hkrati povzročil, da je med dežjem po mnogih krajih začelo prav močno snežiti. Gore so bile zavite v strašne snežne viharje. A tudi nižinski hribi so bili deležni prve snežne odeje. Davi, ko so se megle s hribov razpršile, so se lepo zabliščali v snežni odeji Sveti Ahac, Kurešček, Mokrc, Krim in drugi hribi proti zapadni meji. Seng je padel na Golem in na Škrilju. Tudi Gornji Ig in Ustje sta bila pobeljena s prvo snežno plastjo. Na Kurešček je bilo od daleč videti, kakor da bi ga sneg popolnoma zakril. Naravno, da je bilo davi v Ljubljani izredno hladno. Najnižja temperatura je po podatkih meteorološkega zavoda davi znašala 5.4° C nad ničlo. Proti poldnevu se je živo srebro v toplomeru dvignilo do 10° C nad ničlo. Popoldne se je nebo zjasnilo in prisijalo je jesensko sonce. Po Gorenjskem so divjale nevihte. Okoli Vodic in Cerkelj je padala kakih 10 minut gosta, ko lešnik debela toča, ki je pokrila polje in ravan. Plast toče je bila debela do 5 cm.

Res čudni vremenski pojavi koncem septembra: toplo sonce, grom in blisk, nalivi, sneg in toča. Kakšno škodo so mogoče napravile nevihte po vinorodnih krajih, zaenkrat še ni točnejših poročil. Pripovedujejo, da je tudi drugod padala nuda toča.

Zborovanje mariborskih obrtnikov

Maribor, 28. septembra.

V nedeljo dopoldne je bilo v Gambrinovi dvorani zborovanje mariborskih in okoliških obrtnikov, ki ga je sklicalo Društvo jugoslovanskih obrtnikov. Na zborovanju so razpravljali o predstoječih volitvah v Zbornico za TOI v Ljubljani in o težavah, ki danes tarejo obrtniški stan. Zborovanje je otvoril predsednik g. Lešnik, ki je naslikal položaj obrtništva. Gosp. Knez je v daljših izvajanjih očrtal razvoj obrtništva v Sloveniji. Dejal je, da slovensko obrtništvo propada. Poudarjal je potrebo obrtniške strokovne in zadružne organizacije, zlasti kreditne in nabavljalne. Gosp. Kac je govoril o Zbornici za TOI in ugotovil, da zbornica ni bila kos svoji nalogi in da ni storila tega, kar je obrtništvo od nje pričakovalo. Nastopil je proti skupni zbornici in zahteval samostojno zbornico za obrtnike. Nadalje je razpravljal o socialnem zavarovanju, ki še vedno ni izvedeno. Ena najvažnejših nalog nove zbornice bo vprašanje razdolžitve obrtnikov, katerega obrtniki zahtevajo. — Končno zahtevajo obrtniki, da se pri ministrstvu za trgovino ustanovi posebna sekcija za obrtnike, ki naj zastopa njihove interese. — Naslednji govornik g. Fr. Novak je naglašal potrebo solidarnosti med obrtniki in zagovarjal stremljenje, da se obe obstoječi obrtniški društvi združita, da bo tako lažje nastopati za interese obrtnikov. Kar se tiče skupne ali ločene zbornice, priporoča, da se še nekoliko počaka, preden se izreče definitivno mnenje o tem vprašanju, ker imata oba sistema svoje dobre in slabe strani.

Trbovlje

Rudarska nadaljevalna šola. S 5. oktobrom 1936 se začenja pouk na rudarski nadaljevalni šoli v Trbovljah. Rudarji in delavci, kakor tudi brezposelni, ki žele vstopiti v šolo, se naj vpišejo do 1. oktobra dnevno od 10. do 11. dopoldne in od 4. do 5. popoldne v 1. razredu deške narodne šole v Trbovljah. Pouk je brezplačen, istotako so brezplačna tudi vsa učila. Vsi, ki imajo resno voljo se nadalje izobraziti, naj ne zamudijo te priložnosti. Vodstvo.

Ptuj

Blokiranje električnih aparatov. Uprava ptujske pošte je prijavila mestnemu županstvu, da povzročajo neznosne radijske motnje s svojim pogonom neblokirani električni aparati. Na to pritožbo je pozvala policija lastnike električnih naprav, da jih v roku 15 dni blokirajo in tako odstranijo motnje. Tudi je opozorila lastnike takih motorjev na čl. 213 k. z., ki določa za vsakogar, ki namerno ali iz brezbrižnosti moti delo radijskih aparatov, kazen do 1 leta ali 10.000 Din. V bodoče se bo proti vsakemu motilcu postopalo kazensko in to še posebno, ker so vsi dosedanji pozivi in pismeni opomini bili brez uspeha. Da se bo moglo ugotoviti, ali so lastniki električnih naprav te res blokirali, se bo sestavila posebna komisija, ki bo na licu mesta pregledala vse motorje in lastnike neblokiranih naprav prijavila državni radijski kontroli v kaznovanje.

Glasba v Ptuju napreduje. V našem mestu gremo v letošnji sezoni s polno paro na delo za napredek glasbe. Mestna godba ima novega kapelnika in se nadeja vidnega napredka v letošnji zimski sezoni. — Glasbeno društvo harmonikarjev »Panonia« otvori začetkom oktobra t. l. v Mladiki teoretični in praktični tečaj tudi za kromatično harmoniko za otroke in odrasle. Tečaj bo vodil znani odlični glasbenik, domačin g. Ciril Rakuša. Prijave se sprejemajo v Mladiki dnevno od 17. do 18. ure.

Jesenice

Občni zbor Krekovega prosv. društva. Dne 30. septembra zvečer bo v Krekovem domu občni zbor katoliške prosvete. Vabimo vse članstvo in vse prijatelje slovenskega katoliškega ljudstva, ki stoji zvesto in trdno na temeljih in tradicijah 40 letnega dela slovenskih voditeljev in slovenske narodne prosvete.

Volivni sestanki. Pristaši bivše SLS, organizirani v JRZ, so organizirali krajevne in stanovske sestanke, kjer so izvolili v tajnih volitvah nosilca liste in kandidate. Do izraza je prišla zahteva, da mora biti nosilec domačin in iz vrst delovnih ljudi. Vsi sestanki so potekli mirno in dostojno, kakor povsod tam, kjer zboruje narod, zvest svojim tradicijam. Nekateri pa hodijo svoja pota in rušijo disciplino in to vse zaradi osebnih ambicij. Ponujajo se na vse strani, da bi le prišli do svojih ciljev.

Rdeča pomoč. Tu so se razprodajale med delavstvom markice za rdečo pomoč. Pravijo, da je šlo za sklad v Španijo, v resnici pa so bile menda te markice namenjene, da zbirajo sklad za preganjane in zapirane trockiste, ki jih ima Stalin vse polno po arestih in jih dnevno strelja. Kako pridejo Jeseničani do tega, da pobirajo sklad za pretepanje med boljševiki, je res vprašanje, posebno še, ker katoliška Vincencijeva konferenca za domače reveže ne dobi zadosti darov.

Bejek Janko, župn. upravitelj:

Prekmurski sezonski delavci

(Dalje.)

Večina delavcev v šestih mesecih ne gre niti enkrat k sv. maši. Dekleta in žene vsako nedeljo dopoldne perejo perilo in obleko, kar se zavleče skoraj do obeda. Ker pa morajo ob nedeljah največkrat delati na polju, si niti obleke ne morejo očistiti. Delavci bi morali imeti že v soboto od kake četrte ure prosto, da bi se osnažili in očistili obleko, da ne bi bili prisiljeni tega delati v nedeljo. Če imajo vsi obrtniki v tamkajšnjih drž. delavnicah v soboto popoldne prosto, zakaj tega ne bi privoščili poljskim delavcem. Le nekaj več delavcev bi se najelo in bi bilo opravljeno ravno isto delo. Tako bi naši delavci v nedeljo res imeli prosto. Kakor torej omenjeno, k službi božji ne hodijo. V Bâranji ima vsaka vas svojo cerkev, lepo in precej prostorno. V prejšnjih časih je hodil v vsako vas kaplan, ki je opravljal vse župnikove funkcije. Danes so te cerkve — vsaj v Belju — brez duhovnika. Župnika ima le cerkev na sedežu fare. Versko življenje pa hira, ne samo med našimi delavci, še veliko bolj med domačini samimi. Zlasti med verniki na pustah. Ti ljudje na pustah — čast izjemam — so brez Boga. Mladina — otroci — kolnejo, da je groza. K sv. maši in spovedi nikdar ne gredo. Se iz vsega tega norčujejo in smešijo tiste naše stalne izseljence-delavce, ki si še upajo tu pa in tam v cerkev. Mladina nima pojma o verskih resnicah. Na nedeljo in svetek se lepše oblečejo in sprehajajo. Otroci pridejo v skupinah v barake k našim delavcem — to je njihova služba božja. Naši sezonci vse to vidijo, k sv. maši ne morejo ali večkrat nočejo, k sv. zakramentom ne hodijo, slabih vzgledov dovolj, živijo v stalni priložnosti — tako da se niti ne moremo čuditi, če padajo naši fantje in dekleta. V pustah in barakah živi nad 2000 ljudi in v verskem oziru je pri teh vse mrtvo, mlačno.

Belje spada pod sledeče župnije: Popovac, Branjin vrh, Kneževi vinogradi, Beli manastir in Bilje. Lepi cerkvi sta v Kneževem in v vasi Grabovac. Cerkvi sta, pa ni duhovnika. V ti dve cerkvi bi lahko hodili vsi naši delavci. Pred kratkim je bil sicer imenovan župnik iz Branjinega vrha za provizorja v Kneževem, pa kaj pomaga, ko ima doma v fari dovolj dela. Od časa do časa daruje na nedeljo sv. mašo, pa zaradi zgodnje ure ni obiska. Pozno službo božjo ima namreč vedno v župni cerkvi. Sem bi lahko hodili tudi delavci iz Širine. Iz ostalih šestih uprav bi delavcem najlažje bilo hoditi v Grablovac. Pa v tej cerkvi je ob nedeljah le kakih 3—4 krat služba božja, ko pride kak pater iz Osijeka. Tu so ljudje strašno komodni. Iz Kneževe je do Branjinega vrha le 3 km, pa nihče izmed domačinov ne gre k maši. Češ saj imamo cerkev, zakaj nam pa ne dajo službe božje. Grabovac je velika vas, ima precej nad 200 hišnih številk. Do župne cerkve v Kneževe vinograde je okrog 6 km, pa nikomur ne pride niti na misel, da bi šel v nedeljo k sv. maši. To mi je pripovedoval zvonar. V takih okoliščinah živijo naši delavci.

Dve nedelji sem maševal v Belju. V Kneževem 19. julija in v Grabovcu 26. julija. V Kneževo so prišli delavci tudi iz Širine, pripeljali so se na vagonetih, katere jim je dala uprava na razpolago. Slika nam kaže te delavce, ko se z veselo pesmijo vračajo domov. Službe božje se je udeležilo okrog 75% katoličanov, prišli so tudi luterani. K sv. zakramentom jih je pristopilo še manj. Je tudi med našimi delavci mlačnost in najprej bi jih bilo treba zbuditi iz tega mrtvila. Domačini-Madžari so se mi pritoževali in povedali, da iz protesta nočejo več k službi božji, ker se jim več ne bere evangelij v njihovem jeziku. Nemci imajo več pravic. Je res malo čudno, da se bere evangelij v tamkajšnjih cerkvah v madžarskem in nemškem jeziku, edino v Kneževem, kjer je direkcija veleposestva, se ne sme.

Širite »Slovenca«!

+

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo tužno vest, da je danes v starosti 36 let po dolgi, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal naš dobri, blagi sin, brat, stric in svak, gospod

Povalej Jožko

car. kontrolor v Mariboru

Predragega pokojnika spremimo k zadnjemu počitku na mestnem pokopališču na Pobrežju v sredo, dne 30. septembra 1936 ob 15. uri (treh popoldne).

V Mariboru, dne 28. septembra 1936.

Dr. Povalej Josip, fin. dir. v pok., oče. Povalej Josipina, mati. Edvard in Stanko, brata. Josipina omož. Dolgov, Milka omož. Jarc, Pavla omož. dr. Jež, Marica omož. Hudnik, sestre. Vladi Dolgov, profesor, Mario Jarc, trgovec, dr. Franjo Jež, advokat, Hudnik Alb., urad. nar. banke, svaki. Mužik Stefka, zaročenka.

+

V NEDELJO NAM JE UMRL NAŠ DRAGI OČE, GOSPOD

ANDREJ PIRC

DRŽAVNI UPOKOJENEC

POGREB SE BO VRŠIL V TOREK, DNE 29. SEPTEMBRA OB STIRIH POPOLDNE IZ GORUPOVE ULICE ŠTEV. 20 NA POKOPALIŠČE K SV. KRIŽU

MAŠA ZADUŠNICA SE BO DAROVALA V SREDO, DNE 30. SEPTEMBRA OB SEDMIH ZJUTRAJ V TRNOVSKI CERKVI V LJUBLJANI

LJUBLJANA, DNE 28. SEPTEMBRA 1936

JOSIPINA, ŽENA
JOŽE, VERA, ANDREJ, GITA, OTROCI
IN OSTALO SORODSTVO

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih rekiamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe išče jo

Samostojna gospodinja

vajena poljskega dela, z večletnimi spričevali, išče službo v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 14386. (a)

Službo dobe

Pletilje

iščem za stalno. K. Sosič, Mestni trg 18, tu. (b)

Razpis

Občina Podvelka, srez Maribor desni breg, razpisuje mesto služitelja (sluge). Šolska izobrazba vsaj 4 razr. ljudske šole. Pravilno kolkovane prošnje s priloženimi dokumenti po čl. 7. in 8. uredbe o obč. uslužbencih je vložiti do 15. oktobra t. l. pri imenovani občini. b

Par dobrih pletilk

na gladke stroje takoj sprejme A. Jeglič, Lesce.

Žagar

z večletno prakso dobi stalno službo. Prednost imajo Gorenjci. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14384. (b)

Vajenci

Pekovskega učenca

ki se je učil, takoj sprejmem. Kalčič Anton, pekarna, Dravlje pri Lj. v

Učenko

za trgovino mešan. blaga s svojo oskrbo sprejmem za takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Trgovina« št. 14382. v

Auto-motor

Sachs motor

2 in četrt PS, z električno razsvetljavo in kilometer števcem, poceni naprodaj. - Nova trgovina, Tyrševa cesta 36. (f)

Stanovanja

Brezplačno stanovanje

odda grad na Dolenjskem solidni stranki (ev. upokojencu) za nadzorstvo istega. Ponudbe na Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana, Aleksandrova cesta 2, I. nadstr. (č)

Lepo enosob. stanovanje

oddam za november. — Rožna dolina, cesta XV. štev. 9. (č)

Dvosobno stanovanje

s kabinetom, solnčno, vrt, pritikline, takoj oddamo mirni stranki 2—3 oseb. Naslov v upravi »Slov.« pod štev. 14387. (č)

Enosobno stanovanje

in ena prazna soba s štedilnikom oddam s 1. novembrom. Zadružna ulica št. 3 (Kodeljevo). (č)

Dvosobno stanovanje

s kuhinjo oddam za november. Fügnerjeva ulica 8, I. nadstr., levo. (č)

Denar

Bančne, kreditne in denarne posle

kupoprodajo vrednostnih papirjev. Izposlujem najkulantneje takoj v gotovini.

AL. PLANINŠEK, Ljubljana — Beethovnova ul. 14/I. — Telefon 35-10.

Iščem hranilno knjižico

denarnega zavoda v Slov. Bistrici za 8000 Din in plačam mesečno po 200 Din. - Oglase na upravo »Slovenca« pod: »Polna vrednost« št. 14388. (d)

Objave

Preklic

Podpisani Jakob Plaskan, pos. sin pd. »pri Plaskanu« v Braslovčah, preklicem vse klevete, ki sem jih povzročil v letošnjem poletju o gdč. Mariji Rakun, posestnici v Rečici ob Paki kot neresnične in izmišljene. - Obžalujem, ker sem bil v te govorice deloma zapeljan od drugih ter izjavim, da nimam najmanjšega povoda o imenovani trditi kaj nečastnega. S tem jo javno prosim odpuščanja. — Celje, 16. septembra 1936. Plaskan Jakob, s. r.

SOBE

Lepa meblovana soba

začetek Sv. Petra ceste, se takoj odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14404. (s)

Prazno sobo

oddam s 15. oktobrom, pripravna za upokojenca. Zgor. Šiška, Kosovo polje 180. (s)

Obrt

Skungs

kakor tudi vso ostalo kožuhovino prodaja in izdeluje najugodneje krznar Josip Dolenc, Sv. Petra cesta 19, tel. 22-62.

Posestva

Mlin in žaga

v dobrem stanju, na stalni vodi, na prometnem kraju v Sav. dolini naprodaj. Naslov v podružnici »Slov.«, Celje. (p)

Naprodaj

lepo posestvo 15 johov, in lep vinograd. Poizve se pri Juliјani Kampuš, Lepovglav 42, p. Loče pri Poljčanah. (p)

Kúpimo

Železno blagajno

kupimo. Naslov v oglas. oddelku »Slovenca« pod štev. 14272. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah

ČERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Staro medenino

bron, cink in železo kupuje Jugolutz, Ljubljana VII. (k)

Prodamo

POZOR!

Originalni »Steyer« krogllčni ležaji

normalni, stožičasti, tlačni in ležaji na valjčke so vedno na zalogi v železnini Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1. Razstreljiva, pirotehnični predmeti!

Kislo zelje, repa

novo prvovrstno, in glave za zdarmo v sodčkih dobavlja vsako množino po brezkonkurenčni ceni

GUSTAV ERKLAVEC Ljubljana-Kodeljevo, Povšetova 10, tel. 25-91.

Šivalni stroj

nemški fabrikat, pogrezljiv, z okroglim čolničkom, kateri tudi šlika, poceni naprodaj. - Nova trgovina, Tyrševa 36. 1

Pult in stelaže

ugodno prodam za manjšo trgovino. - Vrtačnik, Mencingerjeva 17. (l)

Elegantna odprta kočija

(Phaeton), zelo dobro ohranjena, prvovrst. inozemski fabrikat, naprodaj. Poizvedbe v trgovini Franc Ksav. Souvan v Ljubljani, Mestni trg 24.

Drogerijo

takoj prodam v večjem primorskem mestu Dalmacije. Pogoji povoljni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 14368. (l)

Kolesa

damska in moška, zaradi končne sezije naprodaj po neverjetno znižanih cenah. - Nova trgovina, Tyrševa cesta 36. (l)

Za šolarje

vseh vrst obleke, pumparce, perilo itd. v največji izberi dobite poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izberi najugodneje in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Mestno poglavarstvo Maribor.
X. Štev. 11151/3147-1936.
Razpis licitacije.

V Mariboru, dne 25. septembra 1936.

RAZGLAS O LICITACIJI

Mestno poglavarstvo mariborsko razpisuje za preureditev naprave za centralno kurjavo v zgradbi carinske pošte v Mariboru

II. javno pismeno ponudbeno licitacijo

v skrajšanem roku 10 dni

na dan 20. oktobra 1936 ob 11 uri dopoldne

v prostorih mestnega gradbenega urada v Mariboru, Frančiškanska ul. 8, soba št. 3. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravnih stroškov dobe med uradnimi urami istotam, soba št. 3.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto uradnega proračuna, ki znaša

Din 167.198.70.

Ponudbe je kolekovati po § 9. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah z dne 25. III. 1932, Službene Novine br. 70/XXIX z dne 26. III. 1932.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski mestnega poglavarstva mariborskega.

Mestno poglavarstvo mariborsko.

+

Globoko potrti sporočamo, da nas je nenadoma zapustil gosp.

LUBEC IVAN

višji sodni oficijal v pok.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v torek ob 16. uri iz Pobrežja. — Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo ob pol devetih v frančiškanski cerkvi.

Maribor, dne 28. septembra 1936.

Marija Lubec, soproga. Rodbini **dr. Lubec** in **dr. Zamejič.**

Staro železo

stare kovine: baker, cink, medenino itd. kupujejo po najvišjih dnevnih cenah

Strojne tovarne in livarne d.d., Ljubljana

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1
Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravn. posli in dajejo pojasnila ki spadajo v delokrog upravništva lista.

Tinček in Tonček v Atlantidi

168.

Pri bogu bliska in groma.

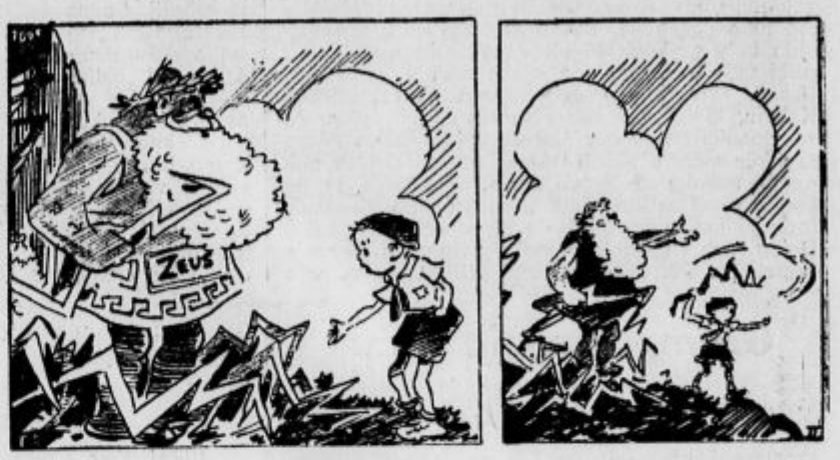

»Dovoli mi,« je Tinček zaprosil bradatega moža, »da še jaz malo zabliskam! Saj sem tvoj gost.«

»No, pa naj bo,« je dobrohotno privolil Zeus in pokazal s prstom v daljavo: »Poskusi zadeti vrh onegale drevesa!«

Tinček je vzel blisk v roko, pomeril in ga zavihtel po zraku . . .

Posvetilo se je, kakor da je ves svet zajel požar, in zagrmelo, kakor da se podirajo gore. Bum! Drevo, v katerega je udarila strela, se je preklalo na dvoje.

»Imenitno si zadel!« je vzkliknil Zeus in Tinčka pokroviteljsko potrepljal po rami. Iz tebe bo še kaj, ti prečudno človeško bitje daljne bodočnosti!«

+

Nepričakovano nas je zapustil naš dobri oče, soprog, brat, tast in zet, gospod

Anton Brecelj

čevljarski mojster in posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 29. t. m. ob dveh izpred hiše žalosti, Vodovodna cesta 5, na pokopališče k Sv. Križu.

Žalujoča družina Brecelj in ostalo sorodstvo.

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ OD · PAULINA · ker je v kroju najelegantnejši, izdelan kakor po meri, kljub temu cenejši.
Konfekcija PAULIN - Ljubljana - Kongresni trg štev. 5

Alja Rahmanova: 66

Tovarna novega človeka

Roman.

»Kajne, doktor, saj gre?« je končno dejala in željno pričakujoč gledala profesorja. »Če bom šla k gledališču, bom igrala vlogo Eunike iz romana »Quo vadis«. Ali se je spominjate? Kako v dolgem, belem oblačilu hodi ob kipu svojega gospoda, ki ga ljubi? Kako obstane in poljublja kip in kako jo on opazuje? Kot igralka bom v vseh svojih vlogah vedno predstavljala le svojo ljubezen do Vitalija in do lepote . . . Toda vi jočete, doktor? Čemu je pri tem treba jokati?«

Iztegnila je roko in narahlo pobožala profesorja po obrazu.

»Oh, saj ne jočete! Kako sem neumna! To je le dež zunaj na cesti! . . . Ali hočete, da vam povem neko pesem? Da? Samo ne vem več, čigava je. Brala sem jo nekoč in tako zelo mi ugaja:

Zaspite, ve rože mrjoče, veneče,
odreči se morate jutra lepoti:
zaspite, ker Stvarnik na vas je pozabil,
nevidno kolo vas je strlo ob poti . . .

»Doktor, kaj pa je z vami? Za božjo voljo, zakaj vendar molčite?«

Tamara je pogledala profesorja in mahoma se je pojavila groza v njenih potezah. Ostrmela je, usta so se ji na široko odprla; z glasom, ki ni bil podoben človeškemu, je zavpila:

»Vitalij!«

Potem je urno pograbila svojo ruto in si vanjo zavila glavo. Vrgla se je na posteljo in pričela jokati, vpiti in tolči okoli sebe. Profesor jo je hotel pomiriti, toda ona je le še vedno bolj kričala. Preplašena sta pritekla čevljar in njegova žena. Z vseh koncev so prihiteli sosedje in nekdo je poklical rešilni voz. Mnogo časa je preteklo, preden so pripeljali voz, toda Tamara je ves čas vpila in divjala kot obsedena.

Uslužbenci so jo naložili na nosilnico, jo tesno zvezali in jo odpeljali na kliniko za umobolne.

27.

Tovariš Vladimirov je končno mogel zapustiti posteljo. Njegova lica so bila še bleda in počutil se je slabega, toda krepko je že delal in sklenil je, da pojde kmalu zopet v pisarno. Prej pa je še nameraval iti v GubZags. Tanja je pred začetkom službe prišla k njemu in skupaj sta se o vsem pogovorila. Ko je vstopila, je stal pri oknu in s čudnim izrazom zrl v daljavo. Soba je bila tako toplo zakurjena, da ga je Tanja začudeno pogledala. Običajno je ob njenem prihodu vedno vstal in ji ponudil roke, danes pa je stal kot vkopan in srepo gledal venkaj v sneg.

»Senja, kaj je s teboj?« ga je preplašeno vprašala.

Nenadoma se je obrnil, jo stisnil v naročje z močjo, ki je od bolnega moža ni pričakovala, in ji pokril obraz s poljubi. Tanja je čutila, da je izgubljena . . .

»Senja, najin otrok! . . . To je vendar slabo za otroka . . .«

»Oh, vse je nesmisel, vse neumnost! Otrok! GubZags! Tebe hočem! Videti hočem, kako trpiš!« je blebetal. »Tebe! Ti moraš trpeti! Moraš! Ne morem drugače!«

Zatisnil ji je usta in pričelo se je tisto grozovito, česar se je Tanja že dolgo na tihem bala. Že dalj časa je slutila, da ima tovariš Vladimirov skrivnost, ki jo mora čuvati pred svetom in da je v njem nekaj bolnega, zaradi česar sam trpi . . .

Tanja se je prebudila. Vse telo jo je bolelo. Srce ji je tolklo od razburjenja, ko je prisluškovala gibom svojega otroka. Kaj če bi ga bil umoril? . . . In kaj naj napravi sedaj? Ali naj gre od njega? Za vedno? Toda, ali se bo zaradi tega kaj izpremenilo? Njegovi napadi ne bodo prenehali in poiskal si bo druge žrtve, svoje jetnike . . . Mučil jih bo pri zasliševanju, kot je to gotovo že doslej počel . . . Slišala je že praviti, da je grozovit pri zasliševanju, a tega ni hotela nikoli verjeti. Sedaj je vedela, da je bilo vse res, kar so govorili. Trpi naj rajši ona, ne pa nedolžni ljudje! . . .

Toda otrok?

Mrak je silil v sobo, v kaminu je tulil veter, iz sosedne sobe pa so se skozi steno čuli zvoki internacionale, ki so jo nespretne roke igrale na klavir.

Tovariš Vladimirov se je prebudil godrnjaje in čemerno. Temno je pogledal Tanjo. Molčala je. Pričakoval je očitke, grožnje, izjavo, da ga bo za vedno zapustila. Ona pa je vzela v roke njegovo glavo in pričela tiho jokati. Njene solze so ga pretresle. Privijala se je k njemu vedno tesneje in tesneje, njene solze so močile njegova lica in mu polzele v usta, kjer so mu zapuščale čudno slan okus. Tedaj je razumel, da ga ne bo nikdar zapustila, da mu bo odpustila vse, kar je v njegovi notranjosti, in da je samo v njej rešitev zanj . . .

Poljubil ji je roke in šepetal:

Celoletna naročnina na:
Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 132.- ali mesečno Din 11·-
Kosmos, 3 vezane knjige Din 156·- ali mesečno Din 13·-
Jugoslovanska knjigarna

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Viktor Cenčič.

Veličasten zbor JRZ v Belgradu

40.000 Belgrajčanov manifestira za ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinoviča in njegovo notranjo in zunanjo politiko

Preteklo nedeljo je bila v Belgradu ogromna manifestacija, ki jo bodo Belgrajčani pomnili še dolgo. Belgrad je spregovoril v imenu vse države in naroda ter je izrazil priznanje ministrskemu predsedniku in zunanjemu ministru dr. Milanu Stojadinoviču, predstavniku države in možu velikih državniških sposobnosti. Belgrad, Šumadija in po njih vsa država so dr Stojadinoviču hvaležni za uspehe, ki jih je dosegel v zunanji in notranji politiki. Pred kneževim spomenikom so se zbrali pod zastavami pristaši JRZ, zastopniki vseh stanov in poklicev, mali trgovci in obrtniki, po veliki večini pa delavstvo in mali ljudje. Nad 40.000 ljudi se je zbralo v goste vrste in neprestano vzklikalo dr. Stojadinoviču. Ob 10. se je razvil ogromen sprevod, ki je krenil proti kneževemu spomeniku. Nepregledne množice naroda s konjeniki in zastavami ter godbami na čelu so korakale pod balkonom glavnega štaba mimo predsednika vlade ter vzklikale svojemu vodji in stvaritelju nove politične dobe v naši politični zgodovini dr. Milanu Stojadinoviču. Na balkonu so bili tudi vsi v Belgradu se nahajajoči ministri. Ogromni trg pred

Predsednik vlade dr. M. Stojadinović in notranji minister dr. A. Korošec na balkonu narodnega gledališča med zborovanjem

kneževim spomenikom je bil do zadnjega kotička zaseden po ljudeh, tako da ni bilo nikjer opaziti prostega prostora. Nekoliko pred 12 se je pojavil dr. Stojadinovič z notranjim ministrom dr. Korošcem na balkonu narodnega gledališča, ponovno pozdravljen od nepopisno navdušene množice. Zborovanje je začel s pomembnim govorom minister za gozdove in rudnike Djura Jankovič. Takoj za njim je povzel besedo predsednik vlade dr. Stojadinovič, ki je v svojem velikem govoru med drugim izvajal:

Govor predsednika vlade

Dragi prijatelji, mladina in delovno ljudstvo! V hipu, ko prevzemam besedo na tem veličastnem shodu, velja moj prvi pozdrav vsem vam in potom vas našemu krasnemu Belgradu. Drugi pozdrav velja tebi, mladina! Junaštvo naše mladine je prešlo na pisane stranice naše zgodovine. Mladino čaka naloga, da povede naše ljudstvo mimo težav sedanjosti v lepšo in srečnejšo bodočnost. Tretji moj pozdrav je namenjen tebi, delovno ljudstvo v belgrajskih podjetjih in tovarnah. JRZ hoče postati v socialnih in delavskih vprašanjih najbolj napredna in najpopolnejša organizacija. Sprejeli bomo vsak sklep, ki bo mogel ustreči upravičenim zahtevam delavstva. Da je to resnično, da je to v našem programu, smo dokazali že z delom svojega prvega leta. Izvajamo javna dela, kakršnih še naša država ni poznala. Gradimo ceste, zidamo železnice, mostove, šole, gradimo industrijska podjetja, vodovode, gradimo razna poslopja in urade. Med ljudi prihaja počasi zopet denar. Brezposelnostno nevarnost smo odvrnili od naše države. Po uradnih podatkih osrednjega urada za zavarovanje delavcev je bilo junija 1934 zaposlenih pri nas 570.000 delavcev, v juniju 1936 pa 630.000, torej za 60.000 več. Toliko ljudi je našlo kruha in zaslužka. Samo v resoru ministrstva za gradnje so znašali delovni dnevi za javna dela l. 1934 vsega 650.000, letos do 1. septembra pa 3,800.000. Dočim smo torej na eni strani preprečili brezposelnost, smo na drugi strani povečali zaposlenost. Hkratu pa smo zvišali tudi mezde. Vršile so se tudi delavske stavke. Prvič v zgodovini stavk v naši državi so se državne oblasti vedle napram delavcem korektno. Policija ni aretirala stavkujočih delavcev, kakor se je dogajalo pod prejšnjimi režimi, in tudi ni nastopala sovražno proti delavstvu, kakor se je prej prakticiralo. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje in banske uprave so nastopale po mojih navodilih kot dobrohotni posredovalci in so uredile vse stavke v korist delavstva. Red in mir nista bila nikjer porušena. Socialni red in mir branimo in bomo branili proti vsakomur. Istočasno pa bomo branili koristi delavstva. Delali bomo s socialnim zavarovanjem in varstvom, tako da bo tudi delavski stan videl v nas svojega iskrenega prijatelja.

Ne zahtevamo, naj nam delavec verjame na besedo, cenijo naj nas po naših delih. V ta namen smo ustanovili delavsko sekcijo JRZ, ki naj postane naš svetovalec in naš pomočnik. Z njenim sodelovanjem upamo, da bomo lahko popravili stanje našega delavstva in s primernimi ustanovami varovali delavske interese, tako da bodo stavke odveč in bomo lahko ustvarili vse pogoje za delo in življenje našega delavstva.

Želimo organizirati delavstvo na zdravi osnovi, ker bo v tem primeru delavstvo postalo eden izmed najbolj zdravih stebrov naroda in države. Zato naj delavstvo živi! (Splošno odobravanje!). **Položaj našega delavstva se bo močno popravil, kakor hitro bomo popravili splošni položaj našega gospodarstva. V tem oziru lahko rečem, da smo imeli srečno roko. Po 7 suhih letih nas je letos doletelo zelo rodno leto. Upam, da bo to prvo izmed 7, ki naj mu slede. Lanskoletni pšenični pridelek je znašal 19 milijonov metrskih stotov, letošnji pa 29 milijonov, pridelek koruze je bil lani 30 milijonov, letos 50 milijonov metrskih stotov. Letošnje leto pa ni samo dobro obrodilo, tudi cene so višje. Kraljevska vlada je sicer pripravila rezervo v znesku 250 milijonov dinarjev za obrambo pšeničnih cen.**

Lahko s ponosom rečemo, da smo pri gospodarski krizi že nekako čez glavo. Pravkar smo dokončno uredili vprašanje kmetskih dolgov. Prepričan sem, da smo našli najboljšo rešitev tega vprašanja. Storili smo to, da rešimo kmeta, kajti kadar gre kmetu dobro, gre dobro tudi vsem ostalim gospodarskim krogom.

Tudi trgovina, obrt in industrija so nam pravtako na srcu, kakor kmetovalec. S splošnim zboljšanjem gospodarskih razmer v naši državi upamo, da bo napočil čas, ko bomo lahko ustregli tudi upravičenim željam našega državnega uradništva.

Upamo, da bo ljudstvo nagradilo naše delo pri današnjih občinskih volitvah. V JRZ smo zbrali nekdanjo narodno radikalno stranko in dober del bivše demokratske stranke. Obenem pa smo pritegnili v našo stranko tudi dr. Koroščevo Slovensko ljudsko stranko in Spahovo muslimansko organizacijo. Ta, kar je bila želja našega velikega učitelja in nesmrtnega voditelja Nikole Pašiča (Slava mu!), to se je posrečilo nam, njegovim učencem. V bratsko kolo, v enotno veliko in močno organizacijo, v skupno politično fronto smo združili ogromno večino Srbov, ogromno večino Slovencev in ogromno večino Muslimanov. Tako se je uresničila napoved podpreds. naše stranke dr. Korošca, ki je že l. 1920 v nekem svojem govoru izjavil, da veruje, da bodo mogli Slovenci stalno sodelovati z radikalno stranko. Pravtako se nam je prvič posrečilo po ustanovitvi naše nacionalne države pritegniti k sodelovanju bosanskohercegovsko Srbe in muslimane, potomce tistih Srbov in muslimanov, ki so nekoč s puško v rokah odbijali okupacijsko vojsko avstroogrske monarhije in ki so nato v slogi ustvarjali našo skupno nacionalno državo.

S takim delom bomo še bolj okrepili našo državo, da bo postala večna in strah vseh sovragov, da bo velika in nedeljiva kraljevina Jugoslavija.

Naša zemlja je velika, naše ljudstvo je zdravo, vojska je pripravljena, v dobri smo družbi prijateljev in zaveznikov. Ugled naše države je v tujini velik. Kot dokaz naj nam bodo pravkaršnje volitve v Ženevi. Jugoslavija je prišla na tretje mesto med 50. državami. Tudi l. 1934 smo dobili podpredsednika, toda tedaj na 6. mestu, dočim je sedaj naš podpredsednik na tretjem mestu. Tedaj je glasovalo za nas 31 držav, sedaj pa 44 držav. Prišli smo na tretje mesto, koj za Francijo in Veliko Britanijo. Vidite bratje, kako velik je svetovni sloves naše države v tej najvišji ustanovi države vsega sveta. Čeprav pa smo močni in pripravljeni, vendar ne želimo drugega kakor miru, miru z vsemi sosedi, miru na vseh naših mejah. Bratje, kdor bo spoštoval ta naš mir, mu bomo iskreni prijatelji in sodelavci pri splošnem mednarodnem sodelovanju.

Dragi Belgrajčani! Iz srca se vam zahvaljujem za vaš veličastni odziv. Belgrad je z današnjim shodom, ki mu ga ni enakega v njegovi preteklosti, pokazal, da je s svojim političnim prepričanjem v ogromni večini isto kar naša JRZ. Zahvaljujem se vam tudi za to, da ste me tako pozorno poslušali. Nisem napadel drugih političnih strank, ker želim, naj bi pošteni pristaši drugih strank in manjših političnih skupin postali naši iskreni politični prijatelji. Vsem poštenim Jugoslovanom so vrata naše stranke odprta.

Zahvaljujem se vam tudi za izkazane časti, vendar moram izjaviti, da jih nisem zaslužil, kajti vse, kar delam, delam iz dolžnosti do kralja, naroda in domovine!

Naša društva

Jesensko in zimsko prosvetno delo

Po lepo uspelih prireditvah v letošnjem poletju se pripravljajo naša društva za resno prosvetno delo v jesenskih in zimskih dnevih. Zunanje manifestacije, ki so nad vse pričakovanje lepo izpadle, so za nami in pred nami je zopet notranje delo. Čas, v katerem živimo, nam sam nalaga, česar naša društva najbolj potrebujejo. Vse to je skušalo vodstvo Prosvetne zveze spraviti v celoto in pripraviti prosvetne sodelavce na to nalogo s primernimi tečaji.

Socialno prosvetni tečaj bo 4. in 5. novembra ob priliki Zvezinega občnega zbora v Ljubljani. **15. novembra je tečaj** za voditeljice dekliških krožkov. **29., 30. novembra in 1. decembra bo tečaj za režiserje in maskerje** naših ljudskih odrov. **Kmetijsko gospodarski tečaji** se pričnó v nedeljo 4. oktobra in se končajo 28. februarja. Ti tečaji se vrše v 20 društvih in obsegajo do 400 predavalnih ur. Kmetijski tečaji bodo oktobra meseca: v Stični, na Blokah in na Ježici, novembra: Medija-Izlake, Boh. Bistrica, Dragatuš, Vrhnika (od 23. do 26. novembra) in Naklo; decembra: Semič, Mengeš, Begunje pri Cerknici in Čatež ob Savi; januarja v Kranju od 3. do 10. januarja, v Preski od 11. do 13., v Trebnjem od 18. do 23., Brdo pri Lukovici od 24. do 26., v februarju na Breznici od 3. do 5., in v Kranju 7., 14., 21. in 28.

Gospodinjski tečaji bodo v 8 društvih in so se že pričeli kot n. pr. v Metliki s 15. septembrom.

Vodstvo dekliških krožkov je sestavilo podroben program za tvarino, ki se bo obravnavala na dekliških večerih počenši s 1. oktobrom. Iz te tvarine se bodo vršile prosvetne tekme spomladi. Posebno se bodo obravnavala aktualna socialna vprašanja, kot boljševizem in mi.

Vodstvo fantovskih odsekov je izdelalo jesensko zimski program, ki bo predvsem posvečen aktualnim socialnim vprašanjem in nalogam naših občin. Vsi fantovski odseki bodo pravočasno dobili od svoje centrale podrobna navodila za delo in tudi tvarino, iz katere se bo vršila spomladi tekma.

Delavska prosvetna društva bodo imela priliko, da se v 7 predavanjih seznanijo podrobno o delovanju boljševizma, komunizma in o krščanskih načelih preureditve družbe.

Zdravstveni tečaji. Društva, ki želijo v jesensko zimski sezoni prirediti enodnevni ali večdnevni zdravstveni tečaj, naj to nemudoma javijo Prosvetni zvezi. Predavanja na teh tečajih bodo opremljena s slikami in s filmi.

Za protialkoholno akcijo, katero morajo društva izpeljati tekom leta, nudi Prosvetna zveza troje predavanj, opremljenih s skioptičnimi slikami.

Za versko poglobitev nudi centrala društvom nove serije diapozitivov, kot: Sv. Martin. Veliko župnij in cerkva v Sloveniji je posvečenih temu svetniku, zlasti v teh krajih bo predavanje s številnimi skioptičnimi slikami o sv. Martinu dobrodošlo. Verske organizacije, Marijanske kongregacije bodo z veseljem uporabile novo serijo diapozitivov: sv. Lucija in sv. Agata, dalje sv. Katarina Aleksandrijska in sv. Evharistija. Popolnoma novo je predavanje Preganjanje kristjanov z lepimi koloriranimi slikami. »Glas zvona« je naslov lepi zbirki diapozitivov, kjer bodo farani spoznali, kako tesno je spojeno njihovo življenje z verskim življenjem in z domačim zvonom. Kjerkoli bi dušni pastirji radi nabavili nove zvonove, jim bo to predavanje zelo dobro služilo v propagandne namene. Za šole, tako ljudske, meščanske in srednje, bo dobrodošla nova zbirka koloriranih diapozitivov o Palestini, ki šteje nad 100 slik. Slike so posnete v sedanjem času in so najbolj verni odsev današnje Palestine.

Imenik diapozitivov in filmov je na razpolago vsakemu društvu, kakor tudi privatnikom in šolskim vodstvom, ki se zanimajo za to gradivo.

Društva, ki so včlanjena v Prosvetni zvezi, dobivajo navodila za igranje v glasilu »Ljudski oder«. Izposojevalnica garderobe se je spopolnila z novimi kostumi, saj je bilo tekom letošnjega leta na novo nabavljenih 120 novih kostumov.

Na podlagi objavljenega programa naj društva takoj sestavijo delovni načrt za jesensko zimsko sezono in začno s prosvetnim delom.

Mašniško posvečenje pri frančiškanih

Prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman je podelil v nedeljo 27. septembra zakrament sv. mašniškega posvečenja dvema frančiškanskima novomašnikoma, in sicer p. Martinu Percu in p. Marijanu Valenčaku. Malo pred 9. zjutraj je bil slovesni sprejem prevzvišenega. Pri glavnih vratih je g. škofa pričakovalo krdelo pestro uniformiranih križarjev sv. Frančiška z zastavami in cela samostanska družina. Navzoči o bili vsi kleriki in gojenci serafinskega kolegija. Prevzvišenega je sprejel po predpisih p. gvardijan Krizostom Sekovanič. Ves sprevod se je svečano premikal pred krasno ovenčani in bogato razsvetljeni glavni oltar. Medtem so na koru prepevali »Ecce sacerdos magnus«. Takoj nato je bil prebran nedeljski evangelij in izgovorjena je bila 10 minutna pridiga.

Nato se je začela škofova sv. maša, ki je med njo Prevzvišeni dostojanstveno in ljubeznivo vršil pomenljive obrede visokega zakramenta. Asistirali so prevzvišenemu: gg. kanonika Stroj in Zupan, gg. tajnika Mervec in Prešeren ter frančiškanski kleriki. Drugi kleriki in gojenci serafinskega kolegija pa so bili razvrščeni okoli oltarja. Misel vseh mladih src je bila samo ena: da bi kmalu tudi zanje prišel zlati dan, ko bodo ovenčani s krono novoposvečenca.

Na častnem mestu pred obhajilno mizo so sedeli starši obeh novomašnikov. V sveti sreči so opazovali, kako je škof njih sinova oblekel v mašni plašč, kako jima je posvetil roke, kako jima je dal naročilo, da naj dostojno opravljata svete skrivnosti, in kako jima je dal oblast odpuščati grehe. Ob izpolnjenju dolgoletnega hrepenjenja in gorečih molitev so si starši veselja brisali oči, ki se kar niso mogle odtrgati od presrečnih sinov.

Takoj po sveti maši je vsa cerkev padla na kolena in novomaziljene roke so se prvikrat dvignile v blagoslov. Slovesnost je prišla do viška, ko je takoj po novomašniškem blagoslovu zadonela pod oboke mogočne frančiškanske cerkve ona stara, pa vedno nova, vedno lepa pesem: »Novi mašnik, bod' pozdravljen!« Med petjem novomašne himne se je pomikal sprevod s prevzvišenim, z obema novomašnikoma, z njunimi starši in samostansko družino po sredi cerkve do glavnih vrat in nato skozi porto v samostan, kjer smo novomašnikoma iskreno čestitali.

Požar v Beli Krajini

Črnomelj, 27. septembra.

Minuli teden je bilo po trtjih v Rodinah zelo živahno, kajti ljudje so že vsevprek trgali in spravljali letošnji pičli pridelek, najsi bodo potem domačini Rodinčani ali Črnomaljci ali Kočevarji. Vreme je bilo suho, toplo in rahlo vetrovno.

Sredi dela so v petek, 25. t. m. opoldne, pričeli biti podružniški zvonovi plat zvona. Res — vrh Rodin, blizu bukove rebri, se je vnela lesena in slamnata hišica, kjer je stanovala družina Furlič. Doma so bili sami otroci, hoteli so si peči krompir in kostanj, zakurili so menda kar v sobi. V trenutku je suho zgradbo zajel črn dim, ki so ga kmalu prebodli ognjeni zublji. Ljudje so stekli skup in reševali, kar se je pač dalo, gasiti itak ni bilo s čim, ker so bile redke kapnice v bližini prazne. Ogenj je imel svobodno pot in veter ga je gnal dalje.

Poleg omenjene hišice, ki je last Pavla Roma iz Rodin, sta istemu posestniku zgoreli še dve poslopji, izmed katerih je eno že pred časom kupila Stalcer Ana iz Naklega, da bi si iz starih delov na lastni zemlji niže napravila svoj domek. Pavlu Romu je šlo v nič tudi devet brent novega grozdja.

Nato se je ogenj prijel lepe zidanice Janeza Schmucka iz Lahine, jo upepelil in uničil dvajset brent grozdja, skoraj ves pridelek, in kakih osem voz sena.

Požar se še zmerom ni dal ustaviti, čeprav so prišli gasilci iz Talčjega vrha in kasneje iz Črnomlja — vode ni bilo. Plameni so švignili tudi iz suhe strehe zidanice Andreja Lužarja iz Topličic in še iz zdraven stoječega poslopja, tako da je danes tam **šest pustih pogorišč.** Lužar k sreči še ni potrgal.

Po cenitvi znaša skupna škoda (poslopja, seno, posodje, grozdje in drugo) 65.780 Din. Edini zavarovanec je Schmuck, pa še on je zamudil rok za en mesec.

Šel najlepše železniške postaje v Sloveniji

Marsikatero oko bo danes pri jutranjem dolenjskem vlaku na postaji Uršna sela — Toplice, ki je znana kot ena najlepših v Sloveniji, uprto na bohotni cvet številnih in raznobarvnih vrtnic, na vzhodni strani postaje na lepo urejen čebelnjak, pri vlaku pa na tihega in mirnega uslužbenca z rdečo čepico na glavi, ki sprejema in odpravlja vlake od ranega jutra do poznega večera. To je skrajno požrtvovalni in delavni, skromni in preprosti postajenačelnik gospod Miha Sušnik, ki praznuje danes ravno tako tiho in mirno v krogu svoje družine 50 letnico svojega rojstva. Prava gorenjska grča, iz Zg. Save pri Kranju doma, ni nikdar zatajil svoje vere, bil je vedno zaveden Slovenec in dober katoličan, moškega neomajnega značaja in visoke srčne kulture. Na današnji dan se ga spominjajo številni prijatelji in znanci. Tudi mi mu želimo še mnogo srečnih let!

Predsednik vlade dr. M. Stojadinovič je sprejel nemške časnikarje, ki so prišli v Belgrad.

Drobne novice

Akademsko katoliško društvo „Danica“ v Zagrebu

Slovenski katoliški akademiki, ki študiramo na zagrebški univerzi, smo si zgradili v Zagrebu močno postojanko.

»Danica« nam je novo ognjišče, kjer se zbiramo in proučavamo aktualna svetovna in domača vprašanja.

Tovariš, abiturijent, ki nameravaš študirati v Zagrebu, pridi med nas, da spoznaš naše delo in naš boj za Boga, narod in posameznika. »Danica« ti ne bo samo prijetno torišče, kjer boš v družbi slovenskih katoliških fantov koval načrte za bodočnost, temveč ti bo tudi idejna vodnica. V strokovnih odsekih »Danice« (agronomski, strojniški, medicinski itd.), si boš poglobil vse potrebno strokovno znanje. Lahko se boš udejstvoval tudi v dramatskem odseku, saj je zagrebška »Danica« prav znana po svojih sijajno uspelih dramatskih prireditvah. Pevski odsek te tudi vabi, da sodeluješ in pomagaš slaviti Boga pri naši sv. maši s slovensko pesmijo.

Lokal AKD »Danice« v Zagrebu je: Nikoličeva ulica 10/I.

Tovariši ti bodo radevolje dali vse nasvete za vpis na univerzo, ki je na zagrebški univerzi za novince od 25. septembra do 5. oktobra, za starejše slušatelje do 10. oktobra.

AKD »Danica« v Zagrebu.

Koledar

Torek, 29. septembra: Mihael, nadangel; Evtihij, mučenec.

Novi grobovi

† Na Visokem nad Kranjem je umrla v soboto, 26. septembra, Jera Pikš roj. Sajovic, sestra rajnega ljubljanskega stolnega prošta Janeza Sajovica. Dosegla je visoko starost 86 let, kakor njen brat prošt, ki je umrl l. 1917 star 87 let. Pokojna je bila blaga in vzorna žena. Od njenih sinov je bil eden na domu gospodar, pet pa jih je bilo v Ameriki in je eden tam umrl, eden pa se je preselil v Ljubljano. Trije so na dobrih položajih v Clevelandu — Pokopali so jo včeraj v Šenčurju pr Kranju. — Naj pokojnici sveti večna luč!

KINO UNION Telef. 22-21

Danes neprekličnо poslednjič!

Charlie Chaplin:

Ob 16, 19·15 in 21·15 uri **Moderni časi**

KINO SLOGA Telef. 27-30

Ob 16, 19·15 in 21·15 opereta - poslednjič

Noč na Donavi

Wolf Liebeneiner - Dorit Kreysler - Leo Slezak in Ida Wüst

ELITNI KINO MATICA Telef. 21-24

Danes Millöckerjeva opereta ob 16, 19·15 in 21·15 uri

Dijak prosjak

Carola Höhn - Marika Rökk - Johannes Heesters - Ida Wüst - Fritz Kampero

— **Pregrupacija občin.** Iz občine Vojnik-okolica v celjskem okraju se izloči cela bivša občina Šmartno v Rožni dolini in iz občine Velika Pirešica, istega okraja, del kraja Gorica (hišne številke 1—16, 48, 54—57 in 78), del kraja Sv. Jungert (hišne številke 36—40, 45—49, 54, 56, 74 in 75) in del kraja Zavrh (hišne številke 27—37), in da se iz tega ozemlja osnuje nova občina Šmartno v Rožni dolini s sedežem v Šmartnem; dalje se izločijo iz občine Vojnik-okolica cela bivša občina Nova cerkev in kraj Selce iz bivše občine Frankolovo in da se iz izločenega ozemlja osnuje nova občina Nova cerkev s sedežem v Novi cerkvi; iz občine Dramlje v celjskem okraju se izločijo kraji Bezovica, Gabrovec in Hrastnik, in priključijo občini Vojnik-okolica; iz občine Velika Loka, okraj novomeški, se izločijo cela kat. občina Štefan in kraji Iglenik, Mrzla Luža, Škovec in Pluska, to ozemlje pa priključi občini Trebnje v istem okraju, in iz občine Sv. Križ pri Litiji se izloči bivša občina Dole, iz občine Polšnik pa kraji Čeplje, Gornje Jelenje, Prežanjske njive, Mala Goba in Velika Goba z naseljkoma Gadne in Ljubež in da se iz tega ozemlja ustanovi nova občina Dole pri Litiji s sedežem na Dolih.

— **Volitve v Zbornico za TOI.** Za volilni okraj Ljubljana II., t. j. za ljubljansko okolico brez sodnega okraja Vrhnika, so volilni imeniki za volitev svetnikov trgovinskega, obrtnega in gostinskega odseka razgrnjeni v prostorih krajevnega volilnega odbora II. v Trgovskem domu, Gregorčičeva ul. 27 in pri posameznih združenjih. Vsak pripadnik zbornice sme v času od 29. sept. do 13. okt. vsak delavnik od 8 do 12 in od 2 do 6 razgrnjene imenike pregledati in prepisati. Reklamacije zoper volilne imenike se morajo vlagati pismeno pri krajevnem volilnem odboru v Trgovskem domu ali pa pri glavnem volilnem odboru: Beethovnova 10. Reklamacijski rok začne dne 29. septembra in poteče dne 13. oktobra. Vse vloge so takse proste.

— **Državni upokojenci** se opozarjajo, da po določilih čl. 30. Uredbe o osebni in rodbinski dokladi iz leta 1935 **ni treba** s »Prijavo« za prejemanje te doklade, ki jo morajo vsi državni upokojenci predložiti finančni direkciji v Ljubljani v prvi polovici meseca oktobra, prilagati **dokaze oblastev** glede dejstev, navedenih v prijavi. Vsak je sam odgovoren za podatke v prijavi s posledicami, navedenimi v členu 31. te uredbe. Odpadejo torej potrdila davčnih oblastev, kakor tudi podpisa dveh državnih uradnikov (upokojencev), ki jamčita za pravilnost nekaterih navedb, kar vse je bilo prej predpisano. Finančna direkcija je že v časopisih uradno razglasila, da lahko vsak poda prijavo v obliki navadne vloge, ker oblika prijave po čl. 29. ni predpisana, **mora pa odgovarjati predpisom členov 29 do 31 te uredbe.** V svrho olajšave je **Društvo drž. upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani** založilo obrazec take prijave, ki odgovarja vsem omenjenim predpisom s potrebnimi navodili vred, tako da je vsak obvarovan nadaljnih neprilik in nevšečnih posledic, če se natančno ravna po navodilih in vsebini te tiskovine. Ker vsebuje prejšnja tiskovina določila, ki niso več veljavna, je stari obrazec neraben in **nepriporočljiv.**

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— **Vpisovanje na Dr. Krekovi gospodinjski šoli,** Ljubljana VII bo 29. in 30. sept. t. l. Reden pouk se začne 2. oktobra in traja do 28. junija. Sprejemajo se notranje in zunanje učenke. Prospekti se dobijo na zavodu brezplačno.

— **Telefonski promet.** Ministrstvo pošte, telegrafa in telefona je dovolilo, da se otvori telefonski promet na progah Apače—Hofgastein in Apače—Mallnitz. Pristojbina za triminutni pogovor je 3.45 zl. fr.

— **Za občinske volitve** priporoča Jugoslovanska knjigarna sledeče tiskovine: Kandidatna lista — komad 2 Din; Izjava (za odbornike in namestnike), komad 25 par. Ker je knjižica »Za občinske volitve«, ki je vsebovala: Občinski zakon, Zakon o sestavi kandidatnih list in Zakon o volilnih imenikih — razprodana — priporočamo sedaj: Zakon o volilnih imenikih z izpremembami in dodatki (1935), 10 Din — ter Uredba o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in glasovalnem postopku pri volitvah občinskih odborov v dravski banovini s spremembo uredbe o sestavi kandidatnih list iz leta 1936. 3 Din. — Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana.

— **Gospodinjski tečaji.** 4 mesečni dnevni gospodinjski tečaj se prične 1. oktobra t. l.; 3 mesečni pa 15. oktobra t. l. Pogoji zelo ugodni. Informacije in vpisovanje od 9 do 12 v pisarni »Železničarske menze«, Ljubljana, Pražakova 19.

— **Nedeljski eno- in dvodnevni avtoizleti: Trst, Gorica—Trst.** Beograd—Oplenac, kraljev grob, brzovlak, 9. oktobra Rim—Neapelj, 12 dni po Italiji, brzovlak, 19. oktobra Benetke—Padova, avto, 10. do 13. oktobra. Pojasnila pošlje zastonj uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova 1.

— **Materam in vzgojiteljicam** se toplo priporoča knjiga »Mati vzgojiteljica«. Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Masarykova cesta 12, palača Vzajemne zavarovalnice. — Cena 16 dinarjev.

— **V prilogi Službenih novin** št. 233 je objavljena »Uredba o likvidaciji kmetskih dolgov«.

— **Avtomat — robot za časopise.** Na izumiteljskem polju se težko dosegajo povoljni uspehi. Tudi Slovenci skušajo na tem polju pridobiti uspehe in mnogi so že prijavili več lepih izumov. Dva Slovenca gg. Fran Korenčin iz Stražišča pri Kranju in Ivan Renčelj iz Splita pa sta po dolgotrajnem trudu in študiju skonstruirala poseben praktičen avtomat za prodajo časopisov, revij in brošur. Ta avtomat — robot prekaša po svoji dovršenosti in z ozirom na nizke fabrikacijske stroške vse dosedanje avtomate v drugih prodajnih strokah. Novo izumljeni avtomat bo brez človeške pomoči prodajal noč in dan neprestano časopise in bo zaradi svoje rentabilnosti nedvomno prav naglo našel pot v vse kulturne države. Izumitelja bosta v kratkem dala svoj izum patentirati v naši državi, upati pa je, da bosta našla med jugoslovanskimi industrijci odnosno finančniki interesente, ki bi ta izum materielno podprli in ga uresničili.

— **Šivalni in prikrojevalni tečaji.** 4 mesečni dnevni in večerni tečaj za prikrojevanje in šivanje perila in oblek, ročna dela vseh vrst, strojno vezenje itd., se prične 1. oktobra t. l. Ukovina nizka. Informacije in vpisovanje od 9 do 12 v pisarni »Železničarske menze«, Ljubljana, Pražakova 19.

— **Mesarski pretep v Ribnici.** V nedeljo je nastal v Ribnici velik pretep med nekimi mesarji iz Ljubljane ter med bratoma Rusoma, delavcema iz Dolnjih Lazov pri Ribnici. Mesarji so z noži navalili na 37 letnega Jožeta Rusa ter ga obklali po vsem telesu. Njegov mlajši brat, 35 letni Janez, se je za brata zavzel, toda tudi on jih je skupil. Razsrjeni mesarji so mu med pretepom zlomili roko. Starejšega brata Jožeta so v ljubljansko bolnišnico pripeljali že v nedeljo, včeraj pa mu je sledil še Janez. Nasilne mesarje je ribniško orožništvo že prijelo.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno **»Franz-Josefovo«** grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehajo na želodcu in črevih, pa pijejo **»Franz-Josefovo«** vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— **Ogaben zločin.** V Grajski vasi, občina Tabor, so neznani pohotneži oskrunili in onečastili neko 12 letno deklico. Vsega pomilovanja vredna žrtev je znorela. Upanje je pa, da pridejo zločinci kmalu v roke pravice.

— **V Benetke—Padovo,** avto, 10.—13. okt. Nedeljski eno- in dvodnevni avtoizleti: Trst, Gorica—Trst. Beograd—Oplenac, kraljev grob, brzovlak, 9. okt. Rim—Neapelj, 12 dni po Italiji, brzovlak, 19. okt. Pojasnila pošlje zastonj uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova 1.

Ljubljana

⊙ **Stanje žrtev tramvajske nesreče.** O tramvajski nesreči pred Figovcem je poročal že »Ponedeljski Slovenec«. Stanje ponesrečencev se je do včeraj že znatno zboljšalo. Dvorni svetnik g. dr. Marn, ki je pri nesreči padel na hrbet, je že zapustil posteljo. Razen prask in prestanega strahu se mu ni pripetilo nič hujšega. Enako je uradnik Gorjanec že v nedeljo zapustil bolnišnico, pač pa je v bolnišnici ostal najhuje ranjeni Jakob Lenarčič s Pohorja, ki je dobil pretres možgan, vendar se je njegovo stanje med tem znatno zboljšalo. Tudi gospa Osetova si je že opomogla od živčnega šoka. Pri tej priliki moramo ugotoviti tudi veliko odgovornost tramvajskih voznikov, ki so resnični reveži. Kdo je nesrečo pred Figovcem zakrivil, bo sicer ugotovila še sodnija, vendar je več kot gotovo, da je voznik ni. Voznik namreč ne more v delu sekunde naglo zavreti voza in v prometni gneči pred Figovcem je prav možno, da pride kdaj do nesreče.

⊙ **Sestanek ženskega odseka SKA starešinstva** bo v sredo 30. sept. 1936 ob 20. v Akademskem domu. — Tajnica.

⊙ **Šentpetrsko prosvetno društvo v Ljubljani** obvešča vse člane, da se vrši v sredo ob 8. zvečer redni občni zbor. Dolžnost slehernega člana je, da se udeleži občnega zbora, zlasti še, ker je na dnevnem redu vprašanje novega društvenega doma. Odbor

⊙ **Gobe na trgu.** Ker je bilo v nedeljo dopoldne še dokaj prijetno vreme, so mnogi ljudje hiteli v gozdove nabirat gobe. Računali so, da bodo gobe po sobotnem dežju prav dobro uspevale. Ponekod so jih ljudje nabrali prav lepe množine. Na ljubljanskem trgu je bil včeraj zato močno zaseden prostor za gobe. V treh vrstah so kmetice prodajale velike in lepe jurčke po 10 do 12 Din kilogram. Merica je bila 2 do 4 Din. Nekateri jurčki so bili zdravi in sveži, mnogi pa tudi zelo črvivi. Največ gob so prinesle na trg kmetice iz smledniške, vodiške in cerkljanske okolice. Na trgu je vladalo drugače prav hladno vreme in so se prodajalke kar zavijale v dolge volnene rute.

⊙ **Združenje čevljarjev v Ljubljani** vabi gg. člane, da se polnoštevilno udeleže pogreba dolgoletnega člana g. Antona Breclja, ki bo v torek, dne 29. septembra 1936 ob 2 popoldne iz Vodovodne ceste 5. — Uprava.

⊙ **Hišni posestniki pozor.** »Moj dom« je prinesel tarifo mestnega poglavarstva za dimnikarska dela. Po ceniku, ki je naveden v »Službenem listu« z l. 1932 z dne 16. novembra, je določeno, da se plačajo samo ona dela, ki se dejansko izvrše. Zato opozarjamo vse dimnikarske mojstre, da izstavljajo samo take račune, iz katerih bo razvidno, katera dela so se izvršila, in bodo posestniki samo take račune sprejemali.

⊙ **»Če človek ne zna manire.«** Te besede so padle v soboto zvečer na Sv. Petra cesti. In zakaj? Nekdo je šel po pločniku z damo roko v roki proti Marijinemu trgu. Menda na najožjem mestu tega trotoarja sta prišla nasproti dva moška — oba Evropejca. Eden je šel po cesti tik ob pločniku, drugi pa po trotoarju in se je izognil paru proti hiši tako obzirno, da se je dotaknil s hrbtom zidu. Par se seveda ni izpustil in stopal krepko mimo, kakor da bi imel trotoar v zakupu. Namesto, da bi izrazil dotičnik, ki se je drgnil ob zidu, svojo nejevoljo, je moral slišati po nekaj trenutkih v svoje veliko začudenje gornje trpke besede, da se ne zna dostojno obnašati. Vprašava, kaj je pravzaprav hotel gospod. Najbrže brezkompromisno »Dol z njim na cesto«. Spremljevalcu dame je na razpolago pisec te notice, ki žal pojma nima, kdo je bil ta gospod, ki brez povoda za ljudmi na cesti kriči in ne pomisli, kako greši sam proti najbolj primitivnim pojmom dobrega tona in običajnim »manir«.

⊙ **Društvo upokojenega učiteljstva** ima v oktobru svoj mesečni sestanek pri Novem svetu šele v četrtek 15. oktobra ob 3 popoldne. Na tem sestanku proslavimo 80 letnico društvenega predsednika, viš. šol. nadzornika v p., g. Fr. Gabrška. Vabljeni vsi njegovi častilci (-ke).

⊙ **Enoletna drž. konces. trgovska šola,** znani »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15, **vpisuje redno do 1. oktobra, ker se je zaradi mnogoštevilnih prijav otvoril še en razred** (paralelka). **Šolsko leto se prične 1. oktobra.** Tega dne naj se učenke(-ci) zberejo ob 8. zjutraj v šolskih prostorih na Domobranski cesti 15. **Ponavljalni in dodatni izpiti** za lanskoletne dijake(-inje) se vrše, kot objavljeno. Razpored je na šolski deski v šoli. — Ker se je otvorila nova paralelka, je še prostora za nove učenke(-ce). Pojasnila daje in tudi brezplačna poročila pošilja ravnateljstvo. — Zaradi potrebe se je razširil učni zbor s profesorji drž. trgovske akademije. Zavod obstoja že 33 let, je oblastveno dovoljen in izdaja veljavna izpričevala. Šolnina je najnižja za popolni trgovski tečaj, ker je to edina šola te vrste v lastnem poslopju. Za one, ki imajo malo maturo in se žele posvetiti trgovini, velja zakon: Dovršena nižja srednja ali meščanska šola nadomešča učno dobo in eno leto zaposlitve.

⊙ **Na Mirno goro nad Semičem** in v belokranjske vinograde Vas popelje prihodnjo nedeljo (4. oktobra) Društvo »Bela Krajina«. Do Semiča se peljemo z vlakom ni avtobusom. Pri povratku z gore v Semiču obisk vinogradov, kjer bo izletnikom na razpolago proti nizki odškodnini vino, grozdje in pečena jagnjetina. Prijave sprejema za avtobus do 29. t. m. in za vlak do 2. oktobra tvrdka Novak na Kongresnem trgu, kjer se dobe vse podrobnejše informacije. Pri prijavi je navesti, ali se reflektira na kosilo v planinski koči in na grozdje ter malico v vinogradu. — Ob slabem vremenu izleta ne bo.

⊙ **Inštruktorje,** vestne in zanesljive, za vse predmete Vam preskrbi takoj »Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov« iz vrst svojih članov. Obenem opozarjamo starše, da bo društvo pričelo v novembru s pripravljalnim tečajem, kjer se bodo dijaki srednjih šol, kakor že lansko leto, uspešno pripravljali za šolo. V obeh slučajih se obrnite na naslov: Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov, Univerza, Ljubljana. Odbor DBPK.

⊙ **Osebno se morete okoristiti** z znanjem mednarodnega jezika. **Esperanto** vsebuje tudi izredne duhovne vrednote. Tečaj za začetnike bo otvoril »Klub esperantistov v Ljubljani« v svojem lokalu na Cankarjevem nabrežju 7-I. Začetek v petek, dne 2. oktobra t. l. ob 20.

⊙ **Stanovanje,** manjše, išče za november dvočlanska družina. Ponudbe na uredništvo »Slovenca« pod »Ceno in čisto«, Ljubljana.

Je že res — oblečeni ste,

toda za isti denar boste z našim blagom boljše oblečeni!

Cene našega blaga za obleke so od 120·— do 180·— dinarjev po metru

VLADA TEOKAROVIĆ i KOMP.

PARAĆIN

Tkanine za vsak žep in vsak okus

Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Gradišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije

Benjamin Gigli kralj tenorjev v svojem najnovejšem velefilmu čarobnega petja **„Ave Marija“** **Osamljeno srce** Pride v **ELITNI KINO MATICA**

Trgovski sporazum z Italijo

Olajšave za uvoz prediva iz Italije

Belgrad, 28. sept. m. Kakor smo poročali pretekli teden, je bil v soboto podpisan trgovinski sporazum z Italijo, ki bo uveljavljen s 1 okt. t. l. Za 6 mesecev trajanja sporazuma je bilo določeno, da bo Jugoslavija izvozila v Italijo blaga za 62.5 milijona lir. Nadalje je bil dosežen tudi sporazum o novi ureditvi plačilnega prometa z Italijo za tekoče posle. V novem kliringu še ni ugotovljen točen tečaj italijanske lire, vendar kaže, da bo v Belgradu ostal 29.5 lir za 100 Din. Posebno pozornost je naša delegacija posvetila vprašanju likvidacije prejšnjega kliringškega salda z Italijo, vendar pa podrobnosti o ureditvi, oziroma načina znižanja tega salda za enkrat še niso znane. (Glej tudi poročilo na 2. strani.)

Belgrad, 28. sept. m. Narodna banka ne bo več izdajala kliringških nakaznic za lire. V novi pogodbi je posebno važno dejstvo, da bomo v bodoče lahko uvažali predivo, ki ga zelo veliko potrebujemo za razvoj naše tekstilne industrije v okviru kliringa. Italija je svoj čas res zahtevala, se ji mora predivo plačati v devizah, vendar je dosežen znova ugoden sporazum tudi glede tega.

Delo PRIZADA

Belgrad, 28. sept. m. Objavljen je računski zaključek Priviligirane izvozne družbe za deželne pridelke. Po podatkih iz teh poročil je posneti, da je od 1. julija 1935 do 30. junija 1936 družba kupila 4754 vagonov pšenice, dočim jo je prejšnje leto 1934-35 kupila 1481 vagonov. Za pšenico v letu 1935-36 je plačala družba 64.5 milijonov Din, v prejšnjem letu pa 203.4 milijona Din. Odkupljene pšenice je družba največ prodala v državi in sicer 3.060 vagonov in je znašal dobiček nad 4 milijone Din. Posli s koruzo so bili manjši, ker jo je kupovala za državo. Bilančna vsota je padla za 6.8 na 118.8 milijonov Din. Skladi znašajo 29 rezerve pa 15 milijonov Din, prenos čistega dobička iz prejšnjih let 173.000 Din, dočim znaša dobiček za leto 1935-36 134.000 Din. V preteklo poslovni dobi je družba odpisala na inventarju in trgovcem 129.000 Din, dočim je leta 1934-35 odpisala 2.6 milijona Din. V preteklem poslovnem letu so se zmanjšali izdatki za plače in upravne stroške za 0.7 milij. Din.

Nov tednik v ali ob vrstah dr. Mačka

V Zagrebu je začel izhajati tedniki »Hrvatska istina« (resnica). Glavni in odgovorni urednik mu je dr. Mate Hanžekovič, bivši urednik »Hrvatskega Dnevnika«. Izdaja ga konzorcij, tiska ga pa »Srbska zadružna tiskarna«.

Uvodnik prve številke zelo ostro napada posedine politične osebnosti iz ožje okolice dr. Mačka in kritizira do sedaj nemoteno in nedotakljivo glasilo dr. Mačkovega gibanja, »Hrvatski dnevnik«, in poudarja, da sploh ni glasilo tega gibanja. — Obdeluje tudi posamezne osebnosti iz njegovega konzorcija, n. pr. gg. Koheka in Peniča, in jim očita, da so sebičneži in da se hočejo okoristiti z dr. Radičevo zapuščino in da gledajo samo na to, da bi nemoteno vnovčili kapital, ki so ga vložili v podjetje »Hrvatskega dnevnika«. »Hrvatskemu dnevniku« kot listu očita, da vlači na površje razne širokoustneže in peresarje, ko na drugi strani kakor po načrtu molči o prvih zaslužnih možeh, ki niso po volji gg. Koheku, Peniču ali dr. Schollu.

Kongres carinskih zvaničnikov

Belgrad, 28. sept. m. Zvaničniki finančne kontrole iz vse države so imeli v Nišu občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen prejšnji predsednik Marjan Klobučar, v upravo pa 2 Slovenca: **Zabukovec Leopold** in **Šulek Mihael.** Občni zbor je bil zelo buren. Po obširnih poročilih, ki jih je podala uprava za preteklo leto, je bila izrečena upravi zaupnica in je bila uprava ponovno izvoljena.

Odlikovanja

Belgrad, 28. sept. m. Odlikovani so: Z redom jugoslovanske krone III. stopnje peh. polkovnik **Nedeljkovič Peter,** šef vojaške delegacije pri ravnateljstvu drž. železnic v Ljubljani; z redom sv. Save III. stopnje **Skaberne Viktor,** predsednik tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani; z redom jugoslovanske krone IV. stopnje **Marek Ivan,** svetnik tehničnega oddelka v Celju, **Emer Franc,** svetnik tehničnega oddelka v Kranju, **Zajc Rudolf,** inspektor tehničnega oddelka v Ljubljani, **Knez Vladimir,** tehnični svetnik v Mariboru; z redom sv. Save V. stopnje: **Mursa Josip,** višji pristav tehničnega oddelka v Celju in **Fugina Edvard,** banski svetnik na tehničnem oddelku v Ljubljani.

Belgrajske vesti

Belgrad, 28. septembra. AA. Po definitivnih izidih občinskih volitev v moravski banovini, ki so se vršile dne 27. t. m., se je od 392.557 vpisanih volivcev, udeležilo volitev 299.974. Od teh je prišlo na Jugoslovan. radikalno zajednico 230.129, na vso opozicijo pa 69.845 glasov. To znaša v odstotkih: za JRZ 76.72, ostanek 23.28 odstotkov pa za opozicijske kandidate.

Zagrebška vremenska napoved: Nestalno in hladno.